

Reforma systemu rachunkowości ze szczególnym uwzględnieniem cyfryzacji

Raport dobrych praktyk oraz analiza porównawcza w kontekście
przyszłości

Identyfikator Projektu: REFORM/SC2022/132

13 marca 2024 r.

Technical Support Instrument

Supporting reforms in 27 Member States

Funded by
the European Union

Ministerstwo
Finansów

Niniejszy dokument powstał przy wsparciu finansowym Unii Europejskiej. Za jego treść odpowiada wyłącznie autor (autorzy). Poglądy wyrażone w niniejszym dokumencie nie mogą w żadnym wypadku być traktowane jako odzwierciedlające oficjalną opinię Unii Europejskiej.

Projekt jest finansowany przez Unię Europejską za pośrednictwem Instrumentu Wsparcia Technicznego, zarządzanego przez Dyрекcję Generalną Komisji Europejskiej ds. Wspierania Reform Strukturalnych. Beneficjentem Projektu jest Ministerstwo Finansów RP.

Niniejszy Raport został dostarczony w marcu 2024 r. w ramach umowy KE nr REFORM/SC2022/132. Został on zrealizowany w ramach projektu „Reforma systemu rachunkowości ze szczególnym uwzględnieniem cyfryzacji”.

© Unia Europejska, 2023

The Commission's reuse policy is implemented by Commission Decision 2011/833/EU of 12 December 2011 on the reuse of Commission documents (OJ L 330, 14.12.2011, p. 39 – <https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2011/833/oj>).

Unless otherwise noted, the reuse of this document is authorised under the Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) licence (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). This means that reuse is allowed, provided that appropriate credit is given and any changes are indicated.

Directorate-General for Structural Reform Support
REFORM@ec.europa.eu
+32 2 299 11 11 (Commission switchboard)
European Commission
Rue de la Loi 170 / Wetstraat 170
1049 Brussels, Belgium

Projekt „Reforma systemu księgowego ze szczególnym uwzględnieniem cyfryzacji” („Projekt”) został zlecony przez Dyрекcję Generalną Komisji Europejskiej ds. Wspierania Reform Strukturalnych (DG REFORM) spółce PricewaterhouseCoopers EU Services EESV, a realizowany jest przez PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. (PwC).

W kontekście tego Projektu, włączając w to niniejszy Raport, dokumentacja została przygotowana wyłącznie do użytku Ministerstwa Finansów RP oraz Komisji Europejskiej w ramach konkretnego przetargu i zlecenia. PwC nie ponosi żadnej odpowiedzialności wobec osób trzecich za prace przygotowawcze ani za treść zawartą w niniejszych Raportach.

Działania w ramach Projektu dotyczące niniejszego Raportu przeprowadzono w okresie od kwietnia 2023 r. do marca 2024 r. Wszelkie zmiany lub aktualizacje, które nastąpiły po tym okresie nie zostały odzwierciedlone w niniejszym Raporcie, a dalsze prace w ramach Projektu są nadal w toku na dzień publikacji niniejszego Raportu. Niniejszy Raport nie stanowi ostatecznego Produktu dostarczonego w ramach Projektu.

Raporty Projektu należy czytać w całości i w odpowiedniej kolejności, aby uzyskać jasne zrozumienie podstawowej metodologii i nieodłącznych ograniczeń prezentowanych wyników.

Wyniki i rezultaty Projektu opierają się na aktualnych wersjach przepisów prawnych dostępnych w momencie realizacji Projektu, głównie na polskiej ustawie o rachunkowości (tj. ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. 2023, s. 33). poz. 120). Wszelkie późniejsze aktualizacje lub zmiany tych lub innych używanych dokumentów nie zostały odzwierciedlone w wynikach Projektu i niniejszym Raporcie.

Niniejszy Raport został sporządzony w języku angielskim i polskim. W sytuacji niejasności lub różnic między wersją angielską a polską, przeważająca będzie wersja angielska Raportu.

Spis treści

1. Podsumowanie zarządcze (Executive summary)	4
2. Zakres prac	6
3. Etap 1: Wybór kraju	8
3.1 Zadanie 1 – Zgromadzenie i analiza danych z 26 państw członkowskich UE w celu wybrania 5 do dalszej analizy	8
3.2 Zadania 2 i 3: Zgromadzenie i analiza informacji o 5 państwach członkowskich UE, które zostały zidentyfikowane jako najbardziej istotne w kontekście polskim	11
3.3 Zadanie 4: Wybór lokalizacji wizyt studyjnych w państwach członkowskich UE	19
4 Etap 2 – Analiza wybranych krajów	20
4.1 Dania	20
4.2 Niemcy	25
4.3 Węgry	32
5 Dodatkowe wnioski z Etapu 1	36
5.1 Podsumowanie cyfryzacji	36
5.2 Podsumowanie oficjalnych „najlepszych praktyk”	38
5.3 Podsumowanie wybranych wniosków z obszaru stosowania MSSF	40
5.4 Podsumowanie analizy porównawczej dotyczącej podmiotów mikro, małych i średnich	41
6 Etap 3 – Kluczowe wnioski i rekomendacje	42
6.1 Wybór lokalizacji wizyt studyjnych w 3 krajach UE	42
6.2 Uwzględnienie kluczowych wniosków w kolejnych fazach Projektu	42
7 Rekomendacje i kolejne kroki	44
8 Załączniki	54
8.1 Załącznik A – Wykaz stosowanych skrótów	54
8.2 Załącznik B – Podsumowanie informacji o standardach rachunkowości i zastosowaniu MSSF	57
8.3 Załącznik C – Kwestionariusz oceny (wszystkie kraje członkowskie UE)	76
8.4 Załącznik D – Kwestionariusz oceny wizyty studyjnej (wybrane kraje)	79
8.5 Załącznik E – Analiza porównawcza podmiotów mikro, małych i średnich	82
8.6 Załącznik F – Odpowiedzi na kwestionariusz oceny indywidualnej (wszystkie kraje członkowskie UE)	87

1. Podsumowanie zarządcze (Executive summary)

Niniejszy Raport podsumowuje prace wykonane w ramach III Fazy Projektu pn. "Reforma systemu rachunkowości ze szczególnym uwzględnieniem digitalizacji" („Projekt”). Działanie to jest finansowane w ramach Instrumentu Wsparcia Technicznego 2022 i zarządzane przez Dyрекcję Generalną Komisji ds. Wspierania Reform Strukturalnych („DG REFORM”). Wykonawcą tego Projektu jest PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k („PwC”) działająca w imieniu PricewaterhouseCoopers EU Services EESV, która została wybrana przez DG REFORM w postępowaniu przetargowym. Beneficjentem Projektu jest Ministerstwo Finansów („MF”).

Niniejszy Raport został przygotowany przy wsparciu finansowym Unii Europejskiej. Za treść Raportu wyłączną odpowiedzialność ponosi autor/autorzy. Poglądów wyrażonych w niniejszym Raporcie nie należy interpretować jako odzwierciedlających w jakikolwiek sposób oficjalną opinię Unii Europejskiej.

Celem tej fazy projektu był wybór najlepszych praktyk do przyjęcia w obszarach polskiej ustawy o rachunkowości (Ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2023 r. poz. 120), dalej „Ustawy”, zidentyfikowanych podczas poprzednich etapów projektu, w oparciu o przykłady obowiązujące w państwach członkowskich UE, które mogą być istotne dla polskiej specyfiki.

Nasza analiza skupiała się na potencjalnych rozwiązaniach w obszarach zainteresowań zidentyfikowanych w Fazie II Projektu, w tym między innymi na ogólnych zasadach rachunkowości, dobrowolnym zastosowaniu Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”), wymaganiach systemu finansowo - księgowego klasy ERP („ERP”), języku prowadzenia ksiąg rachunkowych, struktury i wymagań planu kont, regulacji związanych z cyberbezpieczeństwem w sferze księgowej oraz uproszczeń dla mniejszych podmiotów. Cyfryzacji poświęcono także szczególną uwagę w obszarach księgowości i sprawozdawczości finansowej.

Niniejszy Raport zawiera szczegółowy opis wstępnego procesu gromadzenia danych, obejmującego ankietę przeprowadzoną wśród wszystkich państw członkowskich UE oraz analizę dokumentów źródłowych. Następnie dokonano wstępnego procesu selekcji 5 najlepszych krajów, którymi są Dania, Niemcy, Węgry, Irlandia, Słowacja. W kolejnym kroku, ograniczając wybór do 3 najlepszych lokalizacji, wybrano Danię, Niemcy i Węgry jako potencjalne miejsce do przeprowadzenia wizyt studyjnych. Niniejszy Raport zawiera

także podsumowanie realizacji wizyty studyjnej w Danii oraz rozszerzony przegląd pozostałych 2 wybranych krajów (Niemcy i Węgry). Raport prezentuje także dodatkowe ustalenia z innych państw członkowskich UE, które nie zostały wybrane do dalszego badania, a także podsumowanie wniosków wyciągniętych podczas prac projektowych.

Informacje wykorzystane w Raporcie zostały zebrane poprzez:

- weryfikację aktów prawnych i innych istotnych dokumentów, w tym oficjalnych wytycznych, a także nasze doświadczenie projektowe z zakresu doradztwa księgowego w krajach członkowskich UE;
- kwestionariusze wysyłane do ekspertów merytorycznych w sieci PwC w każdym z 26 Państw Członkowskich, obejmujące informacje dotyczące m.in. standardów rachunkowości, stosowania MSSF i konwersji pomiędzy lokalnymi ogólnie przyjętymi zasadami rachunkowości („GAAP”), a MSSF i odwrotnie;
- wywiady przeprowadzone podczas osobistej wizyty studyjnej w Danii oraz rozszerzone badania i analizy praktyki księgowej w Niemczech i na Węgrzech;
- różnych innych źródeł, w tym danych publicznie dostępnych.

Prace w ramach Projektu doprowadziły do identyfikacji ciekawych rozwiązań i wzorców stosowanych w wybranych krajach UE, które mogą okazać się korzystne z punktu widzenia wdrożenia zmian do Ustawy o Rachunkowości w Polsce. Należą do nich na przykład: (i) zaawansowany poziom cyfryzacji w zakresie księgowości i sprawozdawczości finansowej wraz ze strukturą ustawodawstwa dotyczącego rachunkowości w Danii, (ii) przepisy dotyczące cyberbezpieczeństwa i ochrony danych w Niemczech oraz (iii) metody komunikacji z rynkiem poprzez upublicznienie pytań i odpowiedzi („Q&A”) związanych z ustawą o rachunkowości na Węgrzech. Nasze ustalenia zostały podsumowane w ostatniej części Raportu i zostaną uwzględnione w Raporcie Fazy IV dotyczącym pożądanej sytuacji „TO BE” w Polsce.

2. Zakres prac

Aby wykonać tę fazę Projektu, zastosowaliśmy podejście etapowe.

Etap 1: Wybór kraju

Zadanie 1: Zgromadzenie i analiza danych z 26 państw członkowskich UE w celu wybrania 5 do dalszej analizy. Ten krok obejmował:

- a. przeprowadzanie analizy stacjonarnej dokumentów źródłowych dotyczących wszystkich 26 państw członkowskich i ich standardów rachunkowości oraz elastyczności stosowania MSSF;
- b. przygotowywanie szczegółowych ankiet i ich przesyłanie do praktyków rachunkowości i audytu z sieci PwC, mających na celu głębsze zrozumienie praktyk księgowych i dobrych praktyk;
- c. Identyfikacja 5 krajów najbardziej rozwiniętych w obszarach zainteresowań Projektu i najbardziej istotnych dla krajowej specyfiki Polski. Kryteria wyboru zastosowane na tym etapie obejmowały:
 - i) Otwartość na stosowanie MSSF i elastyczność w ich stosowaniu;
 - ii) Zaawansowane wykorzystanie cyfryzacji w rachunkowości;
 - iii) Uproszczenia dostępne dla mniejszych podmiotów;
 - iv) Elastyczność w procesie inwentaryzacji, i
 - v) Inne aspekty.

Dodatkowo w procesie wyboru krótkiej listy krajów zadbaliliśmy o to, aby co najmniej jeden kandydat należał do następującej grupy:

- i) Grupa 1: położenie geograficzne – kryterium: kraje z regionu Europy Środkowo-Wschodniej („CEE”)

Uzasadnienie: podobna historia zmian regulacyjnych w obszarze finansów i rachunkowości, niedawne zmiany w otoczeniu regulacyjnym, najprawdopodobniej posiadają rozwiązania, które można szybko i efektywnie kosztowo zastosować w Polsce.

- ii) Grupa 2: kraj duży – kryterium: spełnia 2 z 3 z poniższych: Produkt Krajowy Brutto („PKB”) na mieszkańca / ludność powyżej, łączna liczba spółek z notowanymi akcjami powyżej 500, wartość kapitalizacji rynkowej powyżej 1 000 000 (mln EUR)

Uzasadnienie: dobrze rozwinięte lokalne giełdy z największą liczbą podmiotów notowanych na giełdzie mogą sugerować najbardziej rozwinięte zasady rachunkowości i Raportowania, wielkość i zamożność kraju może być skorelowana z największym doświadczeniem i udokumentowaną historią

skutecznego stosowania skomplikowanych technologii w obszarach regulacyjnych.

- iii) Grupa 3: poziom cyfryzacji – kryterium: poziom cyfryzacji administracji rządowej / wskaźnik dojrzałości GovTech A

Uzasadnienie: Szczególna dbałość o cyfryzację jest jednym z kluczowych priorytetów Projektu, a poziom cyfryzacji administracji publicznej może być skorelowany z zaawansowaną technologią stosowaną w ustawowej sprawozdawczości finansowej, umożliwiającą Raportowanie w czasie rzeczywistym z wykorzystaniem platform udostępniania dla spółek, ich audytorów i organów regulacyjnych oraz istniejące zaawansowane rozwiązania prawne umożliwiające lub wymuszające cyfryzację podmiotów.

Zadanie 2: Zebranie szczegółowych informacji z co najmniej 5 Państw Członkowskich UE, które zostały zidentyfikowane jako najbardziej rozwinięte w obszarach zidentyfikowanych w poprzednich etapach Projektu i które są najbardziej istotne dla krajowej specyfiki Polski.

Zadanie 3: Analiza dobrych praktyk pod kątem ich stosowalności i wkładu w doskonalenie ustawy o rachunkowości w Polsce, a także ich kosztu, czasu trwania i złożoności.

Zadanie 4: Wspólnie z Beneficjentem wybór maksymalnie 3 lokalizacji potencjalnych wizyt studyjnych w państwach członkowskich UE – w wizytach studyjnych uczestniczyliby przedstawiciele lokalnego regulatora oraz wybrani praktycy.

Etap 2: Analiza wybranych krajów

Zadanie 5: Potencjalne wykonanie maksymalnie 3 wizyt studyjnych z wybranymi przedstawicielami Beneficjenta.

W trakcie realizacji Projektu odbyła się jedna wizyta studyjna. Pozostałe 2 kraje zostały poddane analizie za pomocą rozszerzonych badań stacjonarnych z udziałem ekspertów merytorycznych z sieci PwC. Ministerstwo Finansów aktywnie zaangażowało się w nawiązanie kontaktów i inicjowanie wymiany informacji z Niemieckim Ministerstwem Sprawiedliwości i Ministerstwem Finansów Węgier.

Etap 3: Kluczowe wnioski i rekomendacje

Zadanie 6: Identyfikacja dobrych praktyk możliwych do zastosowania w Polsce.

3. Etap 1: Wybór kraju

3.1 Zadanie 1 – Zgromadzenie i analiza danych z 26 państw członkowskich UE w celu wybrania 5 do dalszej analizy

W celu zidentyfikowania dobrych praktyk w obszarach określonych w poprzednich fazach Projektu, które są najbardziej istotne dla polskiego kontekstu krajowego, zastosowano podejście trój etapowe.

- a. W pierwszym etapie zebrano informacje na temat wszystkich 26 państw członkowskich i ich standardów rachunkowości oraz elastyczności stosowania MSSF. Na tym etapie w całości wykorzystano informacje publicznie dostępne. W miarę możliwości informacje zebrane przez Zespół Projektowy podczas tego badania zostały potwierdzone przez nominowanych ekspertów PwC z każdego kraju.

Podsumowanie standardów rachunkowości i elastyczności stosowania MSSF przedstawiono w Załączniku B.

- b. Na podstawie informacji zebranych podczas pierwszego etapu, w powiązaniu z obszarami problematycznymi zidentyfikowanymi w II Fazie Projektu, przygotowano szczegółowe ankiety, które przesłano praktykom księgowości i audytu z sieci PwC, starając się uzyskać głębsze zrozumienie zasad rachunkowości, aktualnych praktyk i planów reform (jeśli zostały ogłoszone), a także rozważań w obszarach zidentyfikowanych w poprzednich fazach Projektu.

Kwestionariusz wykorzystany w drugim etapie znajduje się w Załączniku C.

Indywidualne odpowiedzi zebrane od wszystkich 26 państw członkowskich przedstawiono w Załączniku F.

- c. Na podstawie wyników powyższych kroków zidentyfikowano 5 krajów najbardziej rozwiniętych w obszarach rachunkowości i najbardziej odpowiednich dla polskiego kontekstu narodowego. Wspólnie z Beneficjentem dokonano wyboru 3 lokalizacji dla wizyt studyjnych w państwach członkowskich UE (z udziałem lokalnych przedstawicieli regulatora i wybranych praktyków), obejmujących (i) Danię, (ii) Niemcy oraz (iii) Węgry.

Metodologia i ogólne podejście do wyboru krajów

Przy wyborze kraju zastosowano następujące kryteria:

- Otwartość na stosowanie MSSF i elastyczność w ich stosowaniu;
- Zaawansowane wykorzystanie cyfryzacji w rachunkowości;
- Uproszczenia dostępne dla mniejszych podmiotów;
- Elastyczność w procesie inwentaryzacji i inne aspekty, i
- Inne aspekty.

Czego szukaliśmy:

 MSSF	 Cyfryzacja	 Uproszczenia
Dobrowolne zastosowanie MSSF Obowiązki jednostek dobrowolnie stosujących MSSF Specjalne regulacje obowiązujące jednostki stosujące MSSF	Minimalne funkcjonalności systemów księgowych Wymagania dotyczące archiwizacji i bezpieczeństwa danych Proces certyfikacji systemów księgowych	Uproszczenia związane z lokalnymi wymogami sprawozdawczymi, zasadami rachunkowości i prowadzeniem ksiąg rachunkowych dostępne dla podmiotów określonego rodzaju i wielkości
 Inwentaryzacja	 Inne aspekty	
Szczegółowe regulacje określające aspekty inwentaryzacji środków trwałych oraz stanów magazynowych (częstotliwość, harmonogram, metodologia), także związane z cyfrowymi aspektami procesu	Główne zmiany w lokalnych ogólnie przyjętych zasadach rachunkowości (niedawne lub planowane) Regulacje dotyczące technik i warunków prowadzenia ksiąg rachunkowych (język, waluta itp.)	

Podsumowanie analizy przedstawiono poniżej:

Zgromadzenie i analiza danych

Kryteria wyboru

Top 5

Liczba zidentyfikowanych obszarów zainteresowań	
●	Wiele
●	Kilka
●	Nieliczne/brak

	Austria	Belgia	Bulgaria	Cypr	Chorwacja	Czechy	Dania	Estonia	Finlandia	Francja	Niemcy	Grecja	Węgry	Irlandia	Włochy	Łotwa	Litwa	Luksemburg	Malta	Holandia	Portugalia	Rumunia	Słowacja	Słowenia	Hiszpania	Szwecja
Otwartość na MSSF	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Cyfryzacja	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Uproszczenia	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Inwentaryzacja	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Inne aspekty	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●

3.2 Zadania 2 i 3: Zgromadzenie i analiza informacji o 5 państwach członkowskich UE, które zostały zidentyfikowane jako najbardziej istotne w kontekście polskim

Zebraliśmy szczegółowe informacje z 5 Państw Członkowskich UE, które zostały zidentyfikowane jako najbardziej rozwinięte w obszarach rachunkowości zidentyfikowanych w poprzednich fazach Projektu i które są najbardziej istotne dla krajowej specyfiki Polski oraz przeanalizowaliśmy najlepsze praktyki pod kątem ich stosowalności i wkładu w udoskonalenie ustawy o rachunkowości w Polsce, a także ich koszt, czas trwania i złożoność.

Przykładowe obszary, które mogą być istotne dla krajowej specyfiki Polski i mają potencjał do wdrożenia, zidentyfikowane w 5 wybranych krajach, przedstawia poniższa tabela.

Dania

Zasady rachunkowości	Kluczowy obszar zainteresowań: Wymagania dotyczące systemów księgowych i certyfikacji systemów <ul style="list-style-type: none">Należy zastosować publicznie zatwierdzony cyfrowy system księgowy lub spełnić kilka określonych wymagań.Istnieje lista szczegółowych wymagań, jakie muszą spełnić dostawcy cyfrowych systemów księgowych, aby ich systemy zostały zaakceptowane.Wymagania dla systemów określa Duński Urząd ds. Biznesu (Danish Business Authority), już obowiązują pewne regulacje, w tym: cyfrowe wsparcie rejestracji i przechowywania, zgodność z uznanymi standardami bezpieczeństwa IT i automatyczne tworzenie kopii zapasowych oraz gotowość do rejestracji wpisów danych zgodnie z ewentualnymi przyszłymi publicznymi planami kont.Dobrowolne zastosowanie MSSF.Dania nie przyjęła MSSF dla małych i średnich jednostek.
Dobrowolne zastosowanie MSSF	<ul style="list-style-type: none">Od 2009 roku Dania zniósła obowiązek stosowania MSSF w jednostkowych sprawozdaniach finansowych przez spółki giełdowe, jednakże w dalszym ciągu istnieje obowiązek stosowania MSSF w przypadku skonsolidowanych sprawozdań finansowych.Spółki nienotowane na giełdzie mają możliwość przyjęcia MSSF lub duńskich standardów rachunkowości ustanowionych przez Duńską Komisję ds. Standardów Rachunkowości („DASC”) wywodzącą się z Duńskiego Stowarzyszenia Biegłych Rewidentów („FSR”).Spółki mogą dobrowolnie zastosować duńskie standardy rachunkowości lub MSSF. Ta dobrowolność ma na celu zwiększenie przejrzystości sprawozdawczości finansowej i zaspokojenie potrzeb informacyjnych użytkowników, takich jak inwestorzy, wierzyciele i inne zainteresowane strony.
Wymogi systemu ERP	<ul style="list-style-type: none">Od 2024 roku niektóre spółki (klasy księgowej B-D określone w duńskiej ustawie o sprawozdaniach finansowych) mają obowiązek stosowania certyfikowanego/regulowanego cyfrowego systemu księgowego.Dostawcy cyfrowych systemów księgowych mają obowiązek zarejestrowania swoich systemów w Duńskim Urzędzie ds. Biznesu („Erhvervsstyrelsen”). Firmy stosujące system księgowy niezarejestrowany w Duńskim Urzędzie ds. Biznesu, takie jak systemy specjalnie zbudowane na zlecenie jednostki lub zagraniczne systemy księgowe, ponoszą odpowiedzialność za zapewnienie zgodności z określonymi wymaganiami dla wybranego przez siebie systemu księgowego.Duński Urząd ds. Biznesu ustanowił szczegółowe wymagania dotyczące systemów księgowych. Należą do nich między innymi: cyfrowe wsparcie rejestracji i przechowywania, przestrzeganie uznanych standardów bezpieczeństwa IT, możliwość automatycznego tworzenia kopii zapasowych oraz wsparcie automatyzacji procesów administracyjnych i możliwość prowadzenia księgowości zgodnie z publicznym standardowym planem kont w zarejestrowanych systemach księgowych.
Specyfikacje językowe	<ul style="list-style-type: none">Spółki są zobowiązane do przetłumaczenia swojej dokumentacji księgowej, z wyłączeniem dokumentów zewnętrznych, na język duński lub angielski. Zgodnie z obowiązującymi przepisami duńskie spółki nie mogą składać Raportów rocznych wyłącznie w języku angielskim. Dlatego też, jeśli podmiot sporządza swój Raport roczny w języku angielskim, musi

	także stworzyć odpowiednią wersję duńską.
Plan kont	<ul style="list-style-type: none"> Obecnie nie ma obowiązkowego planu kont, który należy stosować, ale cyfrowy system księgowy powinien umożliwiać dostosowanie rachunkowości do publicznie uznanego standardowego planu kont.
Regulacje związane z cyberbezpieczeństwem w rachunkowości	<ul style="list-style-type: none"> System księgowy dostarczony lub wykorzystywany do prowadzenia ksiąg rachunkowych musi spełniać następujące kryteria: przestrzegać uznane standardy bezpieczeństwa informatycznego, obejmujące zarządzanie użytkownikami i dostępem oraz gwarantować automatyczne tworzenie kopii zapasowych zapisów i potwierdzeń transakcji.
Uproszczenia	<ul style="list-style-type: none"> Duńska ustawa o sprawozdaniach finansowych dzieli jednostki na cztery klasy sprawozdawcze – A, B, C i D, przy czym klasa A obejmuje najmniejsze spółki, a klasa D obejmuje największe spółki notowane na giełdzie. Uproszczenia są dostępne i stosowane w zależności od przypisanej klasy. Duńskie przepisy dotyczące inwentaryzacji są ogólne i nieskomplikowane, nakazują konieczność przeprowadzania inwentaryzacji, ale nie zawierają szczegółowych instrukcji, jak i kiedy to zrobić.

Niemcy

Zasady rachunkowości	<p>Kluczowy obszar zainteresowań: Szczegółowe regulacje dotyczące cyberbezpieczeństwa, szczegółowe regulacje technologiczne stosowane w systemach ERP, uproszczona inwentaryzacja, certyfikacja systemów</p> <ul style="list-style-type: none"> Istnieją specjalne procedury dotyczące uproszczonej inwentaryzacji (pobierania próbek); nie jest konieczna fizyczna inwentaryzacja wszystkich aktywów. Niemiecki Instytut Księgowych („Institut der Wirtschaftsprüfer in Deutschland” lub „IDW”) wydaje wytyczne techniczne, opinie księgowe i inne dokumenty, aby pomóc niemieckim spółkom przestrzegać niemieckich ogólnie przyjętych zasad rachunkowości; również Federalny Urząd Nadzoru Finansowego („Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht” lub „BaFin”) udostępnia dokumenty zawierające wytyczne i najlepsze praktyki związane z rachunkowością i sprawozdawczością finansową. Dokumentacja księgowa powinna być skonstruowana w sposób umożliwiający zewnętrznemu ekspertowi skuteczne zrozumienie transakcji biznesowych i sytuacji finansowej przedsiębiorstwa w rozsądnych ramach czasowych. Należy umożliwić monitorowanie transakcji biznesowych, w tym ich źródła i wykonanie. W Niemczech przyjęto możliwość stosowania MSSF dla małych i średnich przedsiębiorstw („MSP”). Celem ustawy wdrażającej niemiecką dyrektywę o rachunkowości w 2015 roku było ujednolicenie niemieckiego prawa rachunkowego z unijną dyrektywą o rachunkowości (2013/34/UE). W możliwie największym stopniu wykorzystano możliwości zmniejszenia obciążeń małych i średnich przedsiębiorstw.
Dobrowolne zastosowanie MSSF	<ul style="list-style-type: none"> Spółki, których dłużne lub kapitałowe papiery wartościowe są przedmiotem obrotu na rynku regulowanym, mają obowiązek stosowania MSSF w swoich skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych zgodnie z wymogami Rozporządzenia Komisji Europejskiej (WE) nr 1606/2002.

	<ul style="list-style-type: none"> Wszystkie niemieckie spółki, które nie emitują dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych notowanych na giełdzie mogą stosować MSSF w celach informacyjnych przy sporządzaniu rocznych skonsolidowanych sprawozdań finansowych. Jednakże do wszystkich innych celów urzędowych spółki te muszą przestrzegać krajowych standardów rachunkowości określonych w Handelsgesetzbuch („HGB”). Nie ma wymogu podwójnego Raportowania. W Niemczech pozostałe podmioty, emitujące dłużne i kapitałowe papiery wartościowe mogą stosować jeden z tych standardów rachunkowości, zwykle wybierając jako podstawę HGB.
Wymogi systemu ERP	<ul style="list-style-type: none"> Ministerstwo Finansów publikuje wytyczne dotyczące stosowania odpowiednich komputerowych systemów księgowych. Chociaż nie ma obowiązkowego publicznego procesu certyfikacji systemów informatycznych, wiele MŚP decyduje się na certyfikację, aby mieć pewność, że ich oprogramowanie spełnia określone standardy i wymagania. Jedną z ważnych niemieckich instytucji certyfikujących w kontekście systemów księgowych jest „Institut der Wirtschaftsprüfer in Deutschland” (Instytut Audytorów Publicznych w Niemczech). Instytut ten posiada uprawnienia do wydawania certyfikatów zgodności systemów rachunkowości z określonymi standardami, w szczególności w zakresie rachunkowości finansowej.
Specyfikacje językowe	<ul style="list-style-type: none"> Roczne sprawozdanie finansowe należy sporządzać w języku niemieckim. Przy prowadzeniu ewidencji handlowej oraz wymaganej dokumentacji, podmiot powinien posługiwać się "żywym językiem". Termin ten odnosi się do faktu, że język używany w dokumentacji księgowej musi być zrozumiały i aktualny, aby ułatwić zrozumienie informacji finansowych zainteresowanym stronom. Jeżeli stosowane są akronimy, cyfry, litery alfabetu lub symbole, ich znaczenie musi być w każdym przypadku jednoznacznie określone.
Plan kont	<ul style="list-style-type: none"> Chociaż nie ma prawnego nakazu przyjęcia konkretnego planu kont, podstawowym wymogiem prawidłowej księgowości jest jasna i zrozumiała dokumentacja wszystkich transakcji biznesowych. Dla klarowności i przejrzystości zdecydowanie zaleca się stosowanie dobrze zorganizowanej struktury kont księgowych. Spółki mają elastyczność w tworzeniu swojego własnego planu kont, pod warunkiem, że będzie on zgodny z zasadami określonymi w Grundsätze zur ordnungsmäßigen Führung und Aufbewahrung von Büchern (GoBD), czyli niemieckim przepisem wydanym przez Federalne Ministerstwo Finansów Niemiec, który określa podstawowe zasady, których przedsiębiorstwa muszą przestrzegać w zakresie cyfrowej księgowości oraz odpowiedniego zarządzania i przechowywania dokumentów elektronicznych, dostępu do danych itp.
Regulacje związane z cyberbezpieczeństwem w rachunkowości	<ul style="list-style-type: none"> Ustanawiane są regulacje związane z cyberbezpieczeństwem w księgowości, w tym podział obowiązków i autoryzacja dostępu.
Uproszczenia	<ul style="list-style-type: none"> Zwolnienie przedsiębiorców indywidualnych z obowiązku prowadzenia ksiąg rachunkowych i inwentaryzacji: „Przedsiębiorcy indywidualni, którzy na dzień bilansowy dwóch kolejnych lat obrotowych nie posiadają więcej niż 600 000 euro rocznego obrotu i 60 000 euro dochodu netto za dany rok nie mają obowiązku stosowania artykułów 238–241 HGB.” Mikroprzedsiębiorstwa: podmioty spełniające kryteria określone w § 267a HGB są zwolnione z obowiązku prowadzenia pełnych ksiąg rachunkowych. Mikroprzedsiębiorstwa podlegają uproszczonym

	<p>procedurom księgowym.</p> <ul style="list-style-type: none"> Małe przedsiębiorstwa: niektóre małe podmioty określone w § 241a HGB mogą stosować uproszczone procedury księgowe, co zmniejsza wymagania dotyczące prowadzenia pełnej dokumentacji księgowej.
<div style="background-color: #f4a460; padding: 10px; display: inline-block;"> <div style="background-color: #cccccc; padding: 5px; display: inline-block;"> Węgry </div> </div>	
Zasady rachunkowości	<p>Kluczowy obszar zainteresowań: Elastyczność w stosowaniu MSSF, specjalne wymagania skupiające się na jakości sprawozdań finansowych sporządzonych zgodnie z MSSF</p> <ul style="list-style-type: none"> W 2015 roku Narodowy Bank Węgier ("MNE") przyjął decyzję o poszerzeniu zakresu zastosowania MSSF zatwierdzonych przez Unię Europejską na jednostkowe sprawozdania finansowe węgierskich przedsiębiorstw. Ekspansja ta objęła instytucje finansowe, spółki posiadające papiery wartościowe w obrocie na terenie Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz spółki podlegające obowiązkowym audytom. Wszystkie pozostałe spółki muszą stosować węgierskie ogólnie przyjęte zasady rachunkowości, chociaż mogą stosować MSSF zatwierdzone przez UE jako uzupełniające sprawozdania finansowe. Jednostki podlegające obowiązkowym audytom mogą swobodnie wybierać pomiędzy węgierskimi ogólnie przyjętymi zasadami rachunkowości, a MSSF. Przejście na MSSF wymaga wydania opinii z audytu sporządzonej zgodnie z Międzynarodowym Standardem Usług Atestacyjnych („ISAE”) 3000 na temat gotowości do zastosowania MSSF. Prowadzenie ksiąg rachunkowych wymaga posiadania odpowiedniej licencji, która jest określana jako akredytacja księgowego MSSF, oraz akredytowanego audytora MSSF. W procesie zamykania ksiąg, sporządzania sprawozdania finansowego i uzasadniania poszczególnych pozycji bilansu należy przeprowadzić i udokumentować inwentaryzację zapasów zgodnie z przepisami określonymi w węgierskiej ustawie o rachunkowości ("Azt Sztv"). Audyt powinien potwierdzać szczegółowe i weryfikowalne sprawozdanie finansowe, zgodnie z ust. 5 Azt Sztv, dotyczące ilości i wartości aktywów i pasywów spółki na dzień bilansowy. Ministerstwo Finansów, Izba Obrachunkowa i inne organizacje zawodowe publikują pytania i odpowiedzi dotyczące ustawy o rachunkowości, które są publicznie dostępne. MSSF dla MŚP nie zostały przyjęte; jednakże spółki, które spełniają dwa z trzech określonych w ustawie progów, mogą sporządzić uproszczony Raport roczny.
Dobrowolne zastosowanie MSSF	<ul style="list-style-type: none"> Opcjonalne przyjęcie MSSF zatwierdzonych przez UE jest dozwolone w przypadku skonsolidowanych sprawozdań finansowych wszystkich spółek objętych węgierską ustawą o rachunkowości, które nie uczestniczą w obrocie na rynku regulowanym.
Wymogi systemu ERP	<ul style="list-style-type: none"> Brak specjalnych wymagań dla systemów ERP.
Specyfikacje językowe	<ul style="list-style-type: none"> Przedsiębiorstwa (zgodnie z węgierską ustawą o rachunkowości, której termin określa różne podmioty prowadzące działalność gospodarczą i zobowiązane do przestrzegania odpowiednich standardów rachunkowości) muszą przygotowywać sprawozdania finansowe w języku węgierskim.

	<ul style="list-style-type: none"> • Dokumentację księgową należy prowadzić w języku węgierskim, zgodnie z przepisami określonymi w art. 159–169 węgierskiej ustawy o rachunkowości oraz zasadami rachunkowości, stosując system pojedynczego lub podwójnego zapisu. • Roczne sprawozdanie, jak również uproszczony bilans i rachunek zysków i strat, muszą być sporządzone po węgiersku. Oddziały są również zobowiązane do spełnienia wymogów dotyczących publikacji i składania dokumentów w języku węgierskim.
Plan kont	<ul style="list-style-type: none"> • Podmioty gospodarcze stosujące księgowość podwójną są zobowiązane do ustanowienia systemu rachunkowości zgodnie z przepisami dotyczącymi standardowego planu kont. System ten powinien umożliwiać sporządzanie rocznych sprawozdań finansowych z pełnym przestrzeganiem odpowiednich przepisów określonych w tej ustawie.
Regulacje związane z cyberbezpieczeństwem w rachunkowości	<ul style="list-style-type: none"> • Dokumenty księgowe w formacie elektronicznym należy przechowywać zgodnie z przepisami dotyczącymi archiwizacji cyfrowej („Ustawa o archiwizacji dokumentacji”). System przechowywania powinien umożliwiać szybkie odzyskanie wszystkich informacji z oryginalnego dokumentu w jasnej i czytelnej formie. Ponadto muszą istnieć zabezpieczenia zapobiegające manipulacji lub uszkodzeniu przechowywanej zawartości.
Uproszczenia	<ul style="list-style-type: none"> • Podmioty gospodarcze mogą składać uproszczone Raporty – oparte na zapisach pojedynczego wpisu księgowego, zdefiniowanym w ustępie d) podrozdziału (2) – jeśli jest to dozwolone na mocy dekrétów rządowych, o których mowa w sekcjach 5 i 6 węgierskiej ustawy o rachunkowości. • Podmioty gospodarcze prowadzące księgi podwójnego zapisu mogą również sporządzać uproszczone sprawozdanie roczne, jeżeli spełniają określone warunki. • Każde przedsiębiorstwo niepodlegające ustawowym badaniom ma możliwość sporządzenia uproszczonego rocznego sprawozdania finansowego (w tym uproszczonego rocznego sprawozdania finansowego mikro podmiotów) zgodnie z rozporządzeniem rządowym określonym w ust. 5 ust. 6 węgierskiej ustawy o rachunkowości.

Słowacja

Zasady rachunkowości	<p>Kluczowy obszar zainteresowań: Najnowsze zmiany prawne związane z cyfryzacją</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zgodnie z ramami prawnymi UE określonymi w rozporządzeniu WE 1606/2002 i jego włączeniem do ustawodawstwa krajowego, podmioty notowane na giełdzie są zobowiązane do przyjęcia standardów MSSF zatwierdzonych przez UE w swoich skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych. Ponadto inne spółki mają możliwość stosowania MSSF w swoich skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych. • Słowacja skorzystała z przewidzianego w ramach opcji wymogu wymagania MSSF zatwierdzonego przez UE w formie przyjętej przez UE w skonsolidowanych sprawozdaniach spółek, których papiery wartościowe nie są przedmiotem obrotu na rynku publicznym. • Obecnie nie wdrożono MSSF dla MŚP i nie planuje się ich rozważyć do czasu wprowadzenia zmian w unijnej dyrektywie o rachunkowości. • Jednostki mogą przeprowadzić inwentaryzację zapasów w miesiącu następującym po sporządzeniu sprawozdania finansowego.
Dobrowolne zastosowanie	<ul style="list-style-type: none"> • Słowacja skorzystała z możliwości przewidzianej w ramach prawnych UE, aby:

MSSF	<ul style="list-style-type: none"> - wymagać zatwierdzonych MSSF przez UE zarówno w przypadku skonsolidowanych, jak i jednostkowych sprawozdań finansowych spółek wszystkich jednostek interesu publicznego (PIE); - dopuszczać stosowania MSSF, które zostały zaakceptowane przez Unię Europejską, w indywidualnych sprawozdaniach finansowych spółek, których akcje są notowane na rynku regulowanym, ale nie są uznawane za PIE; - wymagać zatwierdzonych MSSF przez UE w formie przyjętej przez UE w skonsolidowanych sprawozdaniach spółek, których papiery wartościowe nie są przedmiotem obrotu na rynku publicznym.
Wymogi systemu ERP	<ul style="list-style-type: none"> • Niedawne nowelizacje ustawy o rachunkowości na Słowacji skupiające się na cyfryzacji (określone warunki, jakie musi spełniać podmiot księgowy przy przetwarzaniu elektronicznej dokumentacji księgowej), tj. wszystkie dokumenty księgowe, sprawozdania finansowe, sprawozdania z audytu, sprawozdania roczne i zawiadomienia o zatwierdzeniu sprawozdań finansowych, zostaną wpisane do rejestru sprawozdań finansowych wyłącznie w formie elektronicznej; rozszerzenie zakresu ustawy na osoby inne niż podmioty prowadzące księgowość. • Podmiot stosujący system rachunkowości podwójnego zapisu jest obowiązany na żądanie organu podatkowego udostępnić programy księgowe.
Specyfikacje językowe	<ul style="list-style-type: none"> • Podmiot księgowy ma obowiązek prowadzenia ksiąg i sporządzania sprawozdań finansowych w języku narodowym. Każdy dokument księgowy sporządzony w języku innym niż słowacki musi spełniać warunek zrozumiałości zgodnie ze słowacką ustawą o rachunkowości.
Plan kont	<ul style="list-style-type: none"> • Nie ma wymogu stosowania standardowego planu kont, jednakże przepisy stanowią, że ramowy plan kont obejmuje klasy rachunków lub grupy rachunków albo konta syntetyczne służące do ewidencji poszczególnych transakcji, wraz z ich oznaczeniem numerycznym i słownym, oraz pozabilansowe konta, z których wszystkie muszą być ułożone zgodnie z wymogami mającymi zastosowanie do sporządzania sprawozdań finansowych. • Podmiot księgowy stosuje plan kont zawierający konta syntetyczne, analityczne, a także konta pozabilansowe niezbędne do ewidencji wszystkich transakcji w okresie obrachunkowym do sporządzania sprawozdań finansowych.
Regulacje związane z cyberbezpieczeństwem w rachunkowości	<ul style="list-style-type: none"> • Krajowa strategia cyberbezpieczeństwa wyszczególnia cele, priorytety i ramy zarządzania, obejmujące gotowość, reagowanie, odbudowę, identyfikację zasobów, edukację, badania, ocenę ryzyka i współpracę międzynarodową. Jednolity System Informatyczny Cyberbezpieczeństwa nadzoruje administrację państwową w zakresie cyberbezpieczeństwa, umożliwiając Raportowanie incydentów, wczesne ostrzeżenie oraz dostęp uprawnionych podmiotów do niezbędnych rejestrów usług i danych o incydentach w czasie rzeczywistym, zapewniając skoordynowane reakcje.
Uproszczenia	<ul style="list-style-type: none"> • Mikrojednostka (zdefiniowana w słowackiej ustawie o rachunkowości jako jednostka rozliczeniowa niezarejestrowana lub utworzona w celach komercyjnych) oraz jednostka rozliczeniowa prowadząca rachunki w jednolitym systemie księgowym nie są zobowiązane do wyceny aktywów i pasywów według wartości godziwej.

Irlandia

Zasady rachunkowości	<p>Poprzednie doświadczenie z kompleksową reformą krajowych zasad rachunkowości, mającą na celu uproszczenie.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Wiele irlandzkich standardów sprawozdawczości finansowej GAAP („FRS”), Standardów Praktyki Rachunkowości („SSAP”) i Grupy Zadaniowej ds. Spraw Pilnych („UITF”) zostało uproszczonych w jeden, mniej złożony, ale kompleksowy standard („FRS 102”), którego zadaniem jest uproszczenie obsługi szerokiego grona użytkowników. W rezultacie powstał bardziej zwięzły dokument, zmniejszony z 2500 do 300 stron. ● Irlandia przyjęła MSSF dla MŚP. Od 2015 r. FRC opublikowała MSSF 102, który opiera się na MSSF dla MŚP, ale ze znaczącymi modyfikacjami. ● Istnieją wymagania co do zastosowania znakowania tekstów („XML”) w deklaracjach podatkowych, a możliwe jest również wprowadzenie podobnej koncepcji w przyszłości do sprawozdawczości finansowej. Wymagania dotyczące znakowania w deklaracjach podatkowych zazwyczaj obejmują stosowanie standardowych formatów elektronicznych do przesyłania informacji finansowych do irlandzkiego urzędu skarbowego (Revenue Commissioners), czyli organu podatkowego w Irlandii.
Dobrowolne zastosowanie MSSF	<ul style="list-style-type: none"> ● Zgodnie z wymogami prawa (Ustawa o spółkach z 2014 r. – z późn. zmianami w 2018 r.) spółki posiadające obligacje lub akcje notowane na regulowanym rynku kapitałowym mają obowiązek sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych zgodnie z MSSF zatwierdzonymi przez UE. ● Wszystkie pozostałe spółki (wszystkie z wyjątkiem wymienionych powyżej) mogą zdecydować się na sporządzenie swoich sprawozdań finansowych zgodnie ze standardami sprawozdawczości finansowej wydanymi przez: <ul style="list-style-type: none"> - Radę ds. Sprawozdawczości Finansowej („FRC”) w Wielkiej Brytanii (UK), - unijne zatwierdzone MSSF, - w niektórych ograniczonych przypadkach, zgodnie z innymi zatwierdzonymi standardami rachunkowości, na przykład US GAAP.
Wymogi systemu ERP	<ul style="list-style-type: none"> ● Nie istnieje żaden publiczny (rządowy) proces certyfikacji systemów księgowych (ERP), który byłby dostępny lub którego uzyskanie byłoby wymagane. ● Należy przestrzegać niektórych przepisów dotyczących technik i warunków prowadzenia ksiąg rachunkowych, zgodnie z art. 281–286 ustawy o spółkach z 2014 r., które dotyczą dokumentacji księgowej.
Specyfikacje językowe	<ul style="list-style-type: none"> ● Dokumenty składane w Urzędzie Rejestracyjnym (instytucja odpowiedzialna za rejestrację różnego rodzaju działalności gospodarczej i inne istotne dokumenty związane z prowadzeniem przedsiębiorstw, np. Urząd Rejestracji Spółek, Urzędnicy Skarbowi lub Biuro Rejestracji Spółek dla Spółek Komandytowych i Nazw Firm) muszą być sporządzone w języku irlandzkim lub angielskim . ● Każdy dokument, który jednostka zewnętrzna musi złożyć lub powiadomić rejestratora, musi zawierać uwierzytelniony przekład w języku irlandzkim lub angielskim, jeśli oryginalny dokument jest w innym języku. ● Jeżeli sprawozdania finansowe nie są sporządzone w języku angielskim lub irlandzkim, należy je przetłumaczyć na język angielski lub irlandzki, a tłumaczenie, poświadczony w określony sposób za dokładność, należy również przedłożyć Rejestratorowi.
Plan kont	<ul style="list-style-type: none"> ● Nie ma szablonu planu kont, który musi być stosowany przez niektóre lub wszystkie podmioty.

Regulacje związane z cyberbezpieczeństwem w rachunkowości	<ul style="list-style-type: none"> • Brak jest regulacji związanych z cyberbezpieczeństwem w obszarze rachunkowości i księgowości.
Uproszczenia	<ul style="list-style-type: none"> • Istnieją uproszczenia związane z lokalnymi wymogami sprawozdawczymi, zasadami rachunkowości i prowadzeniem ksiąg, które są dostępne dla podmiotów określonego rodzaju i wielkości.

3.3 Zadanie 4: Wybór lokalizacji wizyt studyjnych w państwach członkowskich UE

Na podstawie dalszej analizy danych i biorąc pod uwagę wcześniej określone kryteria, o których mowa powyżej, Wykonawca zarekomendował, a Beneficjent wybrał 3 kraje Niemcy, Dania i Węgry.

4 Etap 2 – Analiza wybranych krajów

4.1 Dania

W dniu 1 grudnia 2023 r. w Duńskim Urzędzie ds. Biznesu w Kopenhadze odbyła się wizyta studyjna.

Agenda spotkania obejmowała Raportowanie działalności gospodarczej w sposób zautomatyzowany oraz omówienie nowej duńskiej ustawy o rachunkowości, w tym wdrożenie nowych wymagań dotyczących cyfrowego systemu księgowości oraz procedury wyceny i inwentaryzacji.

Księgowość i Raportowanie finansowe

1. Cyfrowa transformacja sprawozdawczości finansowej i księgowości

Głównym powodem cyfrowej transformacji sprawozdawczości finansowej i księgowej w Danii była nie tylko redukcja kosztów przedsiębiorstw, ale także zwiększenie bezpieczeństwa, efektywności i wydajności. Według analizy przygotowanej przez KPMG dla publicznej grupy roboczej składającej się z Duńskiego Urzędu Skarbowego, Duńskiego Urzędu Statystycznego i Duńskiego Urzędu ds. Biznesu, oszczędności w administracyjnych kosztach wynoszą 2,9 miliarda DKK.

W maju 2022 r. duński parlament przyjął nową ustawę o rachunkowości, ze szczególnym uwzględnieniem cyfryzacji. Zgodnie z nowo wprowadzoną duńską ustawą o rachunkowości, od 1 stycznia 2024 r. ma obowiązywać wymóg stosowania cyfrowego systemu księgowego dla spółek z obowiązkiem składania Raportu rocznego według klas księgowych B–D określonych w ustawie o sprawozdaniach finansowych. Warunek korzystania z cyfrowego systemu księgowego w przypadku innych spółek objętych prowadzeniem ksiąg rachunkowych (np. klasy księgowej A) o obrotach netto przekraczających 300 000 DKK ma wejść w życie 2 lata później.

Przedsiębiorstwa muszą korzystać z cyfrowego systemu księgowego, który spełnia kilka ogólnych wymagań. Dostawcy systemów księgowych na rynku duńskim muszą zarejestrować swój system księgowy w Duńskim Urzędzie ds. Biznesu („Erhvervsstyrelsen”). Jeśli spółka korzysta z jednego z tych systemów, obowiązkiem dostawcy jest zapewnienie zgodności z wymogami prawa. Podmioty gospodarcze korzystające z systemu księgowego niezarejestrowanego w Duńskim Urzędzie ds. Biznesu (np. specjalnie opracowane lub zagraniczne systemy księgowe) same ponoszą odpowiedzialność za zapewnienie, że używany system księgowy spełnia wymagania.

Chociaż duńskie przepisy nakazujące korzystanie z cyfrowego systemu księgowego posiadające określone wymagania stanowią godny pochwały punkt odniesienia, bezpośrednie wdrożenie do polskiego prawa w tym momencie może napotkać praktyczne wyzwania. Otoczenie regulacyjne i infrastruktura technologiczna w Danii znacznie różnią się od polskiej, co utrudnia płynną transpozycję takich przepisów i obowiązków.

Proponując zmiany w polskiej ustawie o rachunkowości, zespół projektowy będzie uwzględniał model duński jako źródło inspiracji do unowocześnienia polskich praktyk księgowych. Dla Polski odpowiednie będzie podejście etapowe i zindywidualizowane, biorąc pod uwagę aktualny stan gotowości cyfrowej, różnorodność przedsiębiorstw i potencjalne koszty z tym związane.

Rozważamy, że bardziej pragmatyczne podejście obejmowałoby stopniowe wdrażanie, któremu towarzyszyłyby mechanizmy wsparcia umożliwiające przedsiębiorstwom płynną transformację. Wykorzystując model duński jako inspirację i dostosowując go do warunków panujących w Polsce, władze mogą z czasem pracować nad bardziej płynną integracją cyfrowych systemów księgowych. Takie podejście ułatwiłoby przestrzeganie przepisów, sprzyjałoby postępowi technologicznemu i przyczyniłoby się do ogólnej modernizacji infrastruktury finansowej w Polsce.

Wspomniana wyżej cyfrowa transformacja księgowości i Raportowania w Danii została przeprowadzona i/lub wspierana zarówno przez organy rządowe, jak i zaangażowanie zewnętrznych konsultantów lub ekspertów w celu specjalistycznego wsparcia projektów. Te ramy współpracy poszerzyły zakres i głębokość wiedzy specjalistycznej wniesionej do inicjatywy oraz wypełniły luki w obszarach, w których zasoby publiczne były nadwyrężone lub ograniczone. Przyjęcie podobnego podejścia w Polsce w odniesieniu do zmian w przepisach dotyczących rachunkowości również przyspieszyłoby rozwój zaktualizowanych standardów odpowiadających dynamicznemu otoczeniu finansowemu.

2. Wymagania dla cyfrowych systemów księgowych

Wymagania dotyczące cyfrowych systemów księgowych nałożone na systemy księgowe przez duńskie prawo obejmują:

- obsługę bieżącej ewidencji transakcji przedsiębiorstwa ze wskazaniem potwierdzenia dla każdego zapisu oraz bezpieczne przechowywanie ewidencji i udokumentowanych transakcji przez okres 5 lat;
- spełnianie uznanych standardów bezpieczeństwa IT, w tym zarządzanie użytkownikami i dostępem oraz zapewnienie automatycznego tworzenia kopii zapasowych zapisów i potwierdzeń;

- wsparcie w automatyzacji procesów administracyjnych, w tym automatyczna dystrybucja i odbiór e-faktur oraz możliwość rozliczania zgodnie z publicznym standardowym planem kont w zarejestrowanych systemach księgowych.

Oprócz wymienionych powyżej wymogów nałożonych przez prawo duńskie, istnieje rozporządzenie wtórne wprowadzające standardy dotyczące systemów prowadzenia ksiąg rachunkowych.

Zgodnie z przepisami wtórnymi standardowe systemy powinny spełniać następujące kryteria:

- Pomoc w prowadzeniu bieżącej ewidencji transakcji spółki poprzez przypisanie potwierdzeń transakcji do każdego zapisu oraz bezpieczne przechowywanie tej ewidencji i udokumentowanych transakcji przez 5 lat:
 - informacja przy księgowaniu transakcji spółki;
 - zapewnienie ścieżek audytu dla zarejestrowanych transakcji jednostki gospodarczej;
 - przechowywanie potwierdzeń transakcji;
 - przechowywanie ewidencji transakcji i wpływów spółki przez okres 5 lat.
- Spełnianie uznanych standardów bezpieczeństwa IT, w tym zarządzanie użytkownikami i dostępem oraz zapewnienie automatycznego tworzenia kopii zapasowych zapisów i potwierdzeń:
 - Stałe wprowadzanie właściwych środków technicznych i organizacyjnych w celu zapewnienia wysokiego poziomu bezpieczeństwa systemu informatycznego.
 - Przeprowadzanie oceny ryzyka mającej na celu ustalenie odpowiednich środków bezpieczeństwa.
 - Stosowanie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa IT: Identyfikacja odpowiednich ryzyk i zapobieganie im w zakresie zniszczenia, utraty, braku dostępności, zmian, dostępu lub niewłaściwego wykorzystania oraz podczas przetwarzania danych osobowych („RODO”).
 - Jeżeli dostawca korzysta z usług podmiotu zewnętrznego w celu archiwizacji rachunków lub kopii zapasowej, dostawca musi zapewnić odpowiednie techniczne i organizacyjne środki bezpieczeństwa IT.
- Automatyczne wysyłanie i odbieranie e-faktur (formaty duńskie i UE).
- Możliwość uzgodnienia zapisów księgowych spółki z jej kontem bankowym.
- Możliwość rozliczania według standardowego publicznego planu kont obejmującego sprawozdania roczne i podatek VAT.
- Poprawne prowadzenie księgowości z wykorzystaniem podręcznika księgowego lub przewodnika księgowego.
- Udostępnianie danych księgowych spółki (w formacie SAF-T).
- Sporządzanie rocznych sprawozdań finansowych i rozliczenia podatku VAT.
- Informacja o możliwości rejestracji w Nemhandelsregisteret (e-faktury).

- Funkcjonalność rejestracyjna dla Nemhandelsregisteret (e-faktury).

Systemy niestandardowe muszą odpowiadać jedynie następującym kryteriom:

- Automatyczne wysyłanie i odbieranie e-faktur (formaty duńskie i UE).
- Możliwość uzgodnienia zapisów księgowych spółki z jej kontem bankowym.
- Udostępnianie danych księgowych spółki (w formacie SAF-T).

Przed rozpoczęciem implementacji powyższych wymagań dotyczących systemów księgowych przeprowadzono szereg wywiadów z wybranymi dostawcami duńskich systemów księgowych, którzy reprezentowali różnorodne typy systemów. Celem było ocenienie skutków i następnie wzięcie tych ustaleń pod uwagę podczas wprowadzania nowych regulacji.

Przeprowadzono także wywiady i badania ankietowe z przedsiębiorstwami korzystającymi z cyfrowych systemów księgowych, co pozwoliło uzyskać różne spojrzenia na proponowane regulacje i wymagania.

Zauważamy, że duże zaangażowanie interesariuszy (w tym omówiony powyżej proces przeprowadzania ankiet i wywiadów zarówno z dostawcami, jak i firmami) było bardzo cennym krokiem w ramach duńskiej reformy. Podobnie w Polsce takie zaangażowanie interesariuszy ma kluczowe znaczenie dla zrozumienia różnorodnych potrzeb i możliwości informatycznych przedsiębiorstw. Zbierając spostrzeżenia zarówno od dostawców, jak i spółek, planujemy dostosować proponowane przez nas podejście do transformacji cyfrowej, zapewniając, że przepisy będą nie tylko solidne, ale także praktyczne i umożliwią powszechne przyjęcie.

Podejście etapowe, które uwzględnia potencjalne obciążenie finansowe przedsiębiorstw, mogłoby z czasem utorować drogę do bardziej zrównoważonego i skutecznego wdrożenia takich przepisów w kontekście polskim.

Księgowanie zapasów

Przepisy księgowe dotyczące inwentaryzacji w Danii opierają się na Dyrektywie o rachunkowości Unii Europejskiej oraz Międzynarodowym Standardzie Rachunkowości 2 („MSR 2”).

Wyraźny obowiązek przeprowadzania inwentaryzacji w Danii wynika z duńskiej regulacji podatkowej, która stanowi, że „Na koniec roku obrotowego należy przeprowadzić spisanie inwentarza z natury, którego wielkość musi być udokumentowana protokołem inwentaryzacyjnym, w którym wyszczególnione i w niezbędnym zakresie zidentyfikowane są poszczególne pozycje. Jeżeli stan zapasów można w każdej chwili przeliczyć na podstawie

wiarygodnego konta zapasów lub podobnych danych, spis z natury można przeprowadzić w innym terminie niż na koniec okresu finansowego."

Chociaż duńskie przepisy dotyczące inwentaryzacji są stosunkowo proste i nakazują przeprowadzanie inwentaryzacji, bezpośrednie przeniesienie tak minimalistycznych wytycznych do polskich regulacji prawnych może być niewystarczające.

Polska ustanowiła własne, odrębne zasady rachunkowości i ramy regulacyjne, dostosowane do niuansów jej indywidualnego otoczenia gospodarczego. Bezpośrednie przyjęcie przepisów wzorowanych na duńskich może stać w sprzeczności z zawiłościami polskiej kultury biznesowej i standardów rachunkowości.

Doceniamy wartość minimalistycznego podejścia stosowanego w Danii, które priorytetowo traktuje określenie obowiązków - bez nakładania szczegółowych metodologii lub harmonogramów spisywania zapasów, zakładając, że to jednostki najlepiej są w stanie określić odpowiednie metody i harmonogram inwentaryzacji. W związku z tym zamierzamy zaproponować uproszczenie istniejących polskich obowiązków, mając na uwadze potrzeby różnych interesariuszy i organów, takich jak organy podatkowe.

Spójność ustawy o rachunkowości z innymi przepisami

W Danii spójność między ustawą o rachunkowości a innymi przepisami osiąga się dzięki unikalnemu podejściu, w którym ustawa o rachunkowości stanowi podstawę, a szczegółowe regulacje są określone w formie rozporządzeń wykonawczych. Sama ustawa o rachunkowości charakteryzuje się zwięzłością, zawiera podstawowe zasady i wytyczne dotyczące sprawozdawczości finansowej i praktyk księgowych. Aby jednak zapewnić kompleksowość i szczegółowość, regulacje uzupełniające ogłaszane są na niższym szczeblu ustawodawstwa w drodze rozporządzeń wykonawczych.

Spójność ustawy o rachunkowości z innymi przepisami zapewnia elastyczność i możliwość dostosowania w zakresie rozwiązywania konkretnych problemów księgowych i zmieniających się wymogów regulacyjnych. Umieszczając szczegółowe zapisy w rozporządzeniach wykonawczych, Dania może skutecznie aktualizować i udoskonalać przepisy bez konieczności przeprowadzania rozbudowanych procesów parlamentarnych. Takie podejście sprzyja spójności poprzez zachowanie zgodności pomiędzy nadrzędnymi zasadami określonymi w ustawie o rachunkowości a szczegółowymi wytycznymi operacyjnymi określonymi w rozporządzeniach wykonawczych.

Spójność ustawy o rachunkowości z innymi przepisami zapewnia elastyczność i możliwość dostosowania w zakresie rozwiązywania konkretnych problemów księgowych i zmieniających się wymogów regulacyjnych. Usprawnienie ustawy o rachunkowości zapewniłoby klarowne i zwarte podstawy, jednocześnie rozszerzenie zakresu szczegółowych przepisów poprzez akty wykonawcze mogłoby zwiększyć precyzję i dostosowanie do zmieniających się praktyk rachunkowych oraz potrzeb regulacyjnych.

Uważamy, że rozwiązanie zaproponowane przez Danię jest atrakcyjne, stąd uproszczenie polskiej ustawy o rachunkowości i tym samym przeniesienie szczegółowych regulacji na niższy poziom regulacyjny zostanie uwzględnione w rekomendacjach w Raporcie Fazy IV.

4.2 Niemcy

Naszą analizę na potrzeby Etapu III przeprowadziliśmy w oparciu o (i) wymianę e-maili i telekonferencje z niemieckim Ministerstwem Sprawiedliwości zorganizowane przez Beneficjenta, (ii) analizę publicznie dostępnych informacji na temat niemieckich przepisów o rachunkowości oraz przegląd niemieckiego kwestionariusza. Poniżej przedstawiamy najważniejsze ustalenia i obszary zainteresowań, które zidentyfikowaliśmy i które mogą być istotne dla Polski.

Będąc częścią Unii Europejskiej, Niemcy muszą przestrzegać standardów rachunkowości, audytu i sprawozdawczości finansowej określonych w rozporządzeniach i dyrektywach UE, które są zintegrowane z krajowymi przepisami ustawowymi i wykonawczymi. Niemieckie ramy krajowe są zatem zgodne z dyrektywą UE.

Zaobserwowaliśmy, że Niemcy uwzględniają w swoich zasadach rachunkowości następujące elementy:

1. Regulacje związane z cyberbezpieczeństwem;
2. Księgowość w ramach GoBD;
3. Procedury uproszczonej inwentaryzacji;
4. Struktura niemieckiej ustawy o rachunkowości.

Regulacje związane z bezpieczeństwem cybernetycznym i dostępem do danych (podział obowiązków, autoryzacja dostępu)

Niemcy posiadają szczegółowe i dobrze rozwinięte regulacje związane z cyberbezpieczeństwem. Poniżej podsumowaliśmy kluczowe obszary niemieckiej ustawy o bezpieczeństwie IT 1.0 i 2.0 (IT-Sicherheitsgesetz 1.0 i 2.0) oraz federalnej ustawy o ochronie danych (Bundesdatenschutzgesetz- „BDSG”), która ma zastosowanie do szerokiego zakresu technologii w biznesie, w tym systemów księgowych i ERP.

1. Ustawa o bezpieczeństwie IT 1.0 i 2.0:

- Ustawa o bezpieczeństwie IT 2.0 dotyczy operatorów infrastruktury krytycznej (Kritische Infrastrukturen „KRITIS-Betreiber”), obejmującej takie sektory jak energetyka, informatyka, telekomunikacja, transport, opieka zdrowotna, finanse, wodociągi, gospodarka odpadami i inne. Identyfikacja operatorów odbywa się w oparciu o z góry określone kryteria, takie jak ich znaczenie dla funkcjonowania społeczeństwa oraz potencjalne konsekwencje incydentów związanych z bezpieczeństwem IT.
- Prawo ustanawia szereg definicji ułatwiających stosowanie wymagań, w tym pojęcia takie jak technologia informacyjna, bezpieczeństwo IT, federalna technologia komunikacyjna, szkodliwe oprogramowanie, luki w zabezpieczeniach, certyfikacja, dane protokołów, przesyłanie danych, produkty IT, systemy wykrywania ataków, krytyczna infrastruktura, usługi cyfrowe, dostawcy usług cyfrowych, komponenty krytyczne i spółki będące przedmiotem szczególnego interesu publicznego. Jasne zdefiniowanie tych pojęć pozwala na spójną interpretację i stosowanie przepisów prawa.
- BSI („Federalny Urząd ds. Bezpieczeństwa Informacji”) jest uprawniony do przeprowadzania audytów i inspekcji w celu sprawdzenia zgodności z wymogami prawa. Audyty mogą obejmować przegląd dokumentacji, przeprowadzanie kontroli na miejscu oraz ocenę skuteczności środków bezpieczeństwa wdrożonych przez operatorów. Nieprzestrzeganie prawa może skutkować karami, w tym grzywnami.

2. BDSG (bezpieczeństwo danych):

- Przepisy prawa wymagają od wszystkich podmiotów przetwarzających dane podjęcia niezbędnych kroków technicznych i organizacyjnych, aby zapewnić odpowiednie środki ochrony wszystkich przetwarzanych danych.
- Zaleca się wdrożenie ścisłego szyfrowania w całej bazie danych, przy jednoczesnym zapewnieniu dostępu do danych tylko odpowiednim osobom, gdy jest to konieczne.
- Podmiot przetwarzający dane musi prowadzić szczegółową ewidencję wszystkich gromadzonych danych.
- Podmioty przetwarzające dane w Niemczech mogą przestrzegać krajowego prawa o ochronie danych, jeśli spełniają następujące warunki:
 - posiadają kompleksową politykę prywatności;
 - przeprowadzają regularne oceny skutków ochrony danych oraz mapowanie danych;
 - możliwie najszybciej powiadamiają odpowiednie władze o naruszeniu danych.

Zwracamy uwagę, że w Polsce prawo rachunkowe nie uwzględnia postępu technologicznego w zakresie bezpieczeństwa technologii informatycznych (IT), cyberbezpieczeństwa czy ochrony danych. Ponadto informacje dotyczące tych aspektów zawarte w rozdziałach drugim i ósmym polskiej ustawy o rachunkowości

są nieaktualne. Podobnie jak w podejściu niemieckim, uważamy, że ustawa o rachunkowości powinna zawierać jedynie wymagania ogólne i podstawowe, natomiast szczegóły dotyczące ich stosowania w praktyce mogą być zawarte w odrębnych przepisach i będziemy sugerować, aby (w zakresie, w jakim dotyczy to rachunkowości księgowości) powinny one zostać ujęte w Krajowych Standardach Rachunkowości.

Księgowość w ramach GoBD:

1. Ogólne wymagania dla systemów ERP

Prawo podatkowe i handlowe wymaga, aby rozwiązanie informatyczne do prowadzenia ksiąg rachunkowych (system ERP) było obowiązkowe w celu zapewnienia pełnego, prawidłowego, terminowego i uporządkowanego rejestrowania zapisów księgowych, a także bezpiecznego przechowywania zapisów księgowych.

Cyfrowe rozwiązania księgowe zgodnie z § 239 prawa handlowego są dozwolone, “pod warunkiem że są zgodne z ogólnie przyjętymi zasadami rachunkowości, włączając w to stosowane procedury.”

Wymagania, których powinna przestrzegać jednostka wdrażająca system ERP w swoich cyfrowych rozwiązaniach księgowych, opierają się na:

- przedstawieniu dowodu, że procedury i funkcje zaimplementowane w systemie ERP spełniają te wymagania i są zgodne z GoBD;
- kompletnym i prawidłowym przeniesieniu danych finansowych z poprzedniego / starego systemu do nowego systemu ERP;
- odpowiednim przetestowaniu funkcji programu.

Zatem każdy podmiot korzystający z informatycznego rozwiązania do prowadzenia ksiąg rachunkowych musi przedstawić dowody, że procedury i funkcje zaimplementowane w systemie ERP spełniają te wymagania i są zgodne z GoBD. Akceptowalnym dowodem jest certyfikat oprogramowania potwierdzający zgodność z GoBD, który jest opublikowany przez certyfikowanego księgowego. Jeżeli twórca oprogramowania nie zapewnia takiego certyfikatu, należy przeprowadzić odrębny audyt systemu ERP. Jeśli spółka nie jest w stanie przedstawić żadnych dowodów potwierdzających przestrzeganie dyrektywy GoBD, naraża się na potencjalne kary i dopłaty również ze strony organów podatkowych.

Ponadto, wdrożenie nowego systemu ERP wymaga pełnego i dokładnego przeniesienia danych finansowych z poprzedniego / starego systemu do nowego systemu ERP oraz odpowiedniego przetestowania funkcji programu. Procedury te muszą spełniać ogólne przyjęte zasady rachunkowości w Niemczech. Dlatego też niezbędny jest audyt procesu zmiany systemu i jego wyników, aby upewnić się, że wdrożenie systemu i migracja są zgodne z tymi wymaganiami.

Księgowość podmiotu musi być zgodna z GoBD zgodnie z § 238 (1) niemieckiego kodeksu handlowego, który ma zastosowanie zgodnie z § 141 kodeksu podatkowego również w przypadku innych podmiotów zajmujących się księgowością.

Według GoBD rachunkowość oparta na IT musi spełniać poniższe wymagania. Jest to również kontrolowane w ramach badania sprawozdań finansowych.

Warunki GoBD składają się z 6 elementów:

- **Kompletność** – Wprowadzenie wszystkich transakcji; przetwarzanie wszystkich danych podstawowych, inwentarzowych i zmiennych porównanie sum wejściowych z odpowiadającymi im sumami wyjściowymi;
- **Poprawność** – Automatyczne wykrywanie błędów wprowadzonych danych; dalsze przetwarzanie wyłącznie danych zgodnych ze stanem faktycznym; egzekwowanie prawa do korekty błędów;
- **Terminowość** – Terminowe śledzenie zadań; wprowadzanie danych; korekta błędów i przechowywanie;
- **Właściwa kolejność** – Zapisy księgowe muszą być rejestrowane terminowo i w sposób biznesowy/merytoryczny. W rozsądnym terminie wszystkie transakcje księgowe i poszczególne transakcje muszą być możliwe do odnalezienia i czytelne wizualnie;
- **Weryfikowalność** – Dowód/ewidencjonowanie wykrytych błędów; dowód/ewidencjonowanie pełnej korekty błędów; koordynacja i realizacja innych prac; dowód/ewidencjonowanie zmian danych podstawowych; przechowywanie do kolejnych badań;
- **Niezmienność cech** – jeśli wystąpią zmiany w transakcji, należy dokonywać rejestracji transakcji księgowych w sposób umożliwiający zachowanie widoczności pierwotnej wersji oraz historii zmian. To samo dotyczy zmian w systemie rachunkowości.

W Polsce certyfikacja oprogramowania, która potwierdza zgodność z ustawą o rachunkowości, nie jest obowiązkowa. Jednakże podmioty mogą zdecydować się na nią, jeśli dostawca oferuje taką opcję, ponieważ jest to dowód zgodności. W Raporcie Fazy IV nie rekomendujemy jednakże obowiązkowej certyfikacji.

Po ustaleniu w polskiej ustawie o rachunkowości zaktualizowanych wymagań związanych z cyfryzacją można rozważyć potencjalną certyfikację wewnętrzną lub zewnętrzną. W pierwszej kolejności proponujemy wprowadzenie zmian w polskiej ustawie o rachunkowości w oparciu o przykłady niemieckie i duńskie wymienione powyżej, a następnie można rozważyć obowiązkowe lub inne formy certyfikacji.

2. Wymagania językowe

Księgi handlowe i inne rejestry należy prowadzić w żywym języku zgodnie z § 239 (1) paragraf 1 niemieckiego kodeksu handlowego; niekoniecznie musi to być język niemiecki.

Jednakże § 244 niemieckiego kodeksu handlowego stanowi, że roczne sprawozdanie finansowe dla celów prawa handlowego można sporządzać wyłącznie w języku niemieckim. Dotyczy to spółek krajowych i oddziałów podmiotów zagranicznych. Brak znajomości języka niemieckiego nie powoduje nieważności tego postanowienia.

Możliwe jest zatem prowadzenie ksiąg w języku obcym pod warunkiem zapewnienia, że roczne sprawozdanie finansowe będzie sporządzone w języku niemieckim.

W Polsce, zgodnie z obowiązującymi przepisami o rachunkowości, księgi należy prowadzić w języku polskim. Uważamy, że rozwiązanie niemieckie jest interesujące, dlatego w Raporcie IV Fazy będziemy rekomendować wprowadzenie możliwości prowadzenia przez jednostkę ksiąg rachunkowych w języku obcym w uzasadnionych sytuacjach, np. gdy jednostka stosuje MSSF lub jest oddziałem jednostki zagranicznej (lub podmiotu nadrzędnego zagranicznej jednostki), z dodatkowym warunkiem, że podmiot korzystający z tej opcji powinien zapewnić tłumaczenie na język polski wszystkich elementów wymaganych przez biegłego rewidenta do badania lub przedstawiciela organów podatkowych do kontroli skarbowej i na potrzeby innych organów państwowych do wykonywania swoich obowiązków wynikających z prawa.

Procedury uproszczonej inwentaryzacji

Uproszczona procedura inwentaryzacji w Niemczech, zwana także „vereinfachte Inventurverfahren”, to metoda przeprowadzenia inwentaryzacji majątku przedsiębiorstwa, która polega na oszacowaniu stanu zapasów i innych składników majątku bez konieczności przeprowadzania pełnej inwentaryzacji z natury.

Metoda polega na szacowaniu ilości i wartości zapasów w oparciu o dane księgowe oraz inne informacje, takie jak sprzedaż, zużycie materiałów i zamówienia. Jest to alternatywna metoda inwentaryzacji stosowana przez niektóre jednostki zamiast procedury pełnej inwentaryzacji, która może być czasochłonna i kosztowna.

Metodę tę mogą stosować:

- MŚP;
- Jednostki posiadające stosunkowo niewielkie zapasy i aktywa, które nie mają obowiązku przeprowadzania pełnej inwentaryzacji zgodnie z przepisami prawa;

- Jednostki działające w niektórych wyspecjalizowanych branżach, w których przeprowadzenie pełnej inwentaryzacji może być trudne lub kosztowne, a metoda „vereinfachte Inventurverfahren” zapewnia wystarczającą dokładność do celów sprawozdawczości finansowej.

Jednakże ze względu na szacunkowy charakter takiego spisu inwentarza może on być mniej dokładny niż pełny spis inwentarza z natury. Dlatego stosowanie „vereinfachten Inventurverfahren” powinno być zgodne z obowiązującymi przepisami prawa i niemieckimi standardami rachunkowości, aby zapewnić rzetelność sprawozdań finansowych.

Główne cechy uproszczonej procedury inwentaryzacji to:

- **Brak wymogu przeprowadzania pełnej inwentaryzacji:** Spółka nie ma obowiązku przeprowadzania pełnej inwentaryzacji swojego majątku na koniec roku obrotowego. Zamiast tego inwentaryzacja opiera się na danych bieżących z ksiąg rachunkowych, takich jak bilans, konta księgowe itp.
- **Wykorzystanie początkowych i końcowych zapisów księgowych:** W ramach uproszczonej procedury inwentaryzacyjnej zapisy początkowe (na początek roku obrotowego), a ostateczne zapisy (na koniec roku obrotowego) z ksiąg rachunkowych mogą posłużyć do ustalenia zmian stanu aktywów w ciągu roku.
- **Dokładność i spójność danych:** Spółka musi zapewnić dokładność i spójność danych księgowych, aby skutecznie zastosować uproszczoną procedurę inwentaryzacji. W przypadku jakichkolwiek rozbieżności lub błędów może być konieczna pełna inwentaryzacja;
- **Dokumentacja:** Przedsiębiorstwo ma obowiązek prowadzić odpowiednią dokumentację potwierdzającą zastosowanie uproszczonej procedury inwentaryzacji oraz dokumentującą stosowanie zapisów początkowych i końcowych, a także wszelkie inne istotne informacje związane z procesem inwentaryzacji.

W odniesieniu do powyższych punktów aktywa można uznać za niezmiennie w ilości i o niezmiennej wartości, jeżeli są one wymieniane w regularnych odstępach czasu i jeżeli ich łączna wartość jest dla jednostki nieistotna, pod warunkiem, że stan aktywów podlega jedynie nieznacznym zmianom pod względem wielkości, wartości i składu. Niezależnie od procedury uproszczonej, inwentaryzacja fizyczna ma być przeprowadzana co do zasady co trzy lata.

W przypadku uproszczonych procedur inwentaryzacji dopuszcza się ocenę stanu majątku pod względem charakteru, ilości i wartości poprzez wybranie próbek, przy zastosowaniu uznanych metod matematycznych i statystycznych.

Obecnie dla większości spółek w Polsce nie są dostępne uproszczone procedury inwentaryzacji, zauważamy jednak, że w niektórych przypadkach, gdy wartość zapasów jest nieistotna lub istnieją silne kontrole nad saldami zapasów, można je wdrożyć w polskim środowisku.

Uważamy, że uproszczona metoda inwentaryzacji stosowana w Niemczech może być użyteczna i przynajmniej częściowo możliwa do zastosowania w Polsce (np. dla mikro i małych podmiotów), dlatego też uwzględnimy tę metodę podczas przygotowywania rekomendacji w Raporcie Fazy IV.

Struktura niemieckiej ustawy o rachunkowości

Niemiecka ustawa o rachunkowości dzieli się na dwie główne części (część ogólna i część specjalna), z których każda zawiera kilka ksiąg:

Część ogólna:

- a. Przepisy ogólne;
- b. Zobowiązania i należności handlowe;
- c. Księgi Handlowe (w tym przepisy dotyczące prowadzenia ksiąg rachunkowych).

Część specjalna:

- a. Przepisy handlowe dotyczące przedsiębiorstw;
- b. Przepisy dotyczące spółek osobowych (osoby prawne i osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą);
- c. Przepisy dotyczące przedsiębiorstw transportowych;
- d. Przepisy dotyczące przedsiębiorstw handlowych prowadzących działalność na morzu;
- e. Przepisy dotyczące przedsiębiorstw handlowych prowadzących działalność w zakresie ubezpieczeń.

Zastosowana struktura ma na celu uporządkowanie i ułatwienie szybkiego i łatwego dostępu do różnych spraw regulowanych niemiecką ustawą o rachunkowości. Podział ksiąg zawarty w niemieckiej ustawie o rachunkowości opiera się głównie na rodzaju podmiotu, którego dotyczą przepisy.

Ogólnie rzecz biorąc, struktura niemieckiej ustawy o rachunkowości została opracowana w taki sposób, aby ułatwić szybkie i łatwe korzystanie z niej. Nasze rekomendacje w fazie IV będą również skupione na restrukturyzacji polskiej ustawy o rachunkowości, aby kwestie związane np. z polskimi GAAP, a MSSF zostały rozdzielone i pogrupowane. Podobnie chcemy także oddzielić sprawy dotyczące małych i średnich podmiotów, które mogą korzystać z wielu uproszczeń i zwolnień, od wszystkich pozostałych użytkowników ogólnych.

4.3 Węgry

Naszą analizę dla Fazy III przeprowadziliśmy w oparciu o (i) wymianę e-maili z węgierskim Ministerstwem Finansów przy wsparciu Beneficjenta, (ii) analizę publicznie dostępnych informacji na temat węgierskich przepisów dotyczących rachunkowości oraz przegląd węgierskiego kwestionariusza i konsultacje z lokalnym ekspertem w sprawach rachunkowości z PwC. Poniżej przedstawiamy najważniejsze ustalenia i obszary zainteresowań, które zidentyfikowaliśmy i które mogą być istotne dla Polski.

Będąc częścią Unii Europejskiej, Węgry muszą przestrzegać standardów rachunkowości, audytu i sprawozdawczości finansowej określonych w rozporządzeniach i dyrektywach UE, które są zintegrowane z krajowymi przepisami ustawowymi i wykonawczymi. Węgierskie ramy krajowe są zatem zgodne z dyrektywą UE.

Zaobserwowaliśmy, że Węgry uwzględniają w swoich zasadach rachunkowości następujące cechy:

1. Każda spółka poddana obowiązkowemu audytowi może swobodnie stosować MSSF lub węgierskie ogólnie przyjęte zasady rachunkowości;
2. Wdrożenie MSSF wymaga opinii z audytu ISAE 3000 na temat gotowości wdrożenia MSSF, a dodatkowo prowadzenie ksiąg rachunkowych i audytowanie użytkowników stosujących MSSF wymaga specjalnej licencji (akredytacji);
3. Ministerstwo Finansów, Izba Obrachunkowa i inne organizacje zawodowe publikują pytania i odpowiedzi dotyczące ustawy o rachunkowości, które są publicznie dostępne.

Możliwość zastosowania MSSF lub ogólnie przyjętych węgierskich zasad rachunkowości ("Węgierskie GAAP")

Jednostkom poddawanych obowiązkowym audytom często zapewnia się elastyczność wyboru pomiędzy Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej a węgierskimi ogólnie przyjętymi zasadami rachunkowości, aby uwzględnić różne potrzeby i preferencje biznesowe. Oto kilka powodów, dla których taka elastyczność może być korzystna:

Globalizacja i działalność międzynarodowa: Spółki prowadzące działalność międzynarodową lub notowane na światowych giełdach mogą preferować przyjęcie MSSF, ponieważ są one powszechnie uznawane i stosowane na arenie międzynarodowej. Pozwala to na lepszą porównywalność i przejrzystość w kontaktach z zainteresowanymi stronami z różnych regionów.

Łatwość porównań: Jeśli inni uczestnicy rynku lub konkurenci w branży głównie stosują MSSF lub Węgierskie GAAP, to przyjęcie tych samych standardów może ułatwić porównania finansowe i analizę porównawczą.

Preferencje dotyczące Raportowania finansowego: Niektóre jednostki mogą uznać, że MSSF lub Węgierskie GAAP lepiej odpowiadają ich potrzebom w zakresie sprawozdawczości wewnętrznej lub preferencjom kierownictwa. Elastyczność wyboru pozwala im dostosować sprawozdawczość finansową do swoich konkretnych wymagań.

Względy prawne i regulacyjne: Mogą istnieć powody prawne lub regulacyjne, aby zapewnić przedsiębiorstwom wybór. Mógłby to być sposób na wspieranie otoczenia przyjaznego biznesowi, dający przedsiębiorstwom swobodę przyjmowania standardów, które najlepiej odpowiadają ich działalności, w granicach prawa.

Należy zauważyć, że chociaż wybór między MSSF a Węgierskimi GAAP może być elastyczny, jednostki są zazwyczaj zobowiązane do spójnego stosowania wybranych standardów rachunkowości i ujawniania tego wyboru w swoich sprawozdaniach finansowych.

Podejście węgierskie, przedstawione w zasadach rachunkowości, wydaje się być bardziej elastyczne niż obecne polskie podejście. Podobne rozwiązanie chcielibyśmy zasugerować w przypadku polskich zasad rachunkowości. Proponujemy wprowadzenie opcjonalności w stosowaniu MSSF lub ogólnie przyjętych polskich zasad rachunkowości ("Polskich GAAP"), oraz ustalenie regulacji określających, kiedy można przejść na MSSF oraz powrócić do Polskich GAAP. W Polsce brak możliwości dobrowolnego stosowania MSSF może stanowić problem dla jednostek, które mają obowiązek Raportowania swoich wyników zgodnie z MSSF swoim właścicielom, podmiotom finansującym, funduszom inwestycyjnym czy innym inwestorom. Nasze zalecenia w tej kwestii zostaną przedstawione w Raporcie Fazy IV.

Wymóg szczególnej akredytacji

W większości przypadków audyty są obowiązkowe i muszą być przeprowadzane zgodnie z węgierskim krajowym standardem audytu („HNSA”) ustanowionym przez Organ Nadzoru Publicznego („POA”) - węgierski organ regulacyjny nadzorujący praktyki audytu. POA działa w ramach Ministerstwa Finansów i odpowiada za regulację audytorów, a niektóre z tych obowiązków powierzono Izbie Węgierskich Audytorów. HNSA obejmuje przetłumaczone Międzynarodowe Standardy Rewizji Finansowej („ISA”) z niewielkimi dodatkowymi wymogami. Jednakże proces tłumaczenia i zatwierdzania tradycyjnie zajmuje rok lub dwa, zanim nowy lub zmieniony ISA zostanie zintegrowany z HNSA. W rezultacie w praktyce podmioty sieciowe często stosują nowe lub zmienione standardy od ich pierwotnej daty wejścia w życie ze względu na czas potrzebny na proces tłumaczenia i zatwierdzania.

Wymóg posiadania opinii z audytu ISAE 3000 na temat gotowości na zastosowanie MSSF oraz specjalnej licencji (akredytacji) na prowadzenie ksiąg rachunkowych i badanie użytkowników stosujących MSSF na Węgrzech prawdopodobnie wynika z ram regulacyjnych i konieczności zapewnienia, że podmioty stosujące MSSF są dobrze przygotowane i zgodne. Oto potencjalne przyczyny tych wymagań:

- **Zapewnienie jakości:** Standard ISAE 3000 zawiera wytyczne dotyczące usług atestacyjnych innych niż audyty lub przeglądy historycznych informacji finansowych. Kontrole są przeprowadzane regularnie.
- **Spójność i standaryzacja:** Wymóg specjalnej licencji lub akredytacji w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych i audytu użytkowników stosujących MSSF gwarantuje, że specjaliści wykonujący te zadania będą mieli ujednolicony poziom wiedzy specjalistycznej.
- **Zgodność i nadzór regulacyjny:** Organy regulacyjne mogą nałożyć wymóg specjalnej licencji lub akredytacji w celu wzmocnienia nadzoru i zapewnienia, że wyłącznie wykwalifikowani specjaliści angażują się w działania związane z MSSF.
- **Złożoność MSSF:** MSSF to kompleksowy i złożony zestaw standardów rachunkowości. Wymóg posiadania specjalnej licencji na prowadzenie ksiąg rachunkowych i badanie sprawozdań finansowych sporządzanych przez użytkowników stosujących MSSF potwierdza specjalistyczną wiedzę i umiejętności potrzebne do dokładnej interpretacji i stosowania tych standardów.
- **Ograniczanie ryzyka:** Przejście na MSSF może wiązać się z ryzykiem, w tym potencjalną błędną interpretacją lub niewłaściwym zastosowaniem standardów.

Podejście węgierskie, które jest przedstawione w zasadach rachunkowości, jest bardziej rygorystyczne niż polskie. Uważamy, że obecne wymagania dotyczące akredytacji i certyfikacji w Polsce są wystarczające, więc najprawdopodobniej nie proponujemy rozwiązania podobnego do tego stosowanego na Węgrzech. Naszym celem jest wprowadzenie zmiany w polskich przepisach, zgodnie z którą jeśli jednostka przygotuje swoje pierwsze sprawozdanie finansowe zgodnie z MSSF, będzie zobowiązana do poddania się obowiązkowemu badaniu. Takie

sprawozdania finansowe będą musiały być poddane badaniu przez biegłego rewidenta lub podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, który wyda opinię o ich zgodności z MSSF i innymi obowiązującymi przepisami, a także o ich rzetelności i przejrzystości.

Publikowanie zapytań i odpowiedzi odnoszących się do ustawy o rachunkowości.

Innym ciekawym ustaleniem pochodzącym z Węgier jest to, że Ministerstwo Finansów, Izba Obrachunkowa oraz inne organizacje zawodowe publicznie udostępniają pytania i odpowiedzi dotyczące ustawy o rachunkowości. Publikacja takich pytań i odpowiedzi przez organy regulacyjne jest proaktywnym podejściem, które zapewnia wytyczne, wspiera zgodność i sprzyja klarownemu zrozumieniu ustawy o rachunkowości wśród różnych interesariuszy. Jest to wyraz zaangażowania w transparentność, komunikację oraz ciągłe kształcenie w społeczności finansowej i audytorskiej.

Regularna i elastyczna komunikacja pomiędzy podmiotami, a legislatorami to bardzo dobra praktyka, która mogłaby zostać zastosowana także w Polsce. Dostęp do odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania może pomóc w zlikwidowaniu niejasności wśród użytkowników ustawy. Obecnie w Polsce odpowiednie instrukcje i objaśnienia (na wzór pytań i odpowiedzi) zawarte są m.in. w Krajowych Standardach Rachunkowości oraz Stanowiskach Komitetu Standardów Rachunkowości wydawanych przez Ministerstwo Finansów. Ich celem jest doprecyzowanie stosowania ustawy o rachunkowości. Na przykład Komisja Standardów Rachunkowości opracowała rekomendacje zatytułowane „Sprawozdawczość finansowa podczas pandemii COVID-19”, które mogą pomóc w prowadzeniu ksiąg rachunkowych i przygotowaniu sprawozdań finansowych za rok 2020.

Warto zauważyć, że Krajowe Standardy Rachunkowości i Stanowisko Komitetu ds. Standardów Rachunkowości, choć przydatne, mogą nie być najszybszym i najskuteczniejszym sposobem komunikacji. Uważamy, że dodanie regularnych sesji pytań i odpowiedzi do obecnych kanałów komunikacji nie jest konieczne, ale może być skutecznym i szybszym sposobem reagowania na opinie interesariuszy. Rozwiązanie Q&A zostało już z sukcesem zastosowane w Polsce w przypadku regulacji dotyczących COVID-19 przygotowanych przez Komisję Nadzoru Finansowego, MF oraz procesu kwalifikacji biegłych rewidentów opracowanego przez Polską Izbę Biegłych Rewidentów.

5 Dodatkowe wnioski z Etapu 1

5.1 Podsumowanie cyfryzacji

Biorąc pod uwagę kluczową rolę cyfryzacji w całym Projekcie oraz po przeprowadzeniu kompleksowej analizy dla trzech wybranych krajów, co zostało szczegółowo opisane wcześniej, postanowiliśmy poszerzyć zakres naszego badania przeprowadzonego na Etapie I, zwłaszcza w obszarze cyfryzacji. Rozszerzenie to obejmuje dodatkowe kraje, takie jak Estonia, Łotwa, Rumunia i Słowacja. Wybór tych krajów opierał się na naszej wstępnej analizie, która miała na celu zidentyfikowanie tych lokalizacji, które posiadają zaawansowane lub umiarkowanie zaawansowane podejście do cyfryzacji w ramach swoich przepisów rachunkowych. Ponadto skupiliśmy się na obszarze Europy Środkowo-Wschodniej, aby umożliwić lepszą implementację przepisów cyfrowych w Polsce.

Kraj	Istotne wnioski związane z digitalizacją
 Estonia	<ul style="list-style-type: none">• Platforma e-sprawozdawczości w Portalu Rejestracji Spółek umożliwia elektroniczne składanie Raportów rocznych. Użytkownicy mają możliwość tworzenia głównych Raportów i not, dołączania dodatkowych not do dokumentów oraz elektronicznego lub ręcznego podpisywania Raportu rocznego.• System umożliwia audytorom sporządzanie wniosków i poświadczanie sprawozdań finansowych w formie elektronicznej, audytor może podpisywać cyfrowo wnioski korzystając ze środowiska e-Raportowania.• Elastyczność systemu e-sprawozdawczości – Członek Zarządu może dodać audytora przed przygotowaniem Raportu w celu nadzoru nad danymi, w trakcie przygotowywania Raportu lub po podpisaniu Raportu przez wszystkie uprawnione strony.• Przesyłanie elektroniczne za pośrednictwem systemu elektronicznego Raportowania ogranicza powielanie danych i zapewnia przesyłanie danych w ustandaryzowanym formacie, poprawiając jakość, porównywalność i szybkość oraz ułatwiając międzynarodową wymianę danych. Podmiot korzysta z ujednoliconego środowiska Raportowania, usprawniającego procesy wprowadzania i przesyłania danych.• W trakcie przygotowywania Raportu system weryfikuje wypełnienie formularza oraz zgodność pomiędzy Raportami głównymi i notatkami.• Rejestr Działalności weryfikuje złożone Raporty i umożliwia wprowadzanie poprawek lub uzupełnień za pośrednictwem środowiska e-sprawozdawczości, udostępniając wstępnie wypełnione pola umożliwiające sprawne wprowadzanie danych.• Ochrona dokumentów księgowych – dokumenty i dane księgowe muszą być przechowywane w formacie nadającym się do przetwarzania maszynowego, zapewniającym odtwarzalność czytelność i wartość dowodową, wzmacniając w ten sposób cyfrowy aspekt prowadzenia dokumentacji.
 Łotwa	<ul style="list-style-type: none">• Przedsiębiorca ma możliwość konwersji papierowych dokumentów księgowych na format elektroniczny do celów przechowywania, pod warunkiem, że wersja elektroniczna spełnia określone warunki, takie jak zachowanie integralności treści, czytelność dla człowieka, zabezpieczenie przed nieuprawnionymi modyfikacjami oraz udokumentowanie procesu konwersji i utylizacji zgodnie z procedurami spółki. Wersja elektroniczna ma taką samą moc prawną jak dokument oryginalny.

Kraj	Istotne wnioski związane z digitalizacją
	<ul style="list-style-type: none"> • Łotwa oferuje szczegółowe wytyczne dotyczące cyberbezpieczeństwa w oddzielnych dokumentach; plany innowacyjne kraju zostały określone w Wytycznych dla nauki, rozwoju technologii i innowacji na lata 2014-2020 oraz Wytycznych dla polityki przemysłowej państwa na lata 2014-2020.
 <p>Rumunia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Krajowy system fakturowania elektronicznego RO e-FACTURA ułatwia elektroniczne wystawianie i otrzymywanie faktur dla przedsiębiorstw, przynosząc znaczne korzyści w zakresie efektywności ekonomicznej, wpływu na środowisko i zmniejszania obciążeń administracyjnych, udostępniając platformę do wysyłania i pobierania e-Faktur, wspieraną przez podręcznik użytkownika Ministerstwa Finansów zawierający szczegółowe informacje na temat rejestracji, dostępu, tworzenia faktur w formacie XML, archiwizacji oraz często zadawanych pytań dotyczących obowiązkowego systemu e-fakturowania, którego wdrożenie nastąpiło w styczniu 2024 r. • Szczegółowe wytyczne dotyczące archiwizacji regulują odrębne ustawy, natomiast w rumuńskiej ustawie o rachunkowości brakuje szczegółowych lub ogólnych przepisów dotyczących cyfryzacji, które regulują inne przepisy.
 <p>Słowacja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Niedawne zmiany w ustawie o rachunkowości na Słowacji położyły nacisk na cyfryzację, określając warunki, których muszą przestrzegać podmioty księgowe podczas obsługi elektronicznej dokumentacji księgowej. • Dla cyberbezpieczeństwa istnieją odrębne ustawy oraz nowelizacje związane z zagadnieniami cyfryzacji w rachunkowości, jak np. ustawa nr. 431/2002 Zb. • Krajowa strategia cyberbezpieczeństwa określa cele, priorytety i ramy zarządzania, w tym środki gotowości, reagowania i odbudowy, identyfikację zasobów, programy edukacyjne, plany badawcze, ocenę ryzyka i partnerstwa międzynarodowe. • Administrowany przez Urząd Jednolity System Informatyczny Cyberbezpieczeństwa zarządza administracją państwową w zakresie cyberbezpieczeństwa, w tym Raportowaniem incydentów, wczesnym ostrzeganiem oraz dostępem do rejestrów usług kluczowych i danych o incydentach. • System umożliwia dostęp w czasie rzeczywistym dla uprawnionych podmiotów, takich jak właściwe organy, jednostki reagowania na incydenty bezpieczeństwa komputerowego („CSIRT”), operatorzy usług kluczowych i inne właściwe organy, zapewniając terminową i skoordynowaną reakcję na incydenty cyberbezpieczeństwa.

Po przeprowadzeniu analizy dla obszaru cyfryzacji w rachunkowości w różnych krajach europejskich zauważyliśmy, że różne kraje wykazują różne poziomy zaawansowania w tym aspekcie. Warto zauważyć, że rozwiązania do e-sprawozdawczości, takie jak estoński system e-sprawozdawczości, prezentują innowacyjne podejścia. W trakcie przechodzenia do kolejnych faz projektu, ustalenia dotyczące praktyk rachunkowości cyfrowej z różnych krajów będą uwzględnione w rekomendacjach opracowywanych przez nas w wynikach faz IV i V. Kluczowe wnioski, które wynikają z naszych badań dotyczących aspektów księgowych w Danii i Niemczech, opisane w poprzednim rozdziale niniejszego Raportu, są szczególnie istotne.

5.2 Podsumowanie oficjalnych „najlepszych praktyk”

W ramach benchmarku w różnych krajach Unii Europejskiej zbadaliśmy oficjalne „dobre praktyki” przyjęte przez wybrane państwa członkowskie UE w obszarze rachunkowości. Praktyki te, wykraczające poza ogólne standardy rachunkowości, takie jak lokalne GAAP lub MSSF, obejmują lokalne przewodniki po często zadawanych pytaniach, podręczniki pomocy i adnotacje wyjaśniające. Wdrożenie „najlepszych praktyk” jest zalecane lub obowiązkowe obok ogólnych standardów rachunkowości (np. lokalnych GAAP lub MSSF). Naszym celem jest umożliwienie wglądu w różnorodne strategie przyjęte w całej UE w celu udoskonalenia standardów i praktyk księgowych poprzez kompilację i badanie tych przypadków. Oto wybrane przykłady z innych krajów:

Country	Istotne wnioski dotyczące „najlepszych praktyk”
 Austria	<ul style="list-style-type: none"> • Dwa organy ustanawiające standardy wydają oświadczenia na temat austriackiej rachunkowości GAAP: AFRAC (Austriacka Komisja ds. Sprawozdawczości Finansowej i Audytu) oraz Izba Doradców Podatkowych i Audytorów. Choć te oświadczenia nie mają mocy prawnej, są zdecydowanie zalecane. • Istnieją interpretacje Komitetu ds. Rachunkowości dotyczące konkretnych obszarów (na przykład wsparcie rządu w czasie pandemii w zakresie rozpoznawania kryptowalut).
 Republika Czeska	<p>Istnieje wiele źródeł najlepszych praktyk:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izba Audytorów podaje, że wspiera również wdrażanie MSSF poprzez organizację zarówno szkoleń stacjonarnych, jak i e-szkoleń na ten temat. Udostępnia również najnowsze informacje dotyczące MSSF za pośrednictwem swojej strony internetowej oraz magazynu. Dodatkowo publikuje wytyczne dla swoich członków, dotyczące przeprowadzania audytu sprawozdań finansowych sporządzonych zgodnie z MSSF. • Izba Doradców Podatkowych wydaje swoje czasopismo, w którym omawiane są kwestie związane z rachunkowością. Ponadto, funkcjonuje Komisja Koordynacyjna, która zajmuje się wydawaniem opinii na temat konkretnych problemów podatkowych i rachunkowych. • Narodni účetní rada (Krajowa Rada Rachunkowości) wydaje niewiążącą interpretację zasad rachunkowości. • Służba Skarbu Państwa publikuje często zadawane pytania na tematy podatkowe i księgowe. • Czeskie Ministerstwo Finansów publikuje wytyczne dotyczące obowiązujących przepisów, a także podręczniki w tym zakresie.
 Francja	<ul style="list-style-type: none"> • We Francji wytyczne i standardy rachunkowości są wydawane głównie przez Autorité des Normes Comptables („ANC”), co oznacza francuski Urząd ds. Standardów Rachunkowości. ANC odpowiada za ustalanie standardów rachunkowości zgodnie z prawem francuskim i ogólnie przyjętymi zasadami rachunkowości. • ANC działa pod nadzorem francuskiego Ministerstwa Gospodarki, Finansów i Odbudowy.
 Niemcy	<ul style="list-style-type: none"> • IDW wydaje wytyczne techniczne, opinie księgowe i inne dokumenty, aby pomóc niemieckim jednostkom w przestrzeganiu HGB. • Ponadto BaFin jest odpowiedzialny za nadzorowanie instytucji finansowych w Niemczech i zapewnienie ich zgodności z lokalnymi przepisami i standardami rachunkowości. BaFin zawiera wytyczne i najlepsze praktyki związane z rachunkowością i sprawozdawczością finansową.

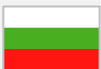

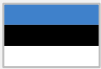
Country	Istotne wnioski dotyczące „najlepszych praktyk”
 Węgry	<ul style="list-style-type: none"> Ministerstwo Finansów, Izba Obrachunkowa i niektóre inne organizacje zawodowe wydają pytania i odpowiedzi dotyczące ustawy o rachunkowości, do których dostęp można uzyskać z różnych baz danych.
 Irlandia	<ul style="list-style-type: none"> W Irlandii głównym organem odpowiedzialnym za wydawanie wytycznych i standardów rachunkowości jest Irlandzki Urząd ds. Audytu i Nadzoru Rachunkowego („IAASA”). IAASA jest niezależnym organem statutowym odpowiedzialnym za nadzorowanie regulacji dotyczących standardów audytu i rachunkowości w Irlandii. Zapewnia przestrzeganie przez spółki uznanych na arenie międzynarodowej standardów rachunkowości oraz utrzymuje jakość i integralność sprawozdawczości finansowej w Irlandii.
 Włochy	<ul style="list-style-type: none"> Wytyczne i wymogi dla podmiotów notowanych na giełdzie są wydawane przez Consob (włoski organ regulacyjny ds. giełdy), a wytyczne i wymogi dla instytucji finansowych są wydawane przez Banca d'Italia (włoski bank centralny). Wytyczne i wymagania dla podmiotów ubezpieczeniowych wydaje Instytut Nadzoru Ubezpieczeniowego („IVASS”).
 Litwa	<ul style="list-style-type: none"> Na Litwie wytyczne i standardy rachunkowości są wydawane głównie przez Litewski Urząd Regulacji Rachunkowości („ARAL”), znany również w języku litewskim jako Lietuvos Respublikos Finansinių ataskaitų patikrinimo tarnyba („FRAT”). ARAL jest właściwym organem odpowiedzialnym za nadzorowanie opracowywania i wdrażania standardów rachunkowości na Litwie.
 Malta	<ul style="list-style-type: none"> Maltański Instytut Księgowych, tj. zatwierdzony organ księgowy zgodnie z wymogami Ustawy o zawodzie księgowego i odpowiednimi informacjami prawnymi, publikuje od czasu do czasu komunikaty techniczne, wytyczne i notatki informacyjne.
 Portugalia	<ul style="list-style-type: none"> Często zadawane pytania są wydawane przez organ regulacyjny ds. rachunkowości („CNC” – Comissão de Normalização Contabilística) i Izbę Auditorów.
 Republika Cypru	<ul style="list-style-type: none"> ICPAC („Instytut Biegłych Księgowych Cypru”) publikuje od czasu do czasu noty wyjaśniające i dodatkowe wytyczne dotyczące kwestii związanych z rachunkowością i audytem.
 Słowacja	<ul style="list-style-type: none"> Wytyczne metodologiczne wydane przez Ministerstwo Finansów dla kilku typów podmiotów (małych, średnich, dużych, non-profit itp.).
 Hiszpania	<ul style="list-style-type: none"> W Hiszpanii wytyczne i standardy rachunkowości są wydawane głównie przez Instituto de Contabilidad y Auditoría de Cuentas („ICAC”), co oznacza Instytut Rachunkowości i Audytu Rachunków. ICAC jest właściwym organem odpowiedzialnym za uregulowanie standardów rachunkowości i audytu w Hiszpanii.
 Szwecja	<ul style="list-style-type: none"> FAR, Instytut Zawodów Księgowych w Szwecji publikuje uzupełniające wytyczne dla K2 (K2 to uproszczone ogólnie przyjęte zasady rachunkowości dla mniejszych podmiotów, których przychody nie przekraczają 80 mln SEK) i K3 (K3 jest podobny do MSSF MŚP i ma zastosowanie zarówno do podmiotów prawnych, jak i do konsolidacji Grupy).

Z naszej analizy wynika, że w każdym z wybranych państw członkowskich UE powołano specjalny organ regulacyjny, którego zadaniem jest ustalanie wytycznych dotyczących rachunkowości. Podmioty te odgrywają kluczową rolę w zapewnianiu spójności, przejrzystości i integralności sprawozdawczości finansowej w ramach swoich odpowiednich jurysdykcji. Nadzorując opracowywanie i wdrażanie standardów rachunkowości, organy te przyczyniają się do dostarczania przedsiębiorstwom instrukcji, które pomogą im właściwie stosować standardy rachunkowości. W Polsce odpowiednie wytyczne (podobne do pytań i odpowiedzi) są zintegrowane z Krajowymi Standardami Rachunkowości i Decyzjami Komitetu Standardów Rachunkowości wydanymi przez Ministerstwo Finansów. Ich podstawowym celem jest wsparcie interpretacji i stosowania ustawy o rachunkowości. Nie zawsze są to jednak szybkie i skuteczne środki komunikacji. Dlatego też, jak już wspomniano, proponujemy rozważenie wprowadzenia regularnych sesji pytań i odpowiedzi obok istniejących kanałów komunikacji, co może nie być konieczne, ale mogłoby służyć jako szybszy i skuteczniejszy mechanizm rozpatrywania informacji zwrotnych od zainteresowanych stron.

5.3 Podsumowanie wybranych wniosków z obszaru stosowania MSSF

W kompleksowym zakresie naszego Raportu wyróżnia się wyraźnie analiza dobrowolnego przyjęcia MSSF przez państwa członkowskie UE. Ze względu na jego znaczenie w kontekście praktyk sprawozdawczości finansowej, temu konkretnemu zagadnieniu poświęcono szczególną uwagę w procesie benchmarkingu. Przy analizie odpowiedzi na kwestionariusze wysłane do przedstawicieli wszystkich państw członkowskich UE, podsumowaliśmy kilka istotnych wniosków, które pokazują brak standaryzacji w podejściu różnych krajów.

Kraj	Istotne wnioski dotyczące zastosowania MSSF
 Bułgaria	<ul style="list-style-type: none">• Dobrowolna decyzja o przejściu z lokalnych ogólnie przyjętych zasad rachunkowości („NAS”) na MSSF jest nieodwołalna (można ją podjąć tylko raz, chyba że pojawi się obowiązkowy wymóg odwrotnego przejścia).
 Chorwacja	<ul style="list-style-type: none">• Nie ma możliwości dobrowolnego zastosowania MSSF.• Jednostki zainteresowania publicznego oraz wszystkie duże jednostki w rozumieniu ustawy o rachunkowości muszą stosować MSSF. MŚP powinny stosować Chorwacki Standard Sprawozdawczości Finansowej („CFRS”), ale mogą stosować MSSF, jeśli stosuje je również spółka dominująca.
 Estonia	<ul style="list-style-type: none">• Po pierwszym roku obrotowym, w którym dyrektorzy spółki sporządzają sprawozdania finansowe MSSF, wszystkie kolejne sprawozdania finansowe spółki sporządza się zgodnie z MSSF, chyba że nastąpi istotna zmiana okoliczności. Do istotnej zmiany okoliczności dochodzi, gdy w dowolnym momencie w trakcie pierwszego roku stosowania MSSF lub po nim:<ul style="list-style-type: none">- spółka staje się jednostką zależną innej jednostki, która nie sporządza sprawozdań finansowych MSSF;- spółka po ponownej rejestracji jako prywatna spółka akcyjna przestaje być spółką z papierami wartościowymi dopuszczonymi do obrotu na rynku regulowanym w państwie EOG lub

	<ul style="list-style-type: none"> - holding spółki przestaje być podmiotem posiadającym papiery wartościowe dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym w państwie EOG. <p>Po roku obrotowym, w którym dyrektorzy spółki sporządzają sprawozdania finansowe MSSF mogą przygotować następnie sprawozdania finansowe zgodnie z przepisami ustawy o spółkach. Jest to możliwe nawet jeśli nie zaszła istotna zmiana okoliczności. Warunkiem jest, że w ciągu ostatnich 5 lat poprzedzających pierwszy dzień tego roku obrotowego nie sporządzali sprawozdań zgodnych z ustawą o spółkach.</p>
 Portugalia	<ul style="list-style-type: none"> • W przypadku dobrowolnego zastosowania MSSF istnieje obowiązek przeprowadzenia audytu. • Po zdecydowaniu się na stosowanie MSSF, jednostka jest związana okresem „karencji”, który trwa 3 lata od momentu przejścia na te standardy. W tym czasie nie ma możliwości powrotu do lokalnych ogólnie przyjętych zasad rachunkowości.
 Słowacja	<ul style="list-style-type: none"> • Obecnie na Słowacji nie jest możliwe dobrowolne sporządzanie sprawozdań finansowych opartych na MSSF.

Powyższa tabela przedstawia kompleksowy przegląd znaczących ustaleń dotyczących stosowania MSSF w różnych krajach. W szczególności różne kraje mają odmienne podejście do przyjęcia MSSF: niektóre zezwalają na dobrowolne przyjęcie, inne nie. W przypadku dobrowolnego przyjęcia niektóre kraje nakładają dodatkowe warunki wstępne, takie jak obowiązkowe audyty lub okresy karencji. Bazując na powyższych ustaleniach, w naszym Raporcie z Fazy IV wprowadzimy rekomendacje dotyczące złagodzenia ograniczeń wokół MSSF i umożliwienia dobrowolnego przyjęcia MSSF, aczkolwiek z określonymi wyłączeniami i ograniczeniami, dostosowanymi do zróżnicowanych potrzeb różnych jednostek.

5.4 Podsumowanie analizy porównawczej dotyczącej podmiotów mikro, małych i średnich

W ramach fazy III przeprowadziliśmy także analizę definicji mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw w 26 państwach członkowskich. Na podstawie analizy porównawczej zaobserwowaliśmy zróżnicowane podejście do wspomnianej kwestii - definicje są w dużym stopniu zależne od wielkości kraju. W świetle tego w Fazy IV dokonamy oceny obecnych kryteriów podziału w Polsce i, jeśli zajdzie taka potrzeba, zaproponujemy aktualizację w tym obszarze. Szczegółowe wyniki testów porównawczych można znaleźć w Załączniku E.

6 Etap 3 – Kluczowe wnioski i rekomendacje

6.1 Wybór lokalizacji wizyt studyjnych w 3 krajach UE

W oparciu o proces selekcji opisany w punktach 3.1 i 3.2 Raportu, Wykonawca zidentyfikował 10 krajów o potencjale najbardziej rozwiniętych w interesujących je obszarach rachunkowości i najbardziej odpowiednich dla polskiego kontekstu narodowego. Kryteriami zastosowanymi na tym etapie były m.in.: otwartość na stosowanie MSSF i elastyczność w ich stosowaniu, zaawansowane wykorzystanie cyfryzacji w rachunkowości, uproszczenia dostępne dla mniejszych jednostek oraz elastyczność w procesie inwentaryzacji. Listę zawężiliśmy do 5 najlepszych krajów, dla których zapewniliśmy, że co najmniej jeden kandydat należał do grup krajów spełniających następujące kryteria:

- położenie geograficzne – kraj z regionu Europy Środkowo-Wschodniej („CEE”);
- duży kraj - państwo spełniające przynajmniej 2 z 3 z poniższych kryteriów: Produkt Krajowy Brutto (PKB) na mieszkańca przekraczający określoną wartość, łączna liczba spółek notowanych na giełdzie powyżej 500 oraz wartość kapitalizacji rynkowej przekraczająca określoną kwotę;
- poziom cyfryzacji – kryterium: poziom cyfryzacji administracji rządowej / wskaźnik dojrzałości GovTech A.

Na podstawie rekomendacji Wykonawcy, Beneficjent zatwierdził 3 lokalizacje potencjalnych wizyt studyjnych w Niemczech, Danii i na Węgrzech. Ze względu na ograniczenia organizacyjne i czasowe po stronie partnerów zagranicznych, w ramach czasowych projektu możliwe było odbycie wizyty studyjnej wyłącznie w Danii.

6.2 Uwzględnienie kluczowych wniosków w kolejnych fazach Projektu

W trakcie opracowania Raportu Fazy III Projektu przeprowadziliśmy szereg spotkań i warsztatów z zespołem MF. Warsztaty te miały na celu zapewnienie ciągłego zaangażowania, zgodności z celami Projektu oraz uwzględnienie uwag przekazanych od MF. Warsztaty obejmowały szczegółowe prezentacje naszych wyników, interaktywne dyskusje w celu udoskonalenia naszych rekomendacji oraz sesje robocze mające na celu rozwiązanie wszelkich obaw i wyzwań zidentyfikowanych przez zespół MF.

Warsztaty miały na celu:

- Dzielenie się wiedzą: dzielenie się wnioskami uzyskanymi podczas wizyty studyjnej w Danii oraz szczegółowa analiza innych lokalizacji.
- Zbieranie informacji zwrotnych: Warsztaty odegrały kluczową rolę w gromadzeniu uwag od zespołu Ministerstwa Finansów, co było niezbędne do dopracowania naszych rekomendacji.

- Zgodność: Zapewnienie, że proponowane rekomendacje były zgodne z celami i potrzebami Ministerstwa Finansów.
- Wspólny rozwój: Sesje te umożliwiły wspólne podejście do opracowywania rozwiązań, wzmacniając poczucie odpowiedzialności i zaangażowania wśród interesariuszy MF.

Współpraca podczas warsztatów z MF zapewniła, że rekomendacje zawarte w Raporcie Fazy IV były oparte na właściwych informacjach i zgodne z celami Ministerstwa. Na tej podstawie, opierając się na o wizycie studyjnej przeprowadzonej w Danii oraz szczegółowej analizie obszarów zainteresowań przeprowadzonej dla innych lokalizacji podsumowaliśmy najważniejsze wnioski i inspiracje. Następnie zaproponowaliśmy uwzględnienie ich w Raporcie Fazy IV w formie rekomendacji. Zostały one poddane analizie i wstępnie zaakceptowane przez Ministerstwo Finansów, a także zaznaczone do wykorzystania w przyszłości w miarę przechodzenia Projektu do kolejnych faz. Podsumowanie tych wyników zostało opisane w punkcie 7 Raportu Fazy III.

7 Rekomendacje i kolejne kroki

Poniżej przedstawiamy podsumowanie kluczowych ustaleń z Fazy III i ich powiązanie z (i) obszarami wyróżnionymi do analizy porównawczej w Fазie II oraz (ii) naszym planem włączenia kluczowych ustaleń do konkretnych zaleceń w Fазie IV.

Obszar	Faza II - Raport 2	Faza III - Raport 3	Kluczowe rekomendacje do rozważenia w Fазie IV (Raport 4)
<p>System przepisów księgowych</p>	<p>6.1.1. Przedmiot ustawy i obowiązek stosowania Krajowych Standardów Rachunkowości</p> <p>Ustawa o rachunkowości jest zbyt szczegółowa, ale nie uwzględnia w pełni potrzeb różnych podmiotów, a zasady rachunkowości regulują nieobowiązkowe Krajowe Standardy Rachunkowości oraz niejasne oświadczenia Komitetu Standardów Rachunkowości. Artykuł 10 ust. 3 Ustawy dopuszcza, ale nie nakazuje, przyjęcie standardów, co skutkuje zróżnicowaną prezentacją sprawozdań finansowych i wezwaniem do obowiązkowego przyjęcia wszystkich standardów w celu uniknięcia selektywnych praktyk księgowych.</p> <p>6.1.2. Spójność ustawy z innymi aktami prawnymi</p> <p>Ustawa powinna być dostosowana również do innych gałęzi prawa, jednak pojawiają się niezgodności z przepisami podatkowymi, takie jak różne okresy przechowywania dokumentów i ograniczone możliwości zbycia środków</p>	<p>Dania:</p> <p>W Danii ustawa o rachunkowości określa podstawowe zasady, natomiast szczegółowe regulacje zawarte są w rozporządzeniach wykonawczych, zapewniając elastyczność i możliwość dostosowania. Podział ten umożliwia sprawną aktualizację i dostosowanie nadrzędnych zasad do wytycznych operacyjnych bez konieczności przeprowadzania rozbudowanych procesów legislacyjnych.</p> <p>Dania nie nakłada na spółki notowane na giełdzie obowiązku stosowania MSSF w przypadku indywidualnych sprawozdań finansowych, ale nadal muszą one stosować je w przypadku sprawozdań skonsolidowanych, natomiast spółki nienotowane na giełdzie mają wybór pomiędzy MSSF a duńskimi standardami rachunkowości, mając na celu poprawę przejrzystości i zaspokojenie potrzeb informacyjnych użytkowników.</p> <p>Niemcy:</p>	<p>3.1.1. Organizacja przepisów i struktury rachunkowości</p> <p>Naszym głównym zaleceniem dotyczącym ustawy jest jej przebudowa i uproszczenie, tak aby sama ustawa zapewniała nadrzędne zasady, a szczegółowe przepisy zostały ujęte w krajowych standardach rachunkowości, uzupełnionych standardami branżowymi. Dodatkowo przepisy o rachunkowości mogą być uzupełniane wytycznymi i rekomendacjami wydanymi przez Komitet Standardów Rachunkowości, przy czym dla każdego standardu przewidziane są odrębne zbiory wytycznych, które mają charakter objaśnień niemających mocy prawnej.</p> <p>3.5.2. Język księgowości</p> <p>Zalecamy, aby pod pewnymi warunkami w księgowości można było używać języka obcego.</p> <p>3.18.18. Spójność ustawy z innymi przepisami</p> <p>Proponujemy wprowadzenie zmian harmonizacyjnych w ramach Ustawy, tak</p>

Obszar	Faza II - Raport 2	Faza III - Raport 3	Kluczowe rekomendacje do rozważenia w Fazie IV (Raport 4)
	<p>trwałych w oparciu o dokumentację podatkową. Te rozbieżności, w połączeniu z brakiem spójności w definicjach i przepisach, powodują konieczność podjęcia wysiłków harmonizacyjnych, w tym klasyfikacji wielkości jednostek i kategorii księgowych, takich jak „zyski zatrzymane”.</p> <p>6.1.5. Dobrowolne przyjęcie MSSF MSSF mogą zastosować jedynie podmioty kwalifikujące się, przy czym część interesariuszy zauważa luki w ustawie dotyczące poszczególnych rodzajów przedsiębiorstw, natomiast zarówno interesariusze instytucjonalni, jak i spółki opowiadają się za dobrowolnym przyjęciem MSSF, powołując się na wyzwania stojące przed podmiotami nieposiadającymi takiej możliwości, w tym także tymi zobowiązanymi do zapewnienia zgodności Raportowania MSSF i tych, którzy rozważają wejście na giełdę.</p> <p>6.1.6. Obowiązkowe badanie sprawozdań finansowych zgodnych z MSSF Zainteresowane strony instytucjonalne opowiadają się za łączeniem dobrowolnego przyjęcia MSSF z obowiązkowymi audytami, w przeciwieństwie do niektórych spółek, które powołują się na niepotrzebne obciążenia, co wywołuje debatę na temat tego, czy przyjęcie MSSF powinno automatycznie skutkować obowiązkowymi</p>	<p>Księgi handlowe należy prowadzić w żywym języku, którym może być język inny niż niemiecki zgodnie z § 239 (1) paragraf 1 niemieckiego kodeksu handlowego; jednakże § 244 tego samego kodeksu stanowi, że roczne sprawozdania finansowe dla celów prawa handlowego muszą być sporządzone w języku niemieckim, niezależnie od języka używanego do prowadzenia ksiąg rachunkowych.</p> <p>Niemiecka ustawa o rachunkowości składa się z dwóch głównych części (części ogólnej i części specjalnej), z których każda zawiera kilka ksiąg uporządkowanych według rodzaju jednostki, których celem jest usprawnienie dostępu do kwestii regulacyjnych.</p> <p>Niemieckie prawo podatkowe i handlowe wymaga, aby oparte na IT systemy księgowe (ERP) zapewniały dokładne rejestrowanie i bezpieczne przechowywanie zapisów księgowych, a zgodność była weryfikowana poprzez certyfikację oprogramowania lub audyty, co wiązało się z ryzykiem potencjalnych kar za nieprzestrzeganie przepisów.</p> <p>Spółki notowane na rynkach regulowanych muszą stosować MSSF do skonsolidowanych sprawozdań finansowych zgodnie z rozporządzeniem WE nr 1606/2002, podczas gdy spółki nienotowane na giełdzie w Niemczech mogą opcjonalnie stosować MSSF w celach informacyjnych podczas</p>	<p>aby była ona zgodna z przepisami podatkowymi, potencjalnie dopuszczając zasady podatkowe jako zasady rachunkowości dla mikro i małych podmiotów.</p> <p>Rekomendujemy także wprowadzenie zmian w Ustawie w celu osiągnięcia zgodności z Kodeksem spółek handlowych w zakresie kapitału podlegającego podziału.</p> <p>3.1.3. Dobrowolne zastosowanie MSSF Proponowalibyśmy zmiany w stosowaniu MSSF w celu wyeliminowania ograniczeń. Dodatkowo sugerujemy wprowadzenie szczegółowych warunków powrotu do stosowania polskich zasad rachunkowości oraz określenie zasad przejścia i obowiązków audytorskich w przypadku dobrowolnego zastosowania MSSF.</p>

Obszar	Faza II - Raport 2	Faza III - Raport 3	Kluczowe rekomendacje do rozważenia w Fazie IV (Raport 4)
	<p>audytami, czy tylko w przypadku zmiany zasad rachunkowości.</p> <p>6.1.7. Dobrowolne wznowienie ustawy Przejęcie z MSSF na Ustawę podlega bardziej rygorystycznym warunkom zaprzestania, przy czym art. 45 ust. 1d zabrania jednostkom z grup stosujących MSSF powrotu do Ustawy, co prowadzi do różnorodnych interpretacji i odmiennych podejść na rynku. Dodatkowo w Ustawie brakuje szczegółowych wytycznych dotyczących przejścia z MSSF do Ustawy, co rodzi niejasności dotyczące konwersji z mocą wsteczną, ujmowania aktywów, kapitału własnego, zobowiązań, ujmowania wartości firmy, odpisów na poszczególne konta oraz traktowania aktywów i zobowiązań w ramach różnych definicji zasad rachunkowości.</p>	<p>sporządzania rocznych skonsolidowanych sprawozdań finansowych, ale muszą przestrzegać HGB do celów oficjalnych bez podwójnego wymogu Raportowania w zakresie sprawozdawczości.</p> <p>Węgry: Spółki poddawane obowiązkowym audytom często wybierają pomiędzy MSSF, a węgierskimi ogólnie przyjętymi zasadami rachunkowości, aby sprostać różnorodnym potrzebom i preferencjom biznesowym, zapewniając spójność i ujawnianie wybranych standardów w sprawozdawczości finansowej. Według HNSA, audyty na Węgrzech są zazwyczaj zlecane przez POA w Ministerstwie Finansów i obejmują przetłumaczony MSB z dodatkowymi wymogami, choć z opóźnieniem w aktualizacjach, natomiast specjalne licencje na prowadzenie ksiąg rachunkowych i audytowanie dla użytkowników MSSF mają na celu zapewnienie zgodności i specjalistycznej wiedzy ze względu na złożoność i ryzyko związane z przyjęciem MSSF. Węgierskie organy regulacyjne regularnie publikują publicznie dostępne pytania i odpowiedzi dotyczące ustawy o rachunkowości, których celem jest zapewnienie wytycznych, zgodności i promowanie zrozumienia wśród zainteresowanych stron, wykazując przy tym zaangażowanie w przejrzystość,</p>	

Obszar	Faza II - Raport 2	Faza III - Raport 3	Kluczowe rekomendacje do rozważenia w Fazie IV (Raport 4)
		<p>komunikację i ciągłe kształcenie w społeczności finansowej i audytorskiej.</p> <p>Portugalia: Jeżeli jednostka w Portugalii dobrowolnie przyjmie MSSF, obowiązkowe jest jej poddanie się audytowi, a po przejściu na MSSF obowiązuje trzyletni okres karencji przed powrotem do lokalnych ogólnie przyjętych zasad rachunkowości.</p> <p>Bułgaria: W Bułgarii decyzja o dobrowolnym przejściu z lokalnych ogólnie przyjętych zasad rachunkowości („NAS”) na MSSF jest nieodwracalna i pozwala na jednorazową zmianę, chyba że wymusi to obowiązkowa potrzeba zmiany.</p> <p>Irlandia: Spółki posiadające instrumenty dłużne lub akcje notowane na rynkach regulowanych muszą sporządzać skonsolidowane sprawozdania finansowe zgodnie z MSSF zatwierdzonymi przez UE, podczas gdy inne mogą zdecydować się na brytyjskie standardy FRC, MSSF zatwierdzone przez UE lub, w ograniczonych przypadkach, inne zatwierdzone zasady, takie jak US GAAP</p>	
<p>Zakres informacji podlegających wykazaniu w</p>	<p>6.3.1. Dostosowanie zakresu informacji wykazywanych w sprawozdaniach finansowych do działalności jednostki</p>	<p>Na przykład: Bułgaria, Włochy, Belgia Istnieje jeden szablon dla wszystkich podmiotów.</p>	<p>3.2.9. Zakres informacji ujawnianych w sprawozdaniach finansowych Proponujemy, aby zakres informacji</p>

Obszar	Faza II - Raport 2	Faza III - Raport 3	Kluczowe rekomendacje do rozważenia w Fazie IV (Raport 4)
sprawozdaniu finansowym	<p>Podstawowe sprawozdanie finansowe wydaje się zbyt złożone i nie zawsze odpowiada konkretnym potrzebom jednostki. Na przykład poziom szczegółowości niektórych pozycji bilansu, takich jak aktywa trwałe i należności długoterminowe, wydaje się bardziej odpowiedni do ujawniania transakcji z podmiotami powiązanymi niż do podstawowej sprawozdawczości.</p>	<p>Na przykład: Węgry, Chorwacja, Dania, Szwecja, Łotwa, Irlandia, Austria, Republika Cypryjska, Hiszpania, Niemcy, Portugalia.</p> <p>Nie ma żadnych wzorów sprawozdań finansowych.</p> <p>Na przykład: Litwa, Czechy, Rumunia, Francja, Słowenia, Słowacja, Grecja, Holandia</p> <p>Dla określonej wielkości jednostki istnieje specjalny wzór sprawozdania finansowego.</p>	<p>ujawnianych w sprawozdaniach finansowych był uregulowany nie na poziomie ustawy, ale na poziomie krajowych standardów rachunkowości. Oprócz wskazanego standardu zalecamy, aby obowiązywały określone regulacje branżowe, np. dotyczące bankowości, ubezpieczeń, funduszy itp., regulujące kwestię wzorów sprawozdań finansowych i ujawnień dla konkretnego sektora.</p>
Skonsolidowane sprawozdania finansowe	<p>6.5.6. Skonsolidowane sprawozdania finansowe sporządzone zgodnie z MSSF, które nie są MSSF UE i nie są publikowane jako rozporządzenia Komisji Europejskiej</p> <p>Ustawa umożliwiła spółkom dominującym niższego szczebla w grupie, której jednostka dominująca wyższego szczebla sporządza skonsolidowane sprawozdania finansowe zgodne z MSSF UE, również sporządzanie takich sprawozdań, z wyjątkiem jednostek, których spółki dominujące mają siedzibę poza UE stosują MSSF, a nie MSSF UE.</p> <p>6.5.8. Zwolnienie z obowiązkowej konsolidacji w przypadku przyjęcia MSSF</p> <p>Nie ma pewności, czy jednostka powinna kierować się MSSF 10 lub przepisami</p>	<p>W wyniku naszej analizy porównawczej doszliśmy do wniosku, że przepisy i ograniczenia dotyczące tego obszaru różnią się w różnych krajach i wykazują niewielką jednolitość. Nie zidentyfikowaliśmy kraju, którego rozwiązania chcielibyśmy wykorzystać jako wzór lub naśladować. Wnioski zawarte w Raporcie Fazy IV będą głównie oparte na konsultacjach z zainteresowanymi stronami, a nie na analizie porównawczej.</p>	<p>3.1.5. Zwolnienie z obowiązku sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego w przypadku zastosowania MSSF</p> <p>W celu rozwiania wątpliwości proponujemy dodanie do ustawy zapisów, które wyjaśnią, że przepisy dotyczące zwolnień z konsolidacji dotyczą wyłącznie jednostek stosujących ustawę o rachunkowości, a nie stosujących MSSF. Ponadto proponujemy zaostrzenie przepisów dotyczących zwolnień zarówno dla stosujących ustawę, jak i stosujących MSSF, aby zapewnić spójność i jednolitość przepisów.</p>

Obszar	Faza II - Raport 2	Faza III - Raport 3	Kluczowe rekomendacje do rozważenia w Fazie IV (Raport 4)
	<p>Ustawy dotyczącymi zwolnienia ze sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego przy przejściu na MSSF. Ta niejednoznaczność może skutkować zróżnicowanymi wnioskami dotyczącymi kwalifikowalności zwolnień ze względu na istotne różnice pomiędzy przepisami, takie jak kryteria kontroli i progi wyłączeń konsolidacyjnych.</p> <p>6.5.10. Zwolnienie z obowiązkowej konsolidacji w przypadku zastosowania MSSF 10 przez jednostkę dominującą wyższego szczebla</p> <p>Istnieją wątpliwości, czy jednostka dominująca niższego szczebla, zgodnie z Ustawą, może uprościć swoją sprawozdawczość nie sporządzając skonsolidowanych sprawozdań dla swojej grupy, zwłaszcza jeśli jej jednostka dominująca, sklasyfikowana jako jednostka inwestycyjna zgodnie z MSSF 10, wycenia spółki zależne w wartości godziwej bez konsolidacji.</p>		
Rachunkowość i księgowość; dokumentacja	6.6.9. Dokumentacja systemu finansowo-księgowego Wymóg dostarczania szczegółowych	Dania: Duńskie prawo wymaga, aby cyfrowe systemy księgowe rejestrowały transakcje,	3.5.7. Digitalizacja w dziedzinie rachunkowości księgowej Rekomendowalibyśmy wprowadzenie ksiąg

Obszar	Faza II - Raport 2	Faza III - Raport 3	Kluczowe rekomendacje do rozważenia w Fazie IV (Raport 4)
<p>systemu księgowego</p>	<p>informacji o systemie, w tym o algorytmach, jest niepraktyczny, ponieważ często jest nieosiągalny od dostawców systemów księgowych, co ogranicza zdolność podmiotów do samodzielnego opracowywania takiej dokumentacji. Niejasności językowe dodatkowo komplikują sprawę, pojawiają się natomiast obawy dotyczące praw autorskich dotyczące opisów algorytmów i parametrów, co utrudnia weryfikację bez pomocy producenta oprogramowania.</p> <p>6.6.10. Przepisy szczegółowe dotyczące rachunkowości i technik prowadzenia ksiąg rachunkowych</p> <p>Artykuł 14 ust. 4 ustawy dotyczy skomputeryzowanej dokumentacji księgowej, ale wytyczne ustawy mogą nie być zgodne z nowoczesnymi systemami finansowymi, co stwarza wyzwania w zakresie zgodności dla spółek i urzędników skarbowych. Obawy dotyczą zgodności systemów ERP z wymogami dotyczącymi generowania dzienników oraz konieczności stosowania tradycyjnych praktyk księgowych w epoce cyfrowej, co skłania do wysiłków dostosowawczych i rodzi pytania dotyczące własności oprogramowania w ewoluujących modelach dostarczania oprogramowania.</p> <p>6.6.11. Dokumenty uzupełniające i inne dokumenty księgowe</p> <p>Przedsiębiorstwa napotykają wyzwania w</p>	<p>przestrzegały standardów bezpieczeństwa IT, automatyzowały procesy administracyjne i spełniały dodatkowe kryteria w zakresie bezpiecznego przechowywania, oceny ryzyka, fakturowania elektronicznego, uzgadniania rachunków bankowych, standardowego planu kont, prawidłowego prowadzenia ksiąg rachunkowych i udostępniania danych i Raportowanie. Wywiady i ankiety z dostawcami cyfrowych systemów księgowych oraz firmami korzystającymi z takich systemów stanowią podstawę oceny i wdrożenia niniejszych przepisów.</p> <p>Niemcy:</p> <p>Niemiecka ustawa o bezpieczeństwie IT 1.0 i 2.0 oraz federalna ustawa o ochronie danych kompleksowo regulują cyberbezpieczeństwo, w tym infrastrukturę krytyczną i środki ochrony danych. Ministerstwo Finansów wydaje wytyczne dotyczące skomputeryzowanych systemów księgowych i chociaż certyfikacja publiczna nie jest obowiązkowa, wiele MŚP korzysta z prywatnej certyfikacji wydawanej przez instytucje takie jak „Institut der Wirtschaftsprüfer in Deutschland” w celu uzyskania zgodności z określonymi standardami.</p> <p>Słowacja:</p> <p>Ostatnie nowelizacje ustawy o rachunkowości na Słowacji skupiały się na cyfryzacji (określone warunki, jakie muszą</p>	<p>cyfrowych jako podstawowego sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych dla większości podmiotów, po konsultacjach z zainteresowanymi stronami i zmianie przepisów dotyczących formy dowodów księgowych, a w razie potrzeby zalecenie formy elektronicznej, z ewentualnym pozostawieniem możliwości wyboru inne formy tylko w wyjątkowych sytuacjach.</p> <p>Opiszemy także minimalne wymagania dotyczące przepisów księgowych odnoszących się do cyfryzacji na przykładach duńskich i niemieckich oraz wprowadzenie nowego, specyficznego standardu krajowego, który obejmuje wymagania dotyczące stosowania systemów ERP i innych systemów informatycznych, cyberbezpieczeństwo oraz środki bezpieczeństwa danych.</p>

Obszar	Faza II - Raport 2	Faza III - Raport 3	Kluczowe rekomendacje do rozważenia w Fazie IV (Raport 4)
	<p>zakresie przestrzegania wymogów dotyczących formy dokumentów, takich jak używanie określonych oznaczeń transakcji gospodarczych, gdyż w ustawie brakuje jasnych wytycznych, a jednocześnie utrzymują się problemy dotyczące akceptowalności zeskanowanych kopii lub dokumentów generowanych przez system, co prowadzi do niepewności i poleganiu na opiniach ekspertów.</p> <p>6.6.16. Raporty ustawowe i wdrożenie systemów księgowych elektronicznych w kontekście przepisów podatkowych. Tworzenie schematów logicznych JPK, choć zakorzenione w przepisach podatkowych, dotyczy schematu księgowego, w którym pliki JPK_KR i JPK_MAG nie są wymagane przez ustawę, ale częściowo powielają dane z ksiąg rachunkowych. Schemat JPK_KR wiąże się z ujawnieniem dodatkowych informacji wykraczających poza wymogi ustawy, w tym symboli i typów rachunków, a nadchodzące zmiany mogą być zgodne z ewoluującymi trendami cyfryzacji procesów finansowych.</p> <p>6.6.18. Przechowywanie i ochrona danych Eksperti zastanawiają się, czy przepisy ustawy dotyczące bezpieczeństwa danych księgowych nie powinny być doprecyzowane w zakresie przechowywania przy wykorzystaniu</p>	<p>spełniać podmioty księgowe przy przetwarzaniu elektronicznej dokumentacji księgowej).</p>	

Obszar	Faza II - Raport 2	Faza III - Raport 3	Kluczowe rekomendacje do rozważenia w Fazie IV (Raport 4)
	<p>nowych technologii, gdyż kwestia ta, istotna niezależnie od metod rachunkowości, jest kluczowa w epoce cyfrowej i dotyczy wszystkich użytkowników, niezależnie od rodzaju i lokalizacji serwera gdzie są przechowywane księgi rachunkowe. Aby ograniczyć ryzyko, podmioty decydujące się na dostawców wewnętrznych muszą zapewnić ochronę danych poprzez umowy i opcje migracji danych.</p>		
<p>Inwentaryzacja</p>	<p>6.7.1. Metoda inwentaryzacji: wykorzystanie systemów komputerowych</p> <p>Tradycyjne metody inwentaryzacji środków trwałych zazwyczaj obejmują fizyczne inwentaryzacje w wyznaczonych lokalizacjach, jednak nowoczesne technologie umożliwiają zdalną weryfikację za pomocą połączenia internetowego. Pozostaje jednak wątpliwość, czy w przypadku zapasów, należności i zobowiązań potwierdzenia elektroniczne są wystarczające, pomimo stanowiska Komitetu ds. Standardów Rachunkowości, który dopuszcza wymianę elektroniczną pod warunkiem właściwego uwierzytelnienia.</p>	<p>Dania:</p> <p>Przepisy księgowe w Danii, oparte na unijnej dyrektywie o rachunkowości i MSR 2, nakazują inwentaryzację zapasów. Duńskie przepisy podatkowe wymagają spisu inwentarza z natury na koniec roku, chyba że prowadzi się wiarygodne księgi, co pozwala na elastyczność w harmonogramie.</p> <p>Niemcy:</p> <p>Metoda "Vereinfachte Inventurverfahren" w Niemczech to sposób szacowania wartości zapasów i aktywów na podstawie danych księgowych, często stosowany przez MŚP oraz podmioty z małymi saldami zapasów lub w wyspecjalizowanych branżach. Wspomniana metoda może być mniej dokładna niż pełny spis inwentarza z natury i musi być zgodna z przepisami prawa oraz standardami rachunkowości.</p>	<p>3.10.1. Sposób przeprowadzenia inwentaryzacji</p> <p>Zalecamy elastyczne podejście w zakresie inwentaryzacji oraz neutralność technologiczną w zakresie zmian przepisów, uwzględniającą postęp technologiczny. Sugerowalibyśmy, aby w ustawie określić cele inwentaryzacji, składniki majątku podlegające inwentaryzacji, elastyczność wyboru metody inwentaryzacji oraz definicję procesu inwentaryzacji, ewentualnie przenosząc bardziej szczegółowe zapisy do dedykowanej normy krajowej.</p>

8 Załączniki

8.1 Załącznik A – Wykaz stosowanych skrótów

AFRAC	Austriacka Komisja ds. Sprawozdawczości Finansowej i Audytu
AFRAL	Urząd Regulacji Rachunkowości Litwy
ANC	Autorité des Normes Comptables
Austriackie GAAP	Ogólnie przyjęte austriackie zasady rachunkowości
BaFin	Federalny Urząd Nadzoru Finansowego
BASB	Belgijska Rada Standardów Rachunkowości
BDSG	Federalna Ustawa o Ochronie Danych
Belgijskie GAAP	Ogólnie przyjęte belgijskie zasady rachunkowości
Biuro rejestracyjne	Instytucja odpowiedzialna za rejestrację różnego rodzaju działalności gospodarczej i innych istotnych dokumentów związanych z prowadzeniem przedsiębiorstw, np. Urząd Rejestracji Spółek; Komisarze skarbowi lub Biuro Rejestracji Spółek dla spółek komandytowych i nazw firm
BSI	Federalny Urząd Bezpieczeństwa Informacji
CEE	Centralna i Wschodnia Europa
CFRS	Chorwacki Standard Sprawozdawczości Finansowej
CONSOB	Commissione Nazionale per le Società e la Borsa
CNC	Comissão de Normalização Contabilística
DASB	Holenderska Rada Standardów Rachunkowości
DASC	Duńska Komisja ds. Standardów Rachunkowości
DBA	Duński Urząd ds. Biznesu
DFSA	Duński Urząd Nadzoru Finansowego
DG REFORM	Dyrekcja Generalna Komisji Europejskiej ds. Wspierania Reform Strukturalnych
DRSC	Niemiecki Komitet Standardów Rachunkowości
EASB	Estońska Rada Standardów Rachunkowości
ELTE	Grecka Rada Nadzoru nad Standardami Rachunkowości i Audytu
Erhvervsstyrelsen	Duński Urząd ds. Biznesu
ERP	Planowanie zasobów przedsiębiorstwa
Estońskie GAAP	Ogólnie przyjęte estońskie zasady rachunkowości
FAR	Instytut Zawodu Księgowego
Fińskie GAAP	Ogólnie przyjęte fińskie zasady rachunkowości
Francuskie GAAP	Ogólnie przyjęte belgijskie zasady rachunkowości
FRAT	Lietuvos Respublikos Finansinių ataskaitų patikrinimo tarnyba
FRC	Rada Sprawozdawczości Finansowej

FRS	Standardy Sprawozdawczości Finansowej
FRS 102	Standard Sprawozdawczości Finansowej 102 to zbiór zasad sporządzania sprawozdań finansowych dla spółek mających siedzibę na terenie Wielkiej Brytanii lub Irlandii
FSR	Danske revisorer jest duńską organizacją branżową zajmującą się audytem, rachunkowością, podatkami i finansami przedsiębiorstw
GAAP	Ogólnie przyjęte zasady rachunkowości
GAS	Niemieckie standardy rachunkowości
GDP	Produkt Krajowy Brutto
GDPR	Ogólne rozporządzenie o ochronie danych
GoBD	Niemiecka ogólnie przyjęta zasada rachunkowości (Grundsätze zur ordnungsmäßigen Führung und Aufbewahrung von Büchern)
Greckie GAAP	Ogólnie przyjęte greckie zasady rachunkowości
HAASOB	Rada Nadzoru nad Standardami Rachunkowości i Audytu w Grecji
HGB	Handelsgesetzbuch
HNSA	Węgierski Krajowy Standard Rewizji Finansowej
Holenderskie GAAP	Ogólnie przyjęte holenderskie zasady rachunkowości
IAASA	Irlandzki Urząd ds. Audytu i Nadzoru Księgowego
IAS 2	Międzynarodowy Standard Rachunkowości 2: Zapasy
ICAC	Instituto de Contabilidad y Auditoría de Cuentas
ICPAC	Instytut Biegłych Księgowych Cypru
IDW	Niemiecki Instytut Księgowych
IFRS	Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej
ISA	Międzynarodowe standardy audytu
ISAE	Międzynarodowy standard usług atestacyjnych
IVASS	Instytut Nadzoru Ubezpieczeniowego
JIP	Jednostki zainteresowania publicznego
KE	Komisja Europejska
KRITIS-Betreibe	Ustawa Bezpieczeństwa IT 2.0 odnosi się do operatorów infrastruktury krytycznej.
LBAS	Litewskie standardy rachunkowości biznesowej
LuxGAAP	Tytuł XVII ustawy z dnia 10 sierpnia 1915 r. o spółkach handlowych
MNE	Węgierski Bank Narodowy, Ministerstwo Gospodarki Narodowej
MF	Ministerstwo Finansów
MŚP	Małe i średnie przedsiębiorstwa
NAS	Lokalne GAAP
POA	Organ Nadzoru Publicznego
Polskie GAAP	Ogólnie przyjęte polskie zasady rachunkowości
Projekt	Projekt pn. "Reforma systemu rachunkowości ze szczególnym uwzględnieniem digitalizacji" REFORM/SC2022/132

PwC	PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k.
Q&A	Pytania i odpowiedzi
Raport	Produkty projektu, w tym niniejszy Raport
RAS	Rumuńskie standardy rachunkowości
RMSR	Międzynarodowa Rada Standardów Rachunkowości
Rozporządzenie MSR	Rozporządzenia UE nr 1606/2002 z dnia 19 lipca 2002 r.
SAS	Słoweńskie Standardy Rachunkowości
Selskabsloven	Duńska Ustawa o Spółkach
SME	Małe i średnie podmioty
SSAPs	Oświadczenia o standardowej praktyce księgowej
UITFs	Grupa zadaniowa ds. spraw pilnych
Ustawa	Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2023 r. poz.120)
Ustawa o archiwizacji dokumentacji	Dokumenty księgowe w formacie elektronicznym należy przechowywać zgodnie z przepisami dotyczącymi archiwizacji cyfrowej
Ustawa o biegłych rewidentach	Ustawa z dnia 11 maja 2017r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2022r. poz. 1302, 2640)
WE	Rozporządzenia Komisji Europejskiej
Węgierskie GAAP	Ogólnie przyjęte węgierskie zasady rachunkowości
XML	Znakowanie tekstów

8.2 Załącznik B – Podsumowanie informacji o standardach rachunkowości i zastosowaniu MSSF

	Zasady rachunkowości	Uprawnienie do ustalania standardów rachunkowości	MSSF zatwierdzone przez UE (kto jest wymagany)	Inne jednostki / wybór lokalnych GAAP/MSSF
 Austria	<p>W Austrii art. 245a austriackiego kodeksu handlowego z 2015 r. ze zmianami (Unternehmensgesetzbuch – UGB) określa wymagania dotyczące sporządzania sprawozdań finansowych, w tym obowiązujące standardy rachunkowości i progi sprawozdawczości finansowej, które są zgodne z rozporządzeniem Komisji Europejskiej ("WE") nr 1606/2002.</p>	<p>Uprawnienia do ustalania standardów rachunkowości w Austrii należą do rządu.</p>	<p>Do sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych wszystkich jednostek interesu publicznego ("PIE") w Austrii, do których zaliczają się podmioty notowane na giełdzie, instytucje kredytowe i zakłady ubezpieczeń, wymagane są zatwierdzone przez UE MSSF.</p>	<p>Wszystkie pozostałe jednostki mają swobodę wyboru sposobu sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych zgodnie z MSSF zatwierdzonymi przez UE lub zgodnie z austriackimi ogólnie przyjętymi zasadami rachunkowości ("austriackie GAAP") określonymi w prawie.</p>
 Belgia	<p>Ustawa o rachunkowości z 1975 r. (z późniejszymi zmianami) określa wymagania dotyczące sporządzania sprawozdań finansowych, w tym obowiązujące standardy rachunkowości i progi sprawozdawczości finansowej.</p>	<p>Zgodnie z prawem za wdrażanie standardów sprawozdawczości finansowej w Belgii odpowiedzialna jest Belgijska Rada Standardów Rachunkowości ("BASB").</p>	<p>Do sporządzania jednostkowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych wszystkich spółek, których papiery wartościowe obracają się na rynku regulowanym, wymagane są zatwierdzone przez UE MSSF. Belgia skorzystała również z możliwości wymagania MSSF zatwierdzonych przez UE w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych instytucji kredytowych, zakładów ubezpieczeń i podmiotów inwestycyjnych, których papiery</p>	<p>Dopuszcza się także stosowanie zatwierdzonych MSSF przez UE w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych spółek innych niż wymienione powyżej, których papiery wartościowe nie są przedmiotem obrotu na rynku publicznym. Jednostki, które nie są zobowiązane do stosowania MSSF zatwierdzonych przez UE, muszą stosować ogólnie przyjęte belgijskie zasady rachunkowości</p>

	Zasady rachunkowości	Uprawnienie do ustalania standardów rachunkowości	MSSF zatwierdzone przez UE (kto jest wymagany)	Inne jednostki / wybór lokalnych GAAP/MSSF
			wartościowe nie są przedmiotem obrotu na rynku publicznym.	("belgijskie GAAP") wydane przez BASB.
 Bulgaria	Najważniejsze obowiązujące przepisy krajowe to ustawa o rachunkowości z 2015 r. i ustawa o niezależnej rewizji finansowej z 2016 r.	Krajowe Standardy Rachunkowości ustalane są przez Ministerstwo Finansów.	Od 1 stycznia 2017 roku wszystkie jednostki zainteresowania publicznego mają obowiązek stosować MSSF w wersji zatwierdzonej przez UE. Jednostki zainteresowania publicznego, niezależnie od ich wielkości, są (i) emitentami papierów wartościowych na rynku regulowanym w państwie członkowskim UE; (ii) instytucje kredytowe; (iii) firmy ubezpieczeniowe; (iv) towarzystwa emerytalne i zarządzane przez nie fundusze; (v) koleje państwowe i krajowe; oraz (vi) przedsiębiorstwa świadczące usługi wodno-kanalizacyjne jako główna działalność.	Wszystkie pozostałe podmioty mają obowiązek stosowania Krajowych Standardów Rachunkowości określonych przez Ministerstwo Finansów. Jednostki, które stosowały wcześniej MSSF, a od 2017 roku nie są uznawane za jednostki zainteresowania publicznego, mogą zdecydować się na zastosowanie Krajowych Standardów Rachunkowości.
 Chorwacja	Ustawa o spółkach reguluje działalność gospodarczą na Chorwacji i określa podstawowe wymogi w zakresie sprawozdawczości finansowej. Uzupełnieniem tej ustawy jest ustawa o rachunkowości (znowelizowana w 2020 r.), która określa wymagania dotyczące obowiązkowej zawartości dokumentacji księgowej i sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych.	Chorwackie Standardy Sprawozdawczości Finansowej są wydawane przez FRC Ministerstwa Finansów.	Zgodnie z ustawą o rachunkowości jednostki zainteresowania publicznego ("JIP") są zobowiązane do MSSF w wersji zatwierdzonej i opublikowanej przez Komisję Europejską oraz przetłumaczonej na język chorwacki. Do PIE zaliczają się m.in. duzi przedsiębiorcy, spółki giełdowe, spółki o szczególnym interesie narodowym, banki i instytucje oszczędnościowe, towarzystwa ubezpieczeniowe i reasekuracyjne, fundusze	Wszystkie pozostałe spółki są klasyfikowane jako „średni przedsiębiorcy” lub „mali przedsiębiorcy” i mają obowiązek sporządzania jednostkowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych zgodnie z Chorwackimi Standardami Sprawozdawczości Finansowej wydanymi przez FRC przy Ministerstwie Finansów.

	Zasady rachunkowości	Uprawnienie do ustalania standardów rachunkowości	MSSF zatwierdzone przez UE (kto jest wymagany)	Inne jednostki / wybór lokalnych GAAP/MSSF
			emerytalne, towarzystwa leasingowe i fundusze inwestycyjne.	
 Republika Cypru	Prawo spółek, rozdz. 113 określa wymogi dotyczące sporządzania sprawozdań finansowych przedsiębiorstw na Cyprze i transponuje dyrektywę WE w sprawie rachunkowości (2013/34/UE).	Prawo spółek wydawane jest przez Biuro Komisarza ds. Prawa.	Prawo spółek wymaga, aby wszystkie jednostki stosowały MSSF zatwierdzone przez UE w swoich skonsolidowanych i jednostkowych sprawozdaniach finansowych.	Wyłączenia z konsolidacji mają zastosowanie do małych i średnich jednostek, z wyjątkiem sytuacji, gdy jednostka powiązana jest jednostką interesu publicznego lub gdy obowiązek sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego wynika z innych przepisów.
 Republika Czech	Ustawa o rachunkowości z 1991 r. znowelizowana w 2021 r. określa wymagania dotyczące sporządzania sprawozdań finansowych, w tym obowiązujące standardy rachunkowości i progi sprawozdawczości finansowej.	Zgodnie z prawem za uchwalanie standardów sprawozdawczości finansowej w Republice Czeskiej odpowiedzialne jest Ministerstwo Finansów.	MSSF zatwierdzone przez UE są wymagane do sporządzania jednostkowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, za które w Republice Czeskiej uważa się: wszystkie spółki notowane na rynku regulowanym UE, instytucje kredytowe, banki, zakłady ubezpieczeń, zakłady ubezpieczeń zdrowotnych oraz fundusze emerytalne.	Pozostałe jednostki mają możliwość sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych zgodnie z MSSF. Jeżeli spółki te tak zdecydują, wszystkie objęte konsolidacją jednostki będą mogły stosować MSSF jako podstawę do sporządzania swoich jednostkowych sprawozdań finansowych. Spółki są również zobowiązane do prowadzenia ksiąg rachunkowych zgodnie z czeskimi GAAP dla celów podatkowych lub uzgadniania swoich sprawozdań finansowych MSSF z czeskimi GAAP. Czeskie GAAP to instrukcje księgowe potrzebne do rozliczenia konkretnej transakcji. Szczegółowe wytyczne księgowe dla pozostałych podmiotów zawarte są w rozporządzeniach

	Zasady rachunkowości	Uprawnienie do ustalania standardów rachunkowości	MSSF zatwierdzone przez UE (kto jest wymagany)	Inne jednostki / wybór lokalnych GAAP/MSSF
				dotyczących rachunkowości i czeskich standardach rachunkowości wydanych przez Ministerstwo Finansów.
 Dania	<p>Wymogi dotyczące rachunkowości i sprawozdawczości finansowej reguluje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Duńska ustawa o spółkach ("Selskabsloven") • Duńska ustawa o rachunkowości • Duńska ustawa o sprawozdaniach finansowych 	<p>Duński parlament upoważnił dwie kluczowe instytucje rządowe do nadzorowania obszarów sprawozdawczości finansowej i audytu: Duński Urząd ds. Biznesu ("DBA") i Duński Urząd Nadzoru Finansowego ("DFSA"). DBA i DFSA są także wyznaczonymi podmiotami ustanawiającymi standardy dla nadzorowanych przez siebie podmiotów.</p>	<p>Zgodnie z wymogami UE transponowanymi do duńskiej ustawy o sprawozdaniach finansowych z 2002 r. (zmienionej w 2014 r.) spółki notowane na giełdzie w Danii mają obowiązek stosowania MSSF zatwierdzonych przez UE w swoich skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych oraz w jednostkowych sprawozdaniach finansowych notowanych na giełdzie spółek spoza grupy spółki nie sporządzając sprawozdań skonsolidowanych. Od 2009 r. Dania zniósła obowiązek stosowania przez spółki giełdowe MSSF w swoich jednostkowych sprawozdaniach finansowych. Inne spółki mogą ubiegać się o stosowanie MSSF.</p>	<p>Spółki nienotowane na giełdzie muszą także przestrzegać duńskiej ustawy o sprawozdaniach finansowych. Mogą zdecydować się na zastosowanie MSSF lub Duńskich Standardów Rachunkowości opracowanych przez FSR. Duńskie standardy rachunkowości wydane przez DASC i/lub MSSF mogą być stosowane dobrowolnie w celu zapewnienia przejrzystości i spełnienia potrzeb informacyjnych użytkowników. Chociaż duńskie standardy rachunkowości opierają się na MSSF, pod pewnymi względami różnią się od nich.</p>

	Zasady rachunkowości	Uprawnienie do ustalania standardów rachunkowości	MSSF zatwierdzone przez UE (kto jest wymagany)	Inne jednostki / wybór lokalnych GAAP/MSSF
 Estonia	<p>W Estonii ustawa o rachunkowości reguluje podstawowe funkcje księgowe dla wszystkich zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. Ustawa wymaga, aby na koniec każdego roku obrotowego podmiot księgowy sporządził sprawozdanie roczne, na które składają się: sprawozdanie finansowe roczne oraz sprawozdanie zarządu. Do Raportu rocznego należy dołączyć sprawozdanie biegłego rewidenta (jeżeli jest obowiązkowe) oraz propozycję podziału zysku za rok obrotowy. Sprawozdania roczne należy składać w Rejestrze Handlowym w terminie sześciu miesięcy od zakończenia roku obrotowego.</p>	<p>Za uchwalanie standardów sprawozdawczości finansowej odpowiedzialna jest Estońska Rada Standardów Rachunkowości ("EASB"). EASB jest niezależną komisją, której regulamin musi zostać zatwierdzony przez rząd na wniosek Ministra Finansów.</p>	<p>Innymi słowy, w zakresie standardów rachunkowości, Estonia stosuje rozporządzenie MSR, które zostało przyjęte przez Unię Europejską w 2002 roku. W rezultacie MSSF zastosowane przez UE są obligatoryjne dla skonsolidowanych sprawozdań finansowych wszystkich europejskich spółek, których obligacje lub akcje są notowane na rynku regulowanym w Estonii. Spółki zagraniczne, których papiery wartościowe obracają się na rynku regulowanym w Estonii (i ogólnie w UE), mają obowiązek składania skonsolidowanych sprawozdań finansowych zgodnie z MSSF przyjętymi przez UE, chyba że Komisja Europejska uznała ich lokalne standardy rachunkowości za równoważne z MSSF, w takim przypadku mogą stosować swoje lokalne standardy. Oprócz spółek notowanych na giełdzie MSSF przyjęte przez UE mają obowiązek stosować instytucje kredytowe, zakłady ubezpieczeń, finansowe spółki holdingowe, finansowe spółki holdingowe o działalności mieszanej i firmy inwestycyjne.</p>	<p>Wszystkie pozostałe estońskie spółki mogą wybrać, czy sporządzać swoje skonsolidowane i roczne sprawozdania finansowe zgodnie z MSSF przyjętymi przez UE lub zgodnie z estońskimi standardami rachunkowości ("estońskie GAAP").</p>
 Finlandia	<p>W Finlandii ustawa o rachunkowości nr 1620/2015 określa wymogi dotyczące sporządzania sprawozdań</p>	<p>Uprawnienia do ustalania standardów rachunkowości w Finlandii należą do Ministerstwa Gospodarki i</p>	<p>W przypadku skonsolidowanych sprawozdań finansowych JIP wymagane jest stosowanie MSSF zatwierdzonych przez UE. Ustawa</p>	<p>Spółki, które nie są zobowiązane do stosowania MSSF zatwierdzonych przez UE, muszą przestrzegać wymogów</p>

	Zasady rachunkowości	Uprawnienie do ustalania standardów rachunkowości	MSSF zatwierdzone przez UE (kto jest wymagany)	Inne jednostki / wybór lokalnych GAAP/MSSF
	finansowych, w tym obowiązujące standardy rachunkowości i progi sprawozdawczości finansowej, które są zgodne z Rozporządzeniami Komisji Europejskiej ("KE"). Inne przepisy, takie jak ustawa o instytucjach kredytowych (610/2014), ustawa o rynku papierów wartościowych (746/2012) i ustawa o ubezpieczeniach (424/2010) również określają dodatkowe wymogi w zakresie sprawozdawczości finansowej dla podmiotów objętych regulacją.	Zatrudnienia.	definiuje PIE jako spółki giełdowe, instytucje kredytowe (w tym firmy inwestycyjne) i zakłady ubezpieczeń (w tym fundacje emerytalne, fundusze emerytalne i inne podmioty organizujące emerytury pracownicze). Ponadto Finlandia wymaga również zatwierdzonych MSSF przez UE w jednostkowych sprawozdaniach finansowych spółek, których papiery wartościowe obracają się na rynku regulowanym, ale które nie sporządzają skonsolidowanych sprawozdań finansowych, ponieważ nie mają jednostek zależnych.	określonych w fińskich ogólnie przyjętych zasadach rachunkowości ("fińskie GAAP"). Ponadto uproszczono wymogi sprawozdawcze dla małych przedsiębiorstw i w ramach określonych kryteriów obowiązują wyjątki. Spółki te mogą sporządzać skrócone sprawozdania finansowe i przedstawiać mniejszą liczbę ujawnień, pod warunkiem że spełniają dwa z trzech kryteriów w ciągu dwóch kolejnych lat: (i) obrót netto mniejszy niż 8 milionów euro; (ii) suma aktywów nieprzekraczająca 4 milionów euro; oraz (iii) średnia liczba pracowników nie większa niż 50.
 Francja	Kodeks Handlowy z 1966 r. (z późniejszymi zmianami) ustala podstawowe funkcje księgowe dla wszystkich podmiotów gospodarczych i nakłada na spółki obowiązek prowadzenia ksiąg rachunkowych oraz sporządzania rocznych sprawozdań finansowych.	Francuskie standardy rachunkowości są opracowywane i zatwierdzane przez ANC, utworzony na mocy rozporządzenia nr 2009-79 i dekretu nr 2010-56, który jest organem prawnym odpowiedzialnym za ustalanie standardów rachunkowości.	Zgodnie z ramami prawnymi UE, rozporządzeniem WE 1606/2002, transponowanym do ustawodawstwa krajowego przez ANC, podmioty notowane na giełdzie są zobowiązane do stosowania standardów MSSF zatwierdzonych przez UE w odniesieniu do skonsolidowanych sprawozdań finansowych.	Ponadto wszystkie pozostałe spółki mogą stosować MSSF w swoich skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych. Żadna jednostka nie może jednak stosować MSSF przy sporządzaniu swoich sprawozdań finansowych i zamiast tego musi stosować francuskie standardy rachunkowości ("francuskie GAAP").
 Niemcy	Krajowe standardy rachunkowości (niemieckie standardy rachunkowości ("GAS")) określone są w niemieckim kodeksie handlowym	Komitet ds. Standardów Deutsches Rechnungslegungs ("DRSC") [Niemiecki Komitet Standardów Rachunkowości], założony w 1998 r., jest	Spółki, których dłużne lub kapitałowe papiery wartościowe są przedmiotem obrotu na rynku regulowanym w Niemczech, są zobowiązane do stosowania MSSF	MSSF są również dozwolone przy sporządzaniu rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych wszystkich pozostałych typów spółek,

	Zasady rachunkowości	Uprawnienie do ustalania standardów rachunkowości	MSSF zatwierdzone przez UE (kto jest wymagany)	Inne jednostki / wybór lokalnych GAAP/MSSF
	- HGB	uznawany za niemiecki organ ustalający standardy, którego obowiązki to: opracowywanie zaleceń dotyczących stosowania zasad skonsolidowanej sprawozdawczości finansowej; doradztwo w zakresie planowanych aktów prawnych dotyczących przepisów o rachunkowości na poziomie krajowym i unijnym; opracowanie interpretacji międzynarodowych standardów rachunkowości w rozumieniu art. 315a ust. 1 HGB; podwyższanie jakości rachunkowości i sprawozdawczości finansowej; oraz promowanie badań i edukacji w wyżej wymienionych obszarach.	w swoich skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych zgodnie z wymogami Rozporządzenia Komisji Europejskiej ("WE") nr 1606/2002. MSSF mogą również sporządzać roczne i skonsolidowane sprawozdania finansowe, oświadczenia wszystkich pozostałych typów spółek wyłącznie w celach informacyjnych. We wszystkich innych celach spółki te muszą sporządzać swoje sprawozdania finansowe zgodnie z GAS określonymi w HGB.	wyłącznie w celach informacyjnych. We wszystkich innych celach spółki te muszą sporządzać swoje sprawozdania finansowe zgodnie z GAS określonymi w HGB.
 Grecja	Wymogi dotyczące sporządzania sprawozdań finansowych określa ustawa nr 4308/2014, która została wydana w celu transpozycji dyrektywy UE 2013/34. Zgodnie z prawem za ustanawianie standardów rachunkowości i audytu odpowiedzialne jest Ministerstwo Finansów oraz Ministerstwo Rozwoju i Konkurencyjności.	Grecka Rada Nadzoru nad Standardami Rachunkowości i Audytu ("ELTE"), podlegająca nadzorowi Ministerstwa Finansów, udziela porad w zakresie standardów. W następstwie wejścia w życie ustawy nr 4308/2014 MF wydało okólnik ministerialny 1003/2014, który zawierał nowe przepisy dotyczące ogólnych zasad prowadzenia ksiąg i rejestrów	Ustawa nr 4308/2014 wprowadziła zróżnicowane wymogi w zakresie sprawozdawczości finansowej dla różnych typów spółek w zależności od ich wielkości pod względem rocznego obrotu, liczby pracowników i sumy aktywów, określając obowiązujące standardy rachunkowości. Zgodnie z prawem PIE – spółki notowane na giełdzie, banki i instytucje finansowe oraz zakłady ubezpieczeń – są zobowiązane do stosowania	MSSF są również nakładane na inne rodzaje jednostek, jak określono w artykule 1 ust. 3 Ustawy. Wszystkie pozostałe spółki są zobowiązane do stosowania greckich ogólnych zasad rachunkowości ("greckich GAAP"), które mogą różnić się od MSSF, ale mają możliwość korzystania z MSSF, jeśli tak zdecydują.

	Zasady rachunkowości	Uprawienie do ustalania standardów rachunkowości	MSSF zatwierdzone przez UE (kto jest wymagany)	Inne jednostki / wybór lokalnych GAAP/MSSF
		rachunkowych.	standardów MSSF przyjętych przez UE przy sporządzaniu swoich sprawozdań finansowych.	
 Węgry	Regulacje dotyczące rachunkowości i prowadzenia ksiąg rachunkowych zawarte są w ustawie C z 2000 r. o rachunkowości oraz jej statucie wydanym przez Ministerstwo Gospodarki Narodowej. Na Węgrzech obowiązują zasady rachunkowości określone w ustawie oraz ogólnie przyjęte zasady rachunkowości.	Przepisy dotyczące rachunkowości i księgowości wydawane są przez Ministerstwo Gospodarki Narodowej.	Przedsiębiorstwo MNE zharmonizowało przepisy dotyczące rachunkowości z wymogami UE, zgodnie z którymi stosuje się MSSF zatwierdzone przez Komisję Europejską w sprawozdaniach finansowych spółek notowanych na regulowanym rynku papierów wartościowych. Dodatkowo, przedsiębiorstwo zezwoliło na opcjonalne stosowanie MSSF zatwierdzonych przez UE w sprawozdaniach skonsolidowanych wszystkich spółek objętych ustawą o rachunkowości, które nie są notowane na rynku regulowanym. W 2015 r. MNE wydało uchwałę rozszerzającą zastosowanie MSSF zatwierdzonych przez UE na rachunki indywidualne węgierskich spółek, takich jak instytucje finansowe, spółki, których papiery wartościowe obracają się w Europejskim Obszarze Gospodarczym oraz spółki podlegające obowiązkowym audytom.	Wszystkie podmioty podlegające obowiązkowemu badaniu mogą swobodnie wybierać pomiędzy węgierskimi ogólnie przyjętymi zasadami rachunkowości, a MSSF. Pozostałe jednostki muszą sporządzać ustawowe sprawozdania finansowe w oparciu o węgierskie ogólnie przyjęte zasady rachunkowości, które również regulują pewne regulacje branżowe (np. towarzystwa ubezpieczeniowe, fundusze inwestycyjne, fundacje itp. mają specjalne regulacje w ramach węgierskich GAAP).
 Irlandia	Ustawa o spółkach z 2014 r. (zmieniona w 2018 r.) określa wymagania dotyczące sporządzania sprawozdań finansowych, w tym	Standardy sprawozdawczości finansowej są wydawane przez (i) FRC w Wielkiej Brytanii, (ii) MSSF zatwierdzone przez UE lub (iii) w niektórych	Zgodnie z przepisami, spółki, których obligacje lub akcje są notowane na regulowanym rynku kapitałowym, muszą przygotowywać skonsolidowane sprawozdania	Wszystkie pozostałe spółki mogą zdecydować się na sporządzanie swoich sprawozdań finansowych zgodnie ze standardami sprawozdawczości finansowej

	Zasady rachunkowości	Uprawnienie do ustalania standardów rachunkowości	MSSF zatwierdzone przez UE (kto jest wymagany)	Inne jednostki / wybór lokalnych GAAP/MSSF
	obowiązujące standardy rachunkowości i progi sprawozdawczości finansowej.	ograniczonych przypadkach, zgodnie z innymi zatwierdzonymi standardami rachunkowości, na przykład US GAAP.	finansowe zgodnie z MSSF zatwierdzonymi przez Unię Europejską.	wydanymi przez (i) FRC w Wielkiej Brytanii, (ii) MSSF zatwierdzone przez UE lub (iii) w niektórych w ograniczonych przypadkach, zgodnie z innymi zatwierdzonymi standardami rachunkowości, na przykład US GAAP.
 Włochy	Kodeks cywilny i włoskie standardy rachunkowości wydane przez Organismo Italiano di Contabilità.	Wymogi Kodeksu cywilnego są interpretowane i włączane do włoskich standardów rachunkowości wydanych przez Organismo Italiano di Contabilità	Rozporządzenie UE WE 1606/2002 i dekret legislacyjny 38/2005 wymagały od spółek stosowania MSSF zatwierdzonych przez UE. W następstwie tego rozporządzenia Dekret Legislacyjny 145/2018 ograniczył zakres przewidziany w Dekrecie Legislacyjnym nr 38/2005 i wymagał, aby MSSF były obowiązkowe tylko dla spółek notowanych na giełdzie, monitorowanych przez Commissione Nazionale per le Società e la Borsa ("CONSOB").	Wymogi rachunkowości określone w Kodeksie cywilnym (art. 2423-2435-bis, cc) – ze zmianami wprowadzonymi Dekretem Ustawodawczym nr 139/2015 wdrażającym Dyrektywę o rachunkowości 34/2013/UE – pozwalają, aby w sprawozdaniach finansowych wszystkich spółek, które nie są zobowiązane do stosowania MSSF, były stosowane inne ramy raportowania.
 Łotwa	Po wdrożeniu Dyrektywy UE o rachunkowości na Łotwie w 2013 roku, wprowadzono nową ustawę dotyczącą sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, która weszła w życie 1 stycznia 2016 roku. Ustawa ta określa wymogi dotyczące przygotowywania sprawozdań finansowych dla podmiotów na Łotwie. Zależnie od wielkości i typu przedsiębiorstwa, ustawa ta	Za ustalanie standardów rachunkowości i sporządzanie sprawozdań finansowych odpowiada Ministerstwo Finansów zarówno dla podmiotów prywatnych, jak i publicznych.	Wymagania dla instytucji finansowych są określone w instrukcjach i regulaminach Komisji Rynku Finansowego i Kapitałowego, organu regulacyjnego dla instytucji finansowych i uczestników rynku papierów wartościowych, który ustala zasady sprawozdawczości finansowej w dużej mierze zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE. Według Komisji Rynku Finansowego i Kapitałowego spółki notowane w głównym segmencie	Ustawa o rocznych i skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych przewiduje kilka przypadków, w których spółki mogą odstąpić od zasad i przepisów określonych w tej ustawie. W takich sytuacjach mogą dokonać wyceny pozycji w sprawozdaniach finansowych, sporządzić sprawozdanie finansowe oraz przedstawić informacje objaśniające w notach do sprawozdań finansowych

	Zasady rachunkowości	Uprawnienie do ustalania standardów rachunkowości	MSSF zatwierdzone przez UE (kto jest wymagany)	Inne jednostki / wybór lokalnych GAAP/MSSF
	<p>określa standardy rachunkowości, które muszą być stosowane. Mogą to być MSSF zatwierdzone przez UE lub krajowe przepisy rachunkowe obowiązujące na Łotwie, stanowiące ogólnie przyjęte zasady rachunkowości.</p>		<p>rynku, banki, towarzystwa ubezpieczeniowe i przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania są zobowiązane do stosowania MSSF zatwierdzonych przez UE w swoich podmiotach prawnych i skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych.</p> <p>Zgodnie z Ustawą o rynku instrumentów finansowych, skonsolidowane sprawozdanie finansowe spółki akcyjnej, której akcje lub obligacje są notowane na rynku regulowanym, dopuszczone do oficjalnej listy na Łotwie, musi być opracowane zgodnie z MSSF zatwierdzonymi przez Unię Europejską.</p>	<p>zgodnie z MSSF zatwierdzonymi przez UE.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deweloperska instytucja finansowa i spółka handlowa, która zgodnie z Ustawą o rynku instrumentów finansowych sporządza roczne sprawozdania finansowe i skonsolidowane sprawozdania finansowe zgodnie z MSSF zatwierdzonymi przez UE; • Duża spółka kapitałowa może sporządzać roczne sprawozdania finansowe zgodnie z MSSF zatwierdzonymi przez UE (duża spółka to spółka, która na dzień bilansowy przekracza co najmniej dwa z poniższych kryteriów: suma bilansowa 20 mln €, przychód netto – 40 € mln, średnio 250 pracowników); • Jednostka dominująca w

	Zasady rachunkowości	Uprawnienie do ustalania standardów rachunkowości	MSSF zatwierdzone przez UE (kto jest wymagany)	Inne jednostki / wybór lokalnych GAAP/MSSF
				grupie spółek może sporządzać skonsolidowane roczne sprawozdania finansowe zgodnie z MSSF zatwierdzonymi przez UE.
 Litwa	Ustawa o rachunkowości nr IX-574 z 2001 r. (zmieniona 1 stycznia 2016 r.) określa wymogi dotyczące sporządzania sprawozdań finansowych przedsiębiorstw na Litwie. Ustawa określa standardy rachunkowości, które należy stosować w zależności od wielkości i rodzaju firmy: zatwierdzone przez UE MSSF lub litewskie standardy rachunkowości biznesowej ("LBAS"), które stanowią ogólnie przyjęte zasady rachunkowości na Litwie.	Za opracowywanie przepisów dotyczących rachunkowości i ustalanie wskaźników LBAS opartych na MSSF odpowiada Ministerstwo Finansów.	Prawo wymaga, aby wszystkie PIE, zdefiniowane przez UE jako podmioty notowane na giełdzie, instytucje kredytowe, towarzystwa ubezpieczeniowe i inne podmioty wyznaczone na poziomie krajowym, stosowały MSSF zatwierdzone przez UE zarówno w skonsolidowanych, jak i jednostkowych sprawozdaniach finansowych spółek. MF rozszerzyło definicję JIP m.in. o banki, fundusze emerytalne, domy maklerskie oraz przedsiębiorstwa państwowe i rządowe.	Wszystkie pozostałe spółki, w tym MŚP, mają możliwość zastosowania MSSF lub LBAS zatwierdzonych przez UE zarówno w skonsolidowanych, jak i jednostkowych sprawozdaniach finansowych.
 Luksemburg	W Luksemburgu, zasady rachunkowości głównie wynikają z przepisów Unii Europejskiej dotyczących rachunkowości. Spółki notowane na rynku regulowanym, zwane "podmiotami notowanymi", są zobowiązane do stosowania Rozporządzenia UE nr 1606/2002 z dnia 19 lipca 2002 r.	Ordre des Experts-Comptables jest głównym organem księgowym w kraju.	Zgodnie z prawem luksemburskim podmioty notowane na giełdzie mogą również, ale nie muszą, sporządzać i publikować swoje ustawowe roczne sprawozdania finansowe zgodnie z MSSF zatwierdzonymi przez Unię Europejską. W przypadku nieskorzystania z takiej możliwości ustawowe roczne sprawozdania	Pozostałe podmioty spoza notowań giełdowych są zobowiązane do sporządzania, składania i publikowania swoich rocznych sprawozdań finansowych zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 19 grudnia 2002 r. o rejestrze handlowym i spółkach, oraz o rachunkowości i sprawozdaniach

	Zasady rachunkowości	Uprawnienie do ustalania standardów rachunkowości	MSSF zatwierdzone przez UE (kto jest wymagany)	Inne jednostki / wybór lokalnych GAAP/MSSF
	<p>(tzw. "Rozporządzenie MSR"). Zgodnie z tym, muszą one opracowywać i publikować swoje skonsolidowane sprawozdania finansowe zgodnie z MSSF zatwierdzonymi przez Unię Europejską. Ten wymóg obowiązuje wszystkie spółki notowane na giełdzie, niezależnie od branży, w jakiej działają, na przykład banki, firmy ubezpieczeniowe i inne podmioty.</p>		<p>finansowe spółek notowanych na giełdzie sporządzane są zgodnie z przepisami krajowymi opisanymi poniżej.</p> <p>Spółki nienotowane na giełdzie, takie jak banki, ubezpieczyciele i inne przedsiębiorstwa, mają obowiązek sporządzać i publikować swoje ustawowe roczne sprawozdania finansowe, a także – jeśli ma to zastosowanie – skonsolidowane sprawozdania finansowe zgodnie z odpowiednimi przepisami. Na przykład banki nienotowane na giełdzie muszą przestrzegać przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1992 r. odnoszącej się do (1) rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych instytucji kredytowych podlegających prawu luksemburskiemu oraz (2) obowiązków związanych z publikacją dokumentów księgowych oddziałów instytucji kredytowych i instytucji finansowych regulowanych prawem obcym („prawo rachunkowości LUX banków”) wynikającym z dyrektywy UE 86/635/EWG z dnia 8 grudnia 1986 r., natomiast ubezpieczyciele nienotowani na giełdzie zobowiązani są do przestrzegania przepisów ustawy z dnia 8 grudnia 1994 r. o</p>	<p>rocznych przedsiębiorstw, a także – jeśli jest to konieczne – ich skonsolidowanych sprawozdań finansowych, zgodnie z ustaleniami Tytułu XVII Ustawy z dnia 10 sierpnia 1915 r. o spółkach handlowych, wynikającymi z dyrektywy UE 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 r.</p> <p>Pomimo przepisów specyficznych dla ich branż oraz wielkości przedsiębiorstw, prawo rachunkowe LUX, prawo księgowe LUX banków i prawo rachunkowe ubezpieczeń LUX mają wspólną strukturę opartą na trójstopniowym systemie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • domyślny system oparty na ostrożności i koszcie historycznym ("LuxGAAP"); • opcjonalny system obejmujący MSSF przyjęte przez UE; • pośredni system opcjonalny obejmujący LuxGAAP z wartością godziwą i/lub innymi opcjami MSSF

	Zasady rachunkowości	Uprawnienie do ustalania standardów rachunkowości	MSSF zatwierdzone przez UE (kto jest wymagany)	Inne jednostki / wybór lokalnych GAAP/MSSF
			roczne i skonsolidowane sprawozdania finansowe zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji podlegające prawu luksemburskiemu („ustawa o rachunkowości ubezpieczeń LUX”) wynikającemu z dyrektywy UE 91/674/EWG z dnia 19 grudnia 1991 r.	Wreszcie, podmioty non-profit mają obowiązek sporządzania ustawowych rocznych sprawozdań finansowych. W przypadku braku dedykowanych standardów rachunkowości podmioty te zazwyczaj decydują się na stosowanie LuxGAAP w zakresie mającym zastosowanie do innych przedsiębiorstw.
 Malta	Maltańska ustawa o spółkach z 1995 r. określa podstawowe wymogi dotyczące sprawozdawczości finansowej dla wszystkich spółek. Należą do nich wymogi dotyczące sporządzania sprawozdań finansowych, obowiązkowe badania oraz obowiązujące standardy rachunkowości i standardy audytu. Ustawa o spółkach została zmieniona w 2008 r. w taki sposób, że spółki maltańskie stosują obecnie MSSF zatwierdzone przez UE, a nie MSSF wydane przez Międzynarodową Radę Standardów Rachunkowości (“RMSR”), jak miało to miejsce przed 2008 r.	Organem odpowiedzialnym za ustalanie standardów rachunkowości jest Maltańska Rada Księgowa. Maltańska Rada Księgowa została utworzona na mocy Ustawy o zawodzie księgowego i ma różne obowiązki związane z regulacją i nadzorem zawodu księgowego na Malcie, w tym ustalaniem standardów rachunkowości.	MSSF są wymagane we sprawozdaniach finansowych, zarówno indywidualnych, jak i skonsolidowanych, wszystkich spółek notowanych na rynku regulowanym, banków, instytucji ubezpieczeniowych oraz niektórych innych podmiotów nadzorowanych w sektorze finansowym. Dodatkowo większe przedsiębiorstwa uznawane za istotne dla lokalnej gospodarki muszą również stosować MSSF zatwierdzone przez UE, jeśli spełniają któreś z poniższych kryteriów: (i) całkowita wartość aktywów przekraczająca 17 500 000 EUR; (ii) całkowity dochód przekraczający 35 000 000 EUR; (iii) średnia liczba pracowników przekraczająca 250; lub (iv) akcjonariusz posiadający 20% lub więcej wyemitowanych akcji żąda zastosowania pełnych MSSF	Pozostałe podmioty, które nie spełniają kryteriów wymienionych wcześniej, mogą wybrać pomiędzy ogólnymi zasadami rachunkowości dla małych i średnich podmiotów (“GAPSME”), opracowanymi przez Maltański Instytut Księgowych, a pełnymi MSSF. GAPSME różnią się od MSSF dla MŚP poprzez zawarcie kilku specyficznych modyfikacji.

	Zasady rachunkowości	Uprawnienie do ustalania standardów rachunkowości	MSSF zatwierdzone przez UE (kto jest wymagany)	Inne jednostki / wybór lokalnych GAAP/MSSF
			zatwierdzonych przez UE.	
 Holandia	<p>Sprawozdania roczne Tytuł 9 holenderskiego kodeksu cywilnego z 2016 r. (z późniejszymi zmianami) określa wymogi dotyczące sporządzania sprawozdań finansowych, w tym mające zastosowanie standardy rachunkowości i progi sprawozdawczości finansowej.</p>	<p>Zgodnie z prawem za uchwalanie standardów sprawozdawczości finansowej w Holandii odpowiedzialna jest Holenderska Rada Standardów Rachunkowości ("DASB").</p>	<p>MSSF zatwierdzone przez Unię Europejską są obowiązkowe dla przygotowania sprawozdań finansowych, zarówno jednostkowych, jak i skonsolidowanych, dla spółek notowanych na giełdzie oraz jednostek interesu publicznego. Jednostki interesu publicznego to banki, instytucje kredytowe, ubezpieczyciele oraz inne przedsiębiorstwa, instytucje lub organy publiczne, które zostały wymienione w art. 2 ustawy o nadzorze nad firmami audytorskimi. Ponadto ustawa ta daje możliwość ustawodawcy do rozszerzenia definicji jednostek interesu publicznego poprzez Sekcję 2, która dotychczas nie została wykorzystana.</p>	<p>Spółki podlegające regulacjom oraz spółki średnie są zobowiązane do stosowania Holenderskich Standardów Rachunkowości ("holenderskie GAAP").</p> <p>Małe jednostki mają wybór spośród czterech opcji/standardów dotyczących sporządzania sprawozdań finansowych w Holandii: holenderska ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych, holenderskie standardy rachunkowości dla małych jednostek, holenderskie standardy rachunkowości dla średnich i dużych podmiotów, lub MSSF zatwierdzone przez UE oraz sekcje holenderskich standardów rachunkowości dla średnich i dużych jednostek.</p> <p>Małe jednostki są definiowane jako te, które spełniają co najmniej dwa z trzech następujących kryteriów: (i) przychody poniżej 8,8 mln euro; (ii) aktywa poniżej 4,4 mln euro; oraz (iii) liczba pracowników poniżej 50.</p>
	<p>Dekret z mocą ustawy nr 262/1986, ostatnio zmieniony dekretem z mocą ustawy nr</p>	<p>Dekret z mocą ustawy nr 134/2012, ostatnio zmieniony dekretem z mocą ustawy nr</p>	<p>Zgodnie z regulacjami Unii Europejskiej, Portugalia nakłada obowiązek korzystania z MSSF</p>	<p>W pewnych okolicznościach wszystkie spółki sektora przedsiębiorstw mogą stosować</p>

	Zasady rachunkowości	Uprawnienie do ustalania standardów rachunkowości	MSSF zatwierdzone przez UE (kto jest wymagany)	Inne jednostki / wybór lokalnych GAAP/MSSF
Portugalia	<p>9/2022, Código das Sociedades Comercias, określa podstawowe funkcje sprawozdawcze dla wszystkich podmiotów gospodarczych i nakłada na spółki obowiązek prowadzenia ksiąg rachunkowych oraz sporządzania rocznych sprawozdań finansowych sprawozdania.</p> <p>Sistema de Normalização Contabilística, ustanowiony dekretem z mocą ustawy nr 158/2009 i ustalony dekretem z mocą ustawy nr 98/2015, ustanawiający różne systemy w zakresie sprawozdawczości finansowej w źródłach mocy i charakteru jednostek.: (a) Norma Contabilística para Microentidades (NCRF-ME), dla mikroprzedsiębiorstw; b) Normas Contabilísticas de Relato Financeiro para Pequenas Entidades (NCRF-PE) w przypadku małych i średnich podmiotów; c) Norma Contabilística para Entidades do Setor Não Lucrativo (NCRF-ESNL) w uzasadnieniu podmiotu non-profit; oraz d) Normas Contabilísticas de Relato Financeiro (NCRF) w przypadku wszystkich innych podmiotów</p>	<p>84/2019, przyznaje Comissão de Normalização Contabilística, podlegające Ministerstwu Finansów, uprawnienia do ustalania standardów rachunkowości dla przedsiębiorstw i sektora publicznego podmioty sektora.</p>	<p>zatwierdzonych przez Komisję Europejską podczas sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych spółek notowanych na giełdzie oraz spółek z zarejestrowanym długiem.</p>	<p>MSSF w swoich skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych. Samodzielne spółki na terytorium lokalnym mogą stosować MSSF jedynie wówczas, gdy są podmiotami zależnymi grupy w UE, która stosuje MSSF i w pełni konsoliduje portugalską samodzielną spółkę.</p>

	Zasady rachunkowości	Uprawnienie do ustalania standardów rachunkowości	MSSF zatwierdzone przez UE (kto jest wymagany)	Inne jednostki / wybór lokalnych GAAP/MSSF
	innych niż spółka notowane na giełdzie, banki, instytucje finansowe i towarzystwa ubezpieczeniowe.			
 Rumunia	<p>Rozporządzenie Ministra Finansów Publicznych nr 1802/2014 określa zasady rachunkowości przy sporządzaniu jednostkowych rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami. Ustawa 82/1991 z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami, znana również jako Ustawa o rachunkowości, ustanawia Ministerstwo Finansów Publicznych jako organ ustalający standardy rachunkowości w Rumunii, odpowiedzialny za transpozycję przepisów UE wymagających stosowania MSSF zatwierdzonych przez Radę Komisji Europejskiej do prawa krajowego.</p>	<p>Ministerstwo Finansów Publicznych jest instytucją ustalającą standardy rachunkowości w Rumunii. MFP jest również odpowiedzialny za zatwierdzanie standardów rachunkowości ustalonych przez organy regulacyjne banków, ubezpieczeń i towarzystw emerytalnych. Banki są nadzorowane przez Narodowy Bank Rumunii. Nadzór nad towarzystwami ubezpieczeniowymi i emerytalnymi sprawuje Komisja Nadzoru Finansowego. Każdy organ regulacyjny wymaga, aby podmioty podlegające jego nadzorowi stosowały MSSF zatwierdzone przez UE.</p>	<p>Oprócz obowiązkowych wymogów stosowania MSSF w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych, zgodnie z rozporządzeniem MFP nr 881/2012 wszystkie spółki notowane na giełdzie są zobowiązane do stosowania MSSF zatwierdzonych przez UE w swoich rocznych sprawozdaniach finansowych. MFP umożliwiło także spółkom, które nie prowadzą obrotu na rynku regulowanym, wybór między MSSF zatwierdzonymi przez UE dla skonsolidowanych sprawozdań finansowych, a rumuńskimi standardami rachunkowości ("RAS") ustalonymi przez MFP.</p> <p>Istnieją trzy poziomy RAS mające zastosowanie do podmiotów rumuńskich w zależności od ich wielkości. Spółki, które przekraczają co najmniej dwa z poniższych progów, muszą stosować bardziej kompleksowy zestaw RAS: (i) suma aktywów przekracza 4 000 000 EUR; (ii) obrót netto przekracza 8 000 000 EUR; oraz (iii) liczba pracowników przekracza 50.</p>	<p>Podmioty, które nie przekraczają progów, muszą stosować prostszy zestaw standardów. Dodatkowo podmioty mikro korzystają z dalszych zwolnień. MSSF dla MŚP nie zostały przyjęte w Rumunii.</p>

	Zasady rachunkowości	Uprawnienie do ustalania standardów rachunkowości	MSSF zatwierdzone przez UE (kto jest wymagany)	Inne jednostki / wybór lokalnych GAAP/MSSF
 Słowacja	<p>Ustawa nr 431/2002 Dz. O rachunkowości określa wymagania dotyczące sporządzania sprawozdań finansowych, w tym obowiązujące standardy rachunkowości i progi sprawozdawczości finansowej.</p>	<p>Zgodnie z prawem za uchwalanie standardów sprawozdawczości finansowej na Słowacji odpowiedzialne jest Ministerstwo Finansów.</p>	<p>Zgodnie z ramami prawnymi UE, rozporządzeniem WE 1606/2002, w wersji transponowanej do ustawodawstwa krajowego, podmioty notowane na giełdzie są zobowiązane do stosowania standardów MSSF zatwierdzonych przez UE w odniesieniu do skonsolidowanych sprawozdań finansowych. Ponadto wszystkie pozostałe spółki mogą stosować MSSF w swoich skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych.</p>	<p>Słowacja również wykorzystwała następujące opcje: (i) stosowanie MSSF zatwierdzonych przez UE w obowiązkowych sprawozdaniach finansowych, zarówno skonsolidowanych, jak i jednostkowych, PIE; (ii) zezwolenie na stosowanie MSSF zatwierdzonych przez UE w jednostkowych sprawozdaniach finansowych spółek, których papiery wartościowe są notowane na rynku regulowanym, ale nie są PIE; oraz (iii) wymaganie stosowania MSSF zatwierdzonych przez UE w formie przyjętej przez UE w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych spółek, których papiery wartościowe nie są notowane na rynku publicznym.</p>
 Słowenia	<p>Ustawa o spółkach określa wymogi dotyczące sporządzania sprawozdań finansowych przedsiębiorstw w Słowenii i transponuje dyrektywę WE w sprawie rachunkowości (2013/34/UE). Ustawa określa standardy rachunkowości, które mają stosować poszczególne rodzaje podmiotów w zależności od ich wielkości i odpowiedzialności publicznej. Oprócz przepisów ustawy o</p>	<p>Słoweńskie Standardy Rachunkowości ("SAS") są opracowywane przez Słoweński Instytut Audytorów. SAS są zatwierdzane przez Ministra Finansów oraz Ministra Rozwoju Gospodarczego i Technologii.</p>	<p>Jednostki interesu publicznego, zdefiniowane jako spółki notowane na giełdzie, instytucje kredytowe, zakłady ubezpieczeń, fundusze emerytalne oraz spółki z bezpośrednią lub pośrednią własnością państwa lub gminy, mają obowiązek stosowania MSSF zatwierdzonych przez UE w swoich skonsolidowanych i jednostkowych sprawozdaniach finansowych. Spółki stosujące MSSF muszą to robić przez co najmniej pięć lat.</p>	<p>Wszystkie pozostałe spółki mają możliwość stosowania MSSF lub SAS opracowanych przez Słoweński Instytut Audytorów. SAS posiadają aprobatę Ministra Finansów oraz Ministra Rozwoju Gospodarczego i Technologii. Po zatwierdzeniu przez oba ministerstwa standardy publikowane są w Dzienniku Urzędowym. Pewne wyjątki mają zastosowanie w przypadku mikro</p>

	Zasady rachunkowości	Uprawnienie do ustalania standardów rachunkowości	MSSF zatwierdzone przez UE (kto jest wymagany)	Inne jednostki / wybór lokalnych GAAP/MSSF
	<p>spółkach banki mają obowiązek składać jednostkowe i skonsolidowane sprawozdania finansowe w Banku Słowenii. Wszystkie spółki notowane na giełdzie podlegają także Ustawie o rynku instrumentów finansowych, zasadom notowań na Giełdzie Papierów Wartościowych w Lublanie oraz przepisom Agencji Rynku Papierów Wartościowych. Firmy ubezpieczeniowe muszą także przestrzegać wymogów sprawozdawczych określonych w ustawie o ubezpieczeniach.</p>			<p>i MŚP. Mogą oni: (i) składać skrócone bilanse; (ii) sporządzać skrócone rachunki zysków i strat, z zachowaniem określonych limitów; oraz (iii) spółki, których papiery wartościowe nie są przedmiotem obrotu na rynku regulowanym, są zwolnione z obowiązku sporządzania Raportów biznesowych. Jednakże niektórych typów spółek nigdy nie uważa się za MMŚP, niezależnie od ich wielkości (tj. banki, towarzystwa ubezpieczeniowe, spółki notowane na giełdzie i wszelkie spółki zobowiązane do sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych zgodnie z MSSF). MSSF dla MŚP nie są wymagane w Słowenii.</p>
 Hiszpania	<p>Kodeks Handlowy nakłada na spółki obowiązek prowadzenia ksiąg rachunkowych i zapewnia podstawowe ramy prawne rachunkowości. Zgodnie z Kodeksem Handlowym wszystkie spółki muszą sporządzać sprawozdania finansowe zgodnie z hiszpańskim ogólnym planem rachunkowości i składać je w Rejestrze Handlowym.</p>	<p>Na mocy dekretu królewskiego 302/1989 Instituto de Contabilidad y Auditoría de Cuentas, agencja w ramach Ministerstwa Gospodarki, Przemysłu i Konkurencyjności, jest odpowiedzialna za proponowanie hiszpańskich ogólnie przyjętych zasad rachunkowości dostosowanych do rozporządzeń UE i zharmonizowanych z przepisami UE -zatwierdzone standardy.</p>	<p>W pierwszej dekadzie XXI wieku hiszpańskie przepisy dotyczące rachunkowości były zmieniane w celu dostosowania do standardów międzynarodowych i wymogów UE w zakresie rachunkowości. Od 2005 r. spółki notowane na giełdzie mają obowiązek sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych zgodnie z MSSF zatwierdzonymi przez UE w związku z rozporządzeniem UE nr 1606/2002.</p>	<p>W 2007 r. dekretem królewskim 1514/2007 zatwierdzono zmienione hiszpańskie ogólnie przyjęte zasady rachunkowości dla sprawozdań jednostkowych wszystkich spółek, a w 2010 r. dekretem królewskim 1159/2010 zatwierdzono hiszpańskie ogólnie przyjęte zasady rachunkowości dla skonsolidowanych sprawozdań rocznych.</p>

	Zasady rachunkowości	Uprawnienie do ustalania standardów rachunkowości	MSSF zatwierdzone przez UE (kto jest wymagany)	Inne jednostki / wybór lokalnych GAAP/MSSF
 Szwecja	<p>Ustawa o sprawozdaniach rocznych z 1995 r. (ze zmianami z 2016 r.) obowiązująca w Szwecji określa wymogi dotyczące sporządzania sprawozdań finansowych, w tym obowiązujące standardy rachunkowości i progi sprawozdawczości finansowej.</p>	<p>Zgodnie z prawem Bokföringsnämnden (BFN; Szwedzka Rada Standardów Rachunkowości) jest organem rządowym posiadającym ustawowe uprawnienia do opracowywania ogólnie przyjętych zasad rachunkowości w Szwecji, natomiast Finansinspektionen (SFSA; Szwedzki Urząd Nadzoru Finansowego) jest odpowiedzialny za wydawanie wymaganych standardów dla firm finansowych.</p>	<p>Na dzień oceny MSSF zatwierdzone przez UE są wymagane w przypadku skonsolidowanych sprawozdań finansowych wszystkich spółek, których papiery wartościowe obracają się na rynku regulowanym, a także innych jednostek interesu publicznego, do których zaliczają się instytucje kredytowe i towarzystwa ubezpieczeniowe.</p>	<p>Chociaż MSSF dla MŚP nie zostały jeszcze przyjęte w tej jurysdykcji, Szwecja opracowała krajowy standard rachunkowości, znany jako BFNAR 2012:1 (K3), oparty na MSSF dla MŚP, który ma być stosowany w przypadku dużych podmiotów, których papiery wartościowe nie są przedmiotem publicznego obrotu. Małe podmioty mogą zdecydować się na stosowanie krajowych standardów rachunkowości BFNAR 2016:10, również opracowanych przez BFN, lub na stosowanie tych samych standardów, które stosują duże podmioty.</p>

8.3 Załącznik C – Kwestionariusz oceny (wszystkie kraje członkowskie UE)

1	Which country do you represent?
2	Is the description of the accounting framework in your country and authority to set accounting standards correct and up to date? + Comment
3	Apart from general accounting standards (i.e. local-GAAP or IFRS) are there any other official 'best practices' (such as local FAQ, help guides, explanatory notes etc.) that are recommended or obligatory to apply? + Comment
4	Is the description of entities that are required, permitted, or not required to apply IFRS in your country (provided in the attached linked file) correct and up to date?
5	<p>In the case of voluntary IFRS application, are there any accompanying additional obligations to be met (additional to those that are normally applied by the entities reporting under local GAAP), such as an obligatory audit?</p> <p>(for example: transitioning to IFRS requires an ISAE 3000 audit opinion of IFRS readiness; obligatory audit regardless of the size of an entity every year or in the year of adoption of IFRS) + Comment</p>
6	<p>The areas listed below are not regulated or covered by IFRS. Are there any special regulations included in local GAAP that are obligatory specifically for IFRS users?</p> <ul style="list-style-type: none"> ● General requirements for bookkeeping (such as minimum requirements for accounting documents or format of reports generated from the bookkeeping system) ● Additional obligatory disclosures to be presented in financial statements of IFRS users OTHER than those required by IFRS (for example audit fees or number of employees, other) ● Chart of accounts' templates ● Financial statements signing off regulations ● Other (specify in comments)
7	<p>Are there any specific conditions or requirements to be met for entities deciding for a conversion from IFRS to local GAAP?</p> <p>(for example: 'wait' period (entity cannot transfer back to local GAAP after a transition to IFRS for 3 years; mandatory disclosures, audit / review after conversion regardless of the size of the entity) + Comment</p>
8	<p>What kind of entities are required to keep books of accounts (irrespective of their form) that complies with the general rules of double entry?</p> <p>(for example: all companies regardless of size; tradesmen, farmers and foresters who exceed a certain turnover and profit limit; all commercial enterprises regardless of ownership and liability (e.g. commercial foundations, co-operative societies, partnerships, limited partnerships, sole entrepreneurs, and branches).</p>
9	<p>Are there any regulations that must be followed relating to bookkeeping techniques and conditions?</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Language requirements ● Currency requirements ● Currency translation requirements ● Any minimum functionalities of ERP or other bookkeeping systems defined ● Requirements relating to general ledger and supporting ledgers

	<ul style="list-style-type: none"> • Types and forms of any mandatory reports generated from the bookkeeping systems • Rules for period closing • Archaization requirements • Rules for any accounting documents such as format of invoices issued or journal entries requirements • Other (specify in comments)
10	<p>Is there any public (state affiliated) certification process for book-keeping (ERP) systems that is available or required to obtain?</p> <p>(for example: entities can use a digital bookkeeping system approved by the National Business Authority, or if not using such a system, enterprises are required to fulfil the requirements themselves.</p> <p>When enterprises file their annual report, they are required to disclose the name and legal number of the supplier of the digital bookkeeping systems they have used during the financial year. If enterprises use their own systems, the systems used must be disclosed.) + Comment</p>
11	<p>Are there any regulations related to cybersecurity in the accounting and bookkeeping area? (for example: A digital bookkeeping system that is offered or used for bookkeeping in accordance with this Act must meet the following requirements: meet recognised standards for IT security, including user and access management, and ensure automatic backup of records and receipts.) + Comment</p>
12	<p>Are there any local GAAP regulations relating to recognition and measurement of:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cloud computing • Software as a service (SaaS) • Crypto-assets and similar (such as tokens in internet games) • Modern types of payment processing (digital wallet payments, PayPal, Apple pay etc.) • Any other special e-commerce aspects (in-built social shopping solutions, in-app purchases) • Other (specify in comments)
13	<p>Are there any specific regulations defining aspects of inventory stock count?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Frequency • Timing • Methodology • Other (specify in comments)
14	<p>Are there any specific regulations for fixed assets physical inspection?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Frequency • Timing • Methodology • Other (specify in comments)
15	<p>Is there any template for a chart of accounts that must be applied by some or all entities? + Comment</p>
16	<p>Are there any templates for financial statements? + Comment</p>
17	<p>Is there any binding tagging system, similar to the ESEF system, that must be applied for local reporting and filing? + Comment</p>
18	<p>Are there any regulations related to financial reporting other than year-end reporting, such as:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Interim reporting • Reporting for mergers or acquisitions or similar transactions

	<ul style="list-style-type: none"> ● Reporting connected with entity liquidation process ● Other (specify in comments)
19	Except for tax reporting purposes, are there any other regulatory reporting requirements that would require a different measurement and recognition approach? + Comment
20	Is it allowed for some types of entities (such as entities of a certain size) to apply tax rules for accounting purposes? + Comment
21	<p>Are there any simplifications related to local reporting requirements, accounting rules and book-keeping that are available for entities of certain type or size?</p> <p>(for example: micro companies not subject to the commerce code doesn't have to keep their books in accordance with the general rules of double-entry accounting; some entities are allowed to file simplified reports – supported by single-entry bookkeeping) + Comment</p>
22	<p>What kind of entities (in terms of size, type, industry etc.) are subject to obligatory audit?</p> <p>(for example: thresholds for statutory audit are: (i) entities that exceed at least two of the following—total assets equivalent to X million EUR, total revenue equivalent to Y million BGN, and an average number of employees of 50; (ii) PIEs; (iii) groups which include PIE; (iv) joint-stock companies and limited partnerships with shares)</p>
23	<p>Are there any expected major changes to the local GAAP regulations?</p> <p>(for example: there is a new legislative proposal that companies in reporting class X will get the opportunity to submit their annual report solely in English; the specific requirements for digital bookkeeping systems will be determined relating to digital support of registration and storage). + Comment</p>
24	<p>During the last 5 years have there been any major changes to the local GAAP accounting regulations?</p> <p>We are mostly interested in digitalization, ERP requirements, simplifications of financial reporting requirements for entities of certain size or type. + Comment</p>

8.4 Załącznik D – Kwestionariusz oceny wizyty studyjnej (wybrane kraje)

1. Wizyta studyjna w Danii – program spotkania

- Automatyczne Raportowanie biznesowe, a nowe prawo księgowo;
- Rozważania dotyczące nowych regulacji w Polsce;
- Duńska Ustawa o rachunkowości;
- Wdrożenie nowych wymagań wobec cyfrowych systemów księgowych;
- Inwentaryzacja.

2. Niemcy – korespondencja e-mail (nasze pytania)

a. Obszar – inwentaryzacja

- o Czy istnieją wytyczne/często zadawane pytania użytkowników w przypadku podmiotu stosującego metodę pobierania próbek podczas inwentaryzacji?
- o Czy rozważają Państwo ryzyko związane z obowiązującymi przepisami prawnymi dotyczącymi uproszczonej inwentaryzacji, w tym możliwością pobierania próbek (losowych, przy użyciu uzasadnionych metod statystycznych) w porównaniu z pełną fizyczną inwentaryzacją przeprowadzoną przez Ministerstwo Finansów i inne organy (zwłaszcza organy podatkowe)?

b. Obszar – księgowość

- o Czy przeprowadzane są przez władze procedury kontrolne sprawdzające, czy podmioty przestrzegają zapisów określonych w ogólnie przyjętych zasadach rachunkowości w systemach księgowych (GoBD)?
- o Czy pojawiają się jakiegokolwiek trudności dla spółek, zwłaszcza małych i średnich przedsiębiorstw, związane z wymogiem udostępniania w formie cyfrowej wszystkich informacji strukturalnych niezbędnych do oceny danych, zgodnie z GoBD, podczas kontroli podatkowej przeprowadzanej przez organy podatkowe?
- o Czy podmioty różnej wielkości napotykają trudności w przestrzeganiu zasad GoBD? W przypadku występowania problemów, jakiego rodzaju są one?
- o Jakie korzyści płyną z punktu widzenia organów certyfikujących systemy archiwizacji elektronicznej w ramach niemieckiego standardu audytu PS880?

3. Węgry – korespondencja e-mail (nasze pytania)

a. Ogólne zasady rachunkowości

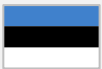

- o Szablon sprawozdania finansowego (dla jednostek mikro) oraz szablonów bilansu, zysków i strat oraz przepływów pieniężnych dla pozostałych jednostek (zalecany do stosowania z możliwością rozbudowy lub dostosowania);
- o Przepisy specyficzne dla danej branży (np. dla spółek ubezpieczeniowych, funduszy inwestycyjnych, fundacji itp., które posiadają specjalne regulacje w ramach węgierskich ogólnie przyjętych zasad rachunkowości);

- Twoja baza pytań i odpowiedzi wydawanych przez Ministerstwo Finansów i Izbę Audytorów oraz przykłady sprawozdań finansowych, które warto wykorzystać;
 - Twój proces corocznych modyfikacji ustawy;
 - Wszelkie spodziewane istotne zmiany w lokalnych przepisach GAAP.
- b. Stosowanie MSSF (na zasadzie dobrowolności i obowiązku) oraz konsekwencje dla jednostek, które mogą swobodnie wybierać pomiędzy węgierskimi ogólnie przyjętymi zasadami rachunkowości a MSSF, na przykład:
- Opinia audytowa ISAE 3000 dotycząca gotowości na MSSF;
 - Licencja specjalna „Księgowy akredytowany według MSSF i biegły rewident akredytowany według MSSF” dla specjalistów w dziedzinie księgowości i audytu
 - Specjalne regulacje zawarte w lokalnych ogólnie przyjętych zasadach rachunkowości, które są obowiązkowe szczególnie dla użytkowników MSSF, na przykład:
 - i. Ogólne wymagania dotyczące prowadzenia ksiąg rachunkowych (takie jak minimalne wymagania dotyczące dokumentów księgowych czy format Raportów generowanych z systemu księgowego);
 - ii. Dodatkowe obowiązkowe ujawnienia, które należy przedstawić w sprawozdaniach finansowych użytkowników MSSF inne niż te wymagane przez MSSF (np. wynagrodzenie za badanie lub liczba pracowników. inne)
 - iii. Regulamin podpisywania sprawozdań finansowych
 - iv. Inne? Ujawnianie informacji, zakres konsolidacji, zlecenie audytu, śledzenie faktur i innych dokumentów uzupełniających, obowiązek inwentaryzacji, obowiązki sprawozdawcze, przygotowanie sprawozdania zarządu
 - Lokalne przepisy GAAP dotyczące rozpoznawania i pomiaru kryptowalut (pytania i odpowiedzi dotyczące tego obszaru)
- c. Digitalizacja (funkcjonalności systemów księgowych, wymagania dotyczące archiwizacji i bezpieczeństwa danych, proces certyfikacji systemów księgowych) – jeżeli występuje
- d. Uproszczenia związane z wymogami sprawozdawczymi
- 9 Warunki dla podmiotów gospodarczych prowadzących księgi podwójnego zapisu, które mogą sporządzać uproszczone sprawozdanie roczne;
- 10 Dalsze uproszczone zasady dla mikropodmiotów;
- 11 Jakie są kryteria umożliwiające spółkom złożenie uproszczonych sprawozdań finansowych, bazujących na zasadzie księgowości pojedynczego wpisu?
- e. Przepisy, których należy przestrzegać, dotyczące technik i warunków prowadzenia ksiąg rachunkowych
- Wszelkie zasady rachunkowości i księgowość dostępne dla podmiotów określonego rodzaju i wielkości;
 - Procedury uproszczonej inwentaryzacji;

- Koncepcja zdefiniowania pierwszej cyfry wykresu określona w ustawie np. 1-3 to aktywa, 4 pasywa i kapitał własny (aplikacja przez system ERP lub tablicę mapująca poza systemem);
- Regulacje związane ze sprawozdawczością finansową inną niż sprawozdawczość na koniec roku, takie jak:
 - Raportowanie tymczasowe
 - Raportowanie fuzji, przejęć lub podobnych transakcji
 - Raportowanie związane z procesem likwidacji podmiotu
- Zdefiniowano minimalne funkcjonalności ERP lub innych systemów księgowych;
- Wymagania dotyczące księgi głównej i ksiąg pomocniczych;
- Zasady zamknięcia okresu;
- Zasady dotyczące wszelkich dokumentów księgowych, takie jak format wystawianych faktur lub wymogi dotyczące zapisów księgowych
- Wymogi archiwizacyjne, których należy przestrzegać, dotyczące technik i warunków prowadzenia ksiąg rachunkowych.

8.5 Załącznik E – Analiza porównawcza podmiotów mikro, małych i średnich

	Mikro przedsiębiorstwa	Małe Przedsiębiorstwa	Średnie Przedsiębiorstwa
 Austria	<ul style="list-style-type: none"> • suma bilansowa (aktywa): 350,000 EUR • obrót (przychód): 700,000 EUR • średnia liczba pracowników: 10 	<ul style="list-style-type: none"> • suma bilansowa (aktywa): 1.5 miliona EUR • obrót (przychód): 10 milionów EUR • średnia liczba pracowników: 50 	<ul style="list-style-type: none"> • suma bilansowa (aktywa): 20 milionów EUR • obrót (przychód): 40 milionów EUR • średnia liczba pracowników: 250
 Belgium	<ul style="list-style-type: none"> • suma bilansowa (aktywa): 350,000 EUR • obrót (przychód): 700,000 EUR • średnia liczba pracowników: 10 	<ul style="list-style-type: none"> • suma bilansowa (aktywa): 4.5 miliona EUR – obrót (przychód): 9 milionów EUR • średnia liczba pracowników: 50 • Spółka jest mała, jeśli przekracza nie więcej niż 1 z powyższych progów. 	<ul style="list-style-type: none"> • -
 Bulgaria	<ul style="list-style-type: none"> • *1 BGN = 0.51 EUR – suma bilansowa (aktywa): ~ 700,000 EUR • obrót (przychód): ~ 350,000 EUR • średnia liczba pracowników: 10 	<ul style="list-style-type: none"> • *1 BGN = 0.51 EUR – suma bilansowa (aktywa): ~ 4 milionów EUR • obrót (przychód): ~ 8 milionów EUR • średnia liczba pracowników: 50 	<ul style="list-style-type: none"> • *1 BGN = 0.51 EUR – suma bilansowa (aktywa): ~ 18 milionów EUR • obrót (przychód): ~ 38 milionów EUR – średnia liczba pracowników: 250
 Croatia	-	<ul style="list-style-type: none"> • *1 HRK = 0.132732 EUR – suma bilansowa (aktywa): ~ 4 milionów EUR • obrót (przychód): ~ 8,5 miliona EUR • średnia liczba pracowników: 50 	<ul style="list-style-type: none"> • *1 HRK = 0.132732 EUR – suma bilansowa (aktywa): ~ 20 milionów EUR • obrót (przychód): ~ 35 milionów EUR • średnia liczba pracowników: 250
 Republic of Cyprus	-	<ul style="list-style-type: none"> • suma bilansowa (aktywa): 4 miliony EUR • obrót (przychód): 8 milionów EUR • średnia liczba pracowników: 50 	<ul style="list-style-type: none"> • suma bilansowa (aktywa): 20 milionów EUR • obrót (przychód): 40 milionów EUR • średnia liczba pracowników: 250
 Czechia	-	<ul style="list-style-type: none"> • *1 CZK = 0.042194 EUR – 	<ul style="list-style-type: none"> • suma bilansowa (aktywa): ~ 20

	Mikro przedsiębiorstwa	Małe Przedsiębiorstwa	Średnie Przedsiębiorstwa
Czech Republic		<ul style="list-style-type: none"> suma bilansowa (aktywa): ~ 4 miliony EUR • obrót (przychód): ~ 8 milionów EUR • średnia liczba pracowników: 50 	<ul style="list-style-type: none"> milionów EUR • obrót (przychód): ~ 40 milionów EUR • średnia liczba pracowników: 250
 Denmark*	-		<ul style="list-style-type: none"> • *1 DKK = 0,1343 EUR • obrót: ~ 50 milionów EUR • średnia liczba pracowników: 250
 Estonia	<ul style="list-style-type: none"> • suma bilansowa (aktywa): 175,000 EUR • obrót (przychód): 50,000 EUR • średnia liczba pracowników: jeden akcjonariusz będący jednocześnie członkiem zarządu 	<ul style="list-style-type: none"> • suma bilansowa (aktywa): 4 miliony EUR • obrót (przychód): 8 milionów EUR • średnia liczba pracowników: 50 	<ul style="list-style-type: none"> • suma bilansowa (aktywa): 20 milionów EUR • obrót (przychód): 40 milionów EUR • średnia liczba pracowników: 250
 Finland	<ul style="list-style-type: none"> • suma bilansowa (aktywa): 350,000 EUR • obrót (przychód): 700,000 EUR • średnia liczba pracowników: 10 	<ul style="list-style-type: none"> • suma bilansowa (aktywa): 6 milionów EUR • obrót (przychód): 12 milionów EUR • średnia liczba pracowników: 50 	-
 France	<ul style="list-style-type: none"> • - 		<ul style="list-style-type: none"> • suma bilansowa (aktywa): 43 milionów EUR • obrót (przychód): 50 milionów EUR • średnia liczba pracowników: 250
 Germany	<ul style="list-style-type: none"> • suma bilansowa (aktywa): 350,000 EUR • obrót (przychód): 700,000 EUR • średnia liczba pracowników: 10 	<ul style="list-style-type: none"> • suma bilansowa (aktywa): 6 milionów EUR • obrót (przychód): 12 milionów EUR • średnia liczba pracowników: 50 	<ul style="list-style-type: none"> • suma bilansowa (aktywa): 20 milionów EUR • obrót (przychód): 40 milionów EUR • średnia liczba pracowników: 250
 Greece	<ul style="list-style-type: none"> • suma bilansowa (aktywa): 350,000 EUR • obrót (przychód): 700,000 EUR • średnia liczba pracowników: 10 	<ul style="list-style-type: none"> • suma bilansowa (aktywa): 4 miliony EUR • obrót (przychód): 8 milionów EUR • średnia liczba pracowników: 50 	<ul style="list-style-type: none"> • suma bilansowa (aktywa): 20 milionów EUR • obrót (przychód): 40 milionów EUR • średnia liczba pracowników: 250
	-		<ul style="list-style-type: none"> • suma bilansowa (aktywa): • obrót (przychód): 50 milionów

	Mikro przedsiębiorstwa	Małe Przedsiębiorstwa	Średnie Przedsiębiorstwa
Hungary			EUR <ul style="list-style-type: none"> średnia liczba pracowników: 250
 Ireland	<ul style="list-style-type: none"> suma bilansowa (aktywa): 350,000 EUR obrót (przychód): 700,000 EUR średnia liczba pracowników: 10 	<ul style="list-style-type: none"> suma bilansowa (aktywa): 6 milionów EUR obrót (przychód): 12 milionów EUR średnia liczba pracowników: 50 	<ul style="list-style-type: none"> suma bilansowa (aktywa): 20 milionów EUR obrót (przychód): 40 milionów EUR średnia liczba pracowników: 250
 Italy	<ul style="list-style-type: none"> suma bilansowa (aktywa): 2 miliony EUR obrót (przychód): 2 miliony EUR średnia liczba pracowników: 10 	<ul style="list-style-type: none"> suma bilansowa (aktywa): 10 milionów EUR obrót (przychód): 10 milionów EUR średnia liczba pracowników: 50 	<ul style="list-style-type: none"> suma bilansowa (aktywa): 43 miliony EUR obrót (przychód): 50 milionów EUR średnia liczba pracowników: 250
 Latvia	<ul style="list-style-type: none"> suma bilansowa (aktywa): 350,000 EUR obrót (przychód): 700,000 EUR średnia liczba pracowników: 10 	<ul style="list-style-type: none"> suma bilansowa (aktywa): 4 miliony EUR obrót (przychód): 8 milionów EUR średnia liczba pracowników: 50 	<ul style="list-style-type: none"> suma bilansowa (aktywa): 20 milionów EUR obrót (przychód): 40 milionów EUR średnia liczba pracowników: 250
 Lithuania	<ul style="list-style-type: none"> suma bilansowa (aktywa): 350,000 EUR obrót (przychód): 700,000 EUR średnia liczba pracowników: 10 	<ul style="list-style-type: none"> suma bilansowa (aktywa): 4 miliony EUR obrót (przychód): 8 milionów EUR średnia liczba pracowników: 50 	<ul style="list-style-type: none"> suma bilansowa (aktywa): 20 milionów EUR obrót (przychód): 40 milionów EUR średnia liczba pracowników: 250
 Luxembourg	-	<ul style="list-style-type: none"> suma bilansowa (aktywa): 10 milionów EUR obrót (przychód): 10 milionów EUR średnia liczba pracowników: 50 	<ul style="list-style-type: none"> suma bilansowa (aktywa): 43 milionów EUR obrót (przychód): 50 milionów EUR średnia liczba pracowników: 250
 Malta	-		<ul style="list-style-type: none"> suma bilansowa (aktywa): 43 milionów EUR obrót (przychód): 50 milionów EUR średnia liczba pracowników: 250
 Netherlands	<ul style="list-style-type: none"> suma bilansowa (aktywa): 350,000 EUR obrót (przychód): 700,000 EUR średnia liczba pracowników: 10 	<ul style="list-style-type: none"> suma bilansowa (aktywa): 6 milionów EUR obrót (przychód): 12 milionów EUR średnia liczba pracowników: 50 	<ul style="list-style-type: none"> suma bilansowa (aktywa): 20 milionów EUR obrót (przychód): 40 milionów EUR średnia liczba pracowników: 250

	Mikro przedsiębiorstwa	Małe Przedsiębiorstwa	Średnie Przedsiębiorstwa
 Portugal*	<ul style="list-style-type: none"> • suma bilansowa (aktywa): 400,000 • obrót (przychód): 800,000 • średnia liczba pracowników: 10 	<ul style="list-style-type: none"> • suma bilansowa (aktywa): 2-10 milionów EUR • obrót (przychód): 2-10 milionów EUR • średnia liczba pracowników: 50 	<ul style="list-style-type: none"> • suma bilansowa (aktywa): 43 milionów EUR • obrót (przychód): 50 milionów EUR • średnia liczba pracowników: 250
 Romania	<ul style="list-style-type: none"> • suma bilansowa (aktywa): 2 miliony EUR • obrót (przychód): 2 miliony EUR – średnia liczba pracowników: < 9 	<ul style="list-style-type: none"> • suma bilansowa (aktywa): 10 milionów EUR – obrót (przychód): 10 milionów EUR – średnia liczba pracowników: 10-49 	<ul style="list-style-type: none"> • suma bilansowa (aktywa): 43 milionów EUR • obrót (przychód): 50 milionów EUR • średnia liczba pracowników: 50 – 249
 Slovakia	<ul style="list-style-type: none"> • suma bilansowa (aktywa): 350,000 EUR • obrót (przychód): 700,000 EUR • średnia liczba pracowników: 10 	<ul style="list-style-type: none"> • suma bilansowa (aktywa): 4 miliony EUR • obrót (przychód): 8 milionów EUR • średnia liczba pracowników: 50 	-
 Slovenia	<ul style="list-style-type: none"> • suma bilansowa (aktywa): 350,000 EUR • obrót (przychód): 700,000 EUR • średnia liczba pracowników: 10 	<ul style="list-style-type: none"> • suma bilansowa (aktywa): 4 miliony EUR • obrót (przychód): 8 milionów EUR • średnia liczba pracowników: 50 	<ul style="list-style-type: none"> • suma bilansowa (aktywa): 20 milionów EUR • obrót (przychód): 40 milionów EUR • średnia liczba pracowników: 250
 Spain	<ul style="list-style-type: none"> • suma bilansowa (aktywa): 2 miliony EUR • obrót (przychód): 2 miliony EUR • średnia liczba pracowników: 10 	<ul style="list-style-type: none"> • suma bilansowa (aktywa): 10 milionów EUR • obrót (przychód): 10 milionów EUR • średnia liczba pracowników: 50 	<ul style="list-style-type: none"> • suma bilansowa (aktywa): 43 milionów EUR • obrót (przychód): 50 milionów EUR • średnia liczba pracowników: 250
 Sweden	-	<p>W szwedzkiej ustawie o rachunkowości małe przedsiębiorstwa definiuje się jako te, które nie są dużymi przedsiębiorstwami (duże przedsiębiorstwa: średnia liczba pracowników 50, suma bilansowa 40 mln EUR, obrót 80 mln EUR). Szwecja nie przyjęła MSSF dla MŚP. Jednakże Szwecja opracowała krajowy standard rachunkowości (znany jako BFNAR 2012-1) dla dużych spółek, których papiery wartościowe nie są przedmiotem publicznego obrotu, oparty na standardzie MSSF dla MŚP, ale z wieloma zmianami i wyjątkami</p>	

	Mikro przedsiębiorstwa	Małe Przedsiębiorstwa	Średnie Przedsiębiorstwa
			wynikającymi ze szwedzkiego prawa i „szwedzkiej praktyki” jak również odzwierciedlać szwedzkie prawo podatkowe.

*) W głównych poddanych przeglądowi przepisach dotyczących rachunkowości nie ma definicji MŚP. Państwo członkowskie nie przyjęło również MSSF dla MŚP. Definicję MŚP można znaleźć w różnych źródłach.

8.6 Załącznik F – Odpowiedzi na kwestionariusz oceny indywidualnej (wszystkie kraje członkowskie UE)

Zobacz oddzielny plik o nazwie „Załącznik F_Zasady rachunkowości w krajach UE – odpowiedzi.pdf”

© 2024 PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k.. In this document, "PwC" refers to PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. with its registered office in Warsaw at: ul. Polna 11, 00-633 Warszawa, KRS 0000270501, NIP 7010051646, REGON 140816658, having the status of a large company within the meaning of the Act of 8 March 2013 on counteracting excessive delays in commercial transactions, whose registration records are maintained by the District Court for the Capital City of Warsaw in Warsaw, 12th Business Division of the National Court Register, a member firm of PricewaterhouseCoopers International Limited, each member firm of which is a separate and independent legal entity. This publication has been prepared for general guidance on matters of interest only, and does not constitute professional advice. You should not act on the information contained in this publication without obtaining specific and professional advice. No representation or warranty (express or implied) is given as to the accuracy or completeness of the information contained in this publication. At PwC, our purpose is to build trust in society and respond to the key challenges of today's world. We are a network of companies operating in 155 countries. We employ over 327,000 people who provide our clients with the highest quality services in business, technology, tax and legal advisory and audit. Find out more at: www.pwc.pl.

**Funded by
the European Union**

Visit our website:

Find out more
about the Technical
Support Instrument:

